

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΒ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689 | 20 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1955 | ΑΡΙΘ. 14—16

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συνοδική Ἐγκύκλιος (820).—**Ἀρχιμ. Π. Καρανικόλα**, Παναγνυρικός λόγος εἰς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον.—**Νύσσης Γερμανοῦ**, Τὰ πρῶτα βήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως μεταξὺ τῶν χριστιανῶν.—**Ἰω. Καρμύρη**, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ Ὁρθοδοξία καὶ τὰ προβλήματα αὐτῆς.—**Γερασ. Ἰ. Κονιδάκη**, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ Β' Γεν. Συνέλευσις τοῦ Παγκ. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν (τέλος).—**Δαρίσης Δωροθέου**, Ἀνέκδοτα χειρόγραφα τοῦ Ἐπισκόπου Δαρίσης Ἀμβροσίου (συνέχεια).—**Πρόφν Δήμον Βασιλείου**, Προηγούμενος Νεόφυτος Λαυριώτης.—**Νικ. Β. Τωμαδάκη**, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Κοσμάς ὁ Αἰτωλός καὶ Ἐθναποστολή.—**Ἀρχιμ. Τίτου Ματθαϊάκη**, Ἡ ἐργασιοθεραπεία καὶ τὸ περὶ αὐτῆς ἐκκλησιαστικὸν διαφῆρον (τέλος).—**Ἀποστολική Διακονία**, Ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ 1955-56.—**Δημοσθ. Καραντζαλη**, Ἡ εἰς Μῆλον ἐκδρομὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.—**Παρατηρήσεων Στήλη**: Ἡ πρὸς τὴν Θεοτόκον τιμῆ. Ἀλλαγὴ κλίματος; Ἀκαταμάχητος δύναμις. Τὸ χριστιανικὸν μᾶς καθήκον. Διπλὴ ἠθικὴ!—**Χρονικά**.—**Βιβλιογραφία**.

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ (820)

Ἀριθ. Πρωτ. 1691
Δεκπ. 1037

Ἀθήνησι 4 Ἰουλίου 1955

Πρὸς

τὸ εὐσεβὲς χριστιανικὸν πλήρωμα
τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ Πατρός, ἡ ἀγάπη τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ Παναγίου Πνεύματος ὁ φωτισμός, ἔστωσαν μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ὁ ἐνανθρωπήσας Υἱὸς τοῦ Θεοῦ οὐ μόνον ἐγνώρισε τὴν περὶ Θεοῦ σωτήριον ἀλήθειαν εἰς τὸν κόσμον, τὸν τυραννόμενον ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ ψεύδους καὶ τῆς πλάνης, οὐ μόνον ἐκήρυξε καὶ ἀφήρμοσεν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ τὴν καινὴν ἐντολὴν τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης, ἡ ὅποια εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν γνώρισμα τῆς ἀνωμότητος θρησκείας ἡμῶν, οὐ μόνον ἐπὶ τῷ θεμελίῳ αὐτοῦ, ὅπερ εἶναι αὐτὸς Οὐτός, ἐθεμελίωσε τὸν ἱερωτάτον τῆς Ἐκκλησίας θεσμόν, ὡς ταμείου τῆς ἀκένωτου χάριτος καὶ δυνάμεως αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐθέσπισεν, ὡς αἰώνιος τῶν ψυχῶν Βασιλεὺς, θεῖα ἠθικὰ ἀξιώματα καὶ κανόνες ἠθικῆς τάξεως, πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῶν ὑπὸ τῶν διὰ μέσου τῶν αἰῶνων πιστῶν αὐτοῦ ὀπαδῶν.

Τοὺς ἱερούς δ' αὐτοὺς κανόνες τῆς ἠθικῆς τάξεως, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος καθίσταται τέκνον Θεοῦ, προωρισμένον νὰ ἀποτελέσῃ τίμιον μέλος τῆς ἐπὶ τῆς γῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐν οὐρανοῖς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, κατέγραψαν οἱ θεόπνευστοι συγγραφεῖς τῆς Καινῆς Διαθήκης εἰς τὰς σελίδας αὐτῆς, ἡ ὅποια ἀποτελεῖ τὸ δεῦτερον μέρος τῆς ὅλης Ἀγίας Γραφῆς.

Συγκεκριμένως, εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Ὄρους ὁμιλίαν αὐτοῦ ἐτόνισεν ὁ Σωτὴρ, ὅτι δὲν πρέπει μόνον νὰ ἀκούῃ ὁ ἄνθρωπος τοὺς περὶ ἠθικῆς λόγους αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ νὰ ποιῇ αὐτούς, διότι πᾶς, ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ καὶ ἐφαρμόζει αὐτούς εἰς τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ὁμοιάζει πρὸς τὸν φρόνιμον ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος οἰκοδομεῖ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν, καὶ ὅταν ἔλθωσιν ἐπ' αὐτὴν βροχὴ καὶ ἀνεμοὶ καὶ ποταμοί, δὲν κλονίζουσιν αὐτήν.

Ἀντιθέτως ἡμῶν, ὁ ἀκούων τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐκτελῶν αὐτούς ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ, ὁμοιάζει πρὸς τὸν μαρὸν ἐκεῖνον ἄνδρα, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῆς ἄμμου ὀικοδόμησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, καὶ ὅταν κατῆλθεν ἰσχυρὰ ἡ βροχὴ, καὶ ἔπνευσαν οἱ ἀνεμοὶ, καὶ ἐπέπεσαν ἀκράτητοι οἱ ποταμοί, κατέρριψαν αὐτὴν καὶ παρέσυραν πᾶν ἔχνος αὐτῆς.

Τὸ αἰώνιον τοῦτο δίδαγμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπαληθεύει, ὑπὸ τὴν διπλὴν αὐτοῦ μορφήν μέχρι κεραίας, ὡς μαρτυρεῖ ἡ Ἱστορία ἀτόμων, οικογενειῶν, κοινωνιῶν καὶ λαῶν καὶ ἐθνῶν.

Ἐνώπιον δ' ἀκριβῶς τοιαύτης ἐπαληθεύσεως εὐρισκόμεθα σήμερον, τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, διάχυτον πέριξ ἡμῶν αἰσθανόμενοι τὴν δημιουργηθεῖσαν ἀποπνικτικὴν ἀτμόσφαιραν, ἐκ τῆς μὴ τηρήσεως ἐν τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων τῶν περὶ τὰ ἦθη κανόνων τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Καὶ εἶναι πολλοὶ καὶ ποικίλοι τῆς ἀμαρτίας αἱ μορφαὶ καὶ αἱ παρεκκλίσεις ἀπὸ τῶν ἠθικῶν κανόνων. Κατὰ τὰς ἡμέρας δὲ ταύτας πρόκλησιν καὶ σκανδαλισμὸν δημιουργεῖ τὸ κατ' ἐξοχὴν καὶ εἰς μεγάλην κλίμακα ἐξηπλωμένον κακὸν τῆς μὴ εὐσχήμου περιβολῆς, κυρίως τῶν γυναικῶν, καὶ δὴ τῶν νεωτέρων ἐξ αὐτῶν.

Δὲν εἶναι ὁμολογουμένως μυστικὸν τὸ γεγονός, ὅτι κυριαρχεῖ σήμερον, καὶ δὴ κατὰ τὴν θερρινὴν περίοδον, μία ἀκατάσχετος τάσις πρὸς ἐμφάνισιν πολλῶν ἐν μέσῳ Κοινωνία γυναικῶν ἐν καθημερινῇ τοιαύτῃ

περιβολῆ, πολὺ ἀπέχουσα τῆς σεμνῆς ἐκείνης ἐνδυμασίας, τὴν ὁποίαν παρέδωκεν εἰς ὑμᾶς ἡ ἠθικὴ τοῦ Εὐαγγελίου διδασκαλία, ἡ χριστιανικὴ ὀρθόδοξος παράδοσις, ἡ καταγραφεῖσα εἰς τὰ ἀθάνατα ἠθικὰ συγγράμματα τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὁ χριστιανικὸς ἡμῶν πολιτισμὸς.

Ἄλλ' ἡ τοιαύτη περιβολὴ τῶν γυναικῶν, τείνουσα πρὸς ἐπίδειξιν γυμνῶν μελῶν τοῦ σώματος αὐτῶν, ἔχει ἀντίθετον αὐτῆς καὶ πολέμιον τὴν περὶ ἐνδυμασίας τῶν χριστιανῶν γυναικῶν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἡ ὁποία θεωρεῖ, ὅτι ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ ἐνδύεσθαι καὶ ἐμφανίζεσθαι μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καταφαίνεται καὶ ὁ ἐσωτερικὸς κόσμος τῆς ψυχῆς. Διδάσκει, δηλονότι, ἡ Ἐκκλησία, ὅτι γυμνότης τις τῆς ψυχῆς, γυμνότης ἀρχῶν κύρους αἰωνίου ἢ περιφρόνησις αὐτῶν ἔχει ὡς συνεπακόλουθον τὴν ἀσύστολον ἐξωτερικὴν περιβολήν. Ἄλλ' εἶθε νὰ μὴ συμβαίη τὸ τοιοῦτον μεταξὺ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν.

Οὐχ ἤττον ὅμως καὶ ἐπὶ τῆς λεγομένης «μόδας», ἢ ἐπὶ τῆς ἀπομιμήσεως ξένων συνηθειῶν, ἐὰν στηρίζηται ἡ ἄσεμνος ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις, δὲν εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ ὑπερσχύσῃ τῆς ἠθικῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ ὁποία εὐρίσκεται ὑπεράνω πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων ἀμαρτωλῶν ἐπινοήσεων καὶ ἀταξιῶν, τὰς ὁποίας καὶ καταδικάζει.

Ταῦτα λοιπὸν ἔχουσα ὑπ' ὄψιν αὐτῆς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ μεριμνῶσα μητρικῶς περὶ τῆς εὐταξίας τῶν ἡθῶν ἐν τῷ χριστεπωνύμῳ πληρώματι τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, παρακαλεῖ μετὰ στοργῆς καὶ κατενώπιον τοῦ Θεοῦ τὸ εὐσεβὲς χριστιανικὸν πλήρωμα τῆς χώρας ἡμῶν, ἵνα καταβληθῇ ἐκ μέρους αὐτοῦ πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἐπικράτησιν κοσμίας ἐνδυμασίας τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι δὲν ἔλαβον ὑπ' ὄψιν αὐτῶν τὴν ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καταδίκην τῆς ἐμφανίσεως γυμνοτήτων.

Ἀπευθυνομένη εἰδικώτερον ἡ Ἱερὰ Σύνοδος πρὸς τὰς γυναῖκας, ὑπενθυμίζει εἰς αὐτάς, ὅτι ἔχουσιν ὑψίστην ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ἀποστολὴν ὡς χριστιαναὶ γυναῖκες, συνεχίζουσαι τὴν εὐλογητὴν ἐκείνην παράδοσιν τῶν ἁγίων γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι οὐ μόνον ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῶν χριστιανικῶν ἠθικῶν ἀρχῶν ἐμαρτύρησαν, ἀλλὰ καὶ ἐγένοντο μητέρες ἁγίων καὶ μεγάλων ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι, χάρις εἰς τὴν ἀνατροφὴν, ἣν ἔλαβον παρὰ τῶν ἐναρέτων αὐτῶν μητέρων, κατέλαβον περίοπτον θέσιν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων πάσης τῆς γῆς.

Δὲν ἔγκειται τῶν γυναικῶν ὁ στολισμὸς εἰς τὰ εἶδη τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν καὶ εἰς τὸν πλοῦτον τῶν πολυτίμων κοσμημάτων, ἅτινα φιλαρέσκως μεθ' ἑαυτῶν φέρουσιν. Ἐγκειται, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, εἰς τὸν κρυπτόν τῆς καρδίας ἀνθρώπου, καὶ εἰς τὴν σωφροσύνην, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. «Ὡν (γυναικῶν)—λέγει ὁ Ἀπόστολος Πέτρος—ἔστω οὐχ ὁ ἐξῶθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἀνθρώπου ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέος καὶ ἡσυ-

χίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πολυτελής» (Α' Πέτρου γ', 3-4). «Βούλομαι—διδάσκει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος—ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν ἢ χρυσῷ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ' ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων ἀγαθῶν» (Α' Τιμόθ. β', 8-10).

Πρὸς τοὺς γονεῖς δ' ἐν συνεχείᾳ ἀπευθύνουσα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τὴν μητρικὴν αὐτῆς προτροπὴν, παρακαλεῖ, ὅπως πολλὴν καὶ ἀγρυπνον φροντίδα καταβάλῃ διὰ τὴν κοσμίαν ἐμφάνισιν τῶν θυγατέρων αὐτῶν, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ἐκεῖνο, ὅπερ ἐπιτελοῦσιν οἱ γονεῖς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν, παιδαγωγοῦντες τὰ τέκνα αὐτῶν, οὐδεὶς ἕτερος παράγων δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ ἢ νὰ ὑποκαταστήσῃ. «Ἄς ἔχωσιν οὗτοι ὑπ' ὄψιν αὐτῶν τὸ τῆς Ἁγίας Γραφῆς: «Θυγάτηρ, πατρὶ ἀπόκριφος ἀγρυπνία, καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὑπνον» (Σοφία Σειράχ μβ', 9).

Ἐπειδὴ δέ, παρὰ τὰς σχετικὰς ὁδηγίας τῶν ἀρμοδίων, κατὰ τὰς γυμναστικὰς ἐπιδείξεις τῶν σχολείων θηλέων ἐμφανίζονται αἱ μαθήτριά, φέρουσαι τελείως ἄσεμνον περιβολήν, παρακαλοῦνται οἱ γονεῖς, ὅπως ἀπαγορευώσιν εἰς τὰς θυγατέρας τῶν τὴν προσέλευσιν αὐτῶν εἰς γυμναστικὰς ἐπιδείξεις, καὶ μόνον ἐφ' ὅσον θὰ εἶναι κοσμία ἢ περιβολὴ αὐτῶν νὰ ἐπιτρέπηται ἢ συμμετοχὴ αὐτῶν εἰς τὰς ἐπιδείξεις τῆς γυμναστικῆς. Πρέπει νὰ γίνῃ πίστις ἀπαρασάλευτος τὸ, ὅτι ἀκοίμητος φρουρὸς τῆς ἠθικῆς νίκης τῶν τέκνων εἶναι οἱ εἰς τὸν παρόντα κόσμον φέροντες αὐτὰ γονεῖς αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι, οὐχὶ διότι ἔφερον τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν ὀνομάζονται γονεῖς, ἀλλὰ διότι τεκνοτροφοῦσιν αὐτά. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγει χαρακτηριστικῶς: «Οὐ τὸ τίκτειν ποιεῖ γονεῖς ἀλλὰ τὸ τεκνοτροφεῖν».

Ἐξ ἴσου, περαιτέρω, καταδικάζει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τὸ ἐσχάτως μεταφουτευθὲν ἐν τῇ χριστιανικῇ ἡμῶν πατρίδι κάκιστον καὶ ἄσεμνον ἔθιμον τῆς ἀναδείξεως καλλονῶν γυναικῶν, διὰ τῶν λεγομένων καλλιστείων, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν εἰδωλολατρικὴν τὴν προέλευσιν καὶ τὰ ὁποῖα συντελοῦσιν εἰς τὴν ἐκμαύλισιν τῶν ἡθῶν εἰς τὴν ἐξευτέλισιν τῆς γυναικειᾶς αἰδοῦς, εἰς τὴν κατάρπτωσιν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ καὶ εἰς τὴν περιφρόνησιν τῶν αἰωνίου κύρους ἠθικῶν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου ἀξιών.

Ταῦτα, ἐν ἀγάπῃ μητρικῇ ἀπευθύνουσα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος παντὶ τῷ πληρώματι τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πέποιθεν, ὅτι θὰ εἰσακουσθῇ ἢ παρακληθῆσιν αὐτῆς, ὅτι θὰ εὕρῃ ἀγαθὴν πνευματικὴν γῆν ὁ εὐαγγελικὸς αὐτῆς λόγος περὶ ἀποφυγῆς τῶν ἠθικῶν ἐκείνων κινδύνων, τοὺς ὁποίους δημιουργεῖ ἡ ποικιλόμορφος γυμνότης.

Οὕτω, θὰ εὕρῃ πλήρη τὸν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅτι ὁ ποιῶν τὸ θέλημα αὐτοῦ ἔχει θεμελιώσει τὸ ἐπίγειον καὶ τὸ αἰώνιον αὐτοῦ μέλλον ἐπὶ τὴν πέτραν τὴν ἀσάλευτον, καὶ δὲν φοβεῖται τὰς ἐπιθέσεις τῆς ἀμαρτίας, ἀλλ' ἴσταται ἐδραῖος, ἐργαζόμενος ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ πλησίον καὶ πρὸς

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΑΥΛΟΝ

*Λεχθεῖς ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου
κατὰ τὸν ἑορτιῶν Ἐσπερινὸν τῆς 29ης Ἰουνίου 1955*

Μακαριώτατε,
Σεβασμιώτατοι,
Εὐλαβεῖς προσκυνηταί,

Ὁ Παῦλος, ὁ τῆς οἰκουμένης μέγας Ἀπόστολος, ὁ ἀναπλάστης διὰ Χριστοῦ τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ γίγας τὸν νοῦν καὶ τὴν πίστιν, δὲν εἶναι μόνον ὁ διασχίσας τὴν αὐτῶν οὐρανῶν, ἀποδείξας οὕτω τὸ ἀκάματον τῆς ἐπὶ τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδος ἐδραζομένης ἱεραποστολικῆς δράσεως, ἀλλ' εἶναι συγχρόνως ὁ πολυμερῆς διδάσκαλος, ὁ διδάξας περὶ «σαρκὸς καὶ ἁμαρτίας», περὶ «πρώτου Ἀδάμ καὶ δευτέρου», περὶ «παλαιῶν καὶ νέου Ἰσραὴλ», περὶ «Χριστοῦ, τῆς Σοφίας τοῦ Θεοῦ», περὶ «Κυρίου Ἁγίου Πνεύματος», περὶ «παλαιῶν καὶ καινῆς ὑπακοῆς», περὶ «Χριστοῦ ἀναστάντος», ἀκόμη δὲ εἶναι ὁ «διδάσκαλος πρὸς τὸ ἄτομον», καὶ ὁ «κῆρυξ» πρὸς αὐτό.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο θέλει μᾶς ἀπασχολήσει ἐν ὀλίγοις σήμερον, ἡμέραν ἀναμνήσεως καὶ ἑορτασμοῦ τοῦ γεγονότος τῆς ἐνταῦθα ἐλεύσεως τοῦ μεγάλου διδασκάλου τῶν ἐθνῶν, Ἀποστόλου Παύλου, καὶ τῆς ἀντηχήσεως ἐκ τοῦ καθιερωθέντος τοῦτου βράχου τοῦ «Ἀρείου Πάγου» τῆς πειστικῆς ἐλληνίδος φωνῆς του.

*

Τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ὁ Παῦλος, συμφώνως ταῖς προμνημονευθείσαις ἐπὶ μέρους διδασκαλίαις του, εἶναι καὶ ὁ «κῆρυξ πρὸς τὸ ἄτομον», καὶ τοῦτο, διότι δὲν ἦτο δυνατόν ὁ μέγας κῆρυξ τῆς ἀνθρωπότητος νὰ παρίδῃ τὸ ἐν ἑκάστον κεχωρισμένως πρόσωπον καὶ νὰ μὴ ἀπευθυνθῇ πρὸς αὐτό.

Ὁ ἴδιος καλεῖ ἑαυτὸν ἀφωρισμένον ἐκ κοιλίας μητρὸς του καὶ κεκλημένον διὰ τῆς χάριτος, ἵνα ὁ ὕψος ἀποκαλυφθῇ αὐτῷ (Γαλ. 1,15). Ὁμιλεῖ περὶ ζωῆς τοῦ Χριστοῦ προσωπικῆς ἐν αὐτῷ, λέγων «Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δὲ οὐκ ἔτι ἐγώ, ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστὸς» (Γαλ. 2,20).

Ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἰδικὴν του προσωπικὴν σωτη-

δόξαν Χριστοῦ, οὗ τὸ ἄπειρον ἔλεος, ὁ φωτισμὸς καὶ ἡ ἀγάπη ἔστρωσαν μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Εὐχέται ὑμῶν πρὸς τὸν Θεόν

- † Ὁ Ἀθηνῶν *Σπυρίδων* Πρόεδρος
- † Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν *Μεθόδιος*
- † Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου *Ἰωακείμ*
- † Ὁ Τρίκης καὶ Σταγῶν *Δωρόθεος*
- † Ὁ Καρυστίας καὶ Σκόρου *Ἀνανίας*
- † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας *Πολύκαρπος*
- † Ὁ Ἐδέσσης καὶ Πέλλης *Διονύσιος*
- † Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης *Κωνσταντῖνος*
- † Ὁ Ἀργολίδος *Χρυσόστομος*
- † Ὁ Ναυπακτίας καὶ Βύρναντίας *Χριστοφόρος*
- † Ὁ Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν *Ἀγαθάγγελος*
- † Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης *Ἰάκωβος*
- † Ὁ Γρεβενῶν *Φίλιππος*

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχιμ. *Χρυσόστομος Θέμελης*

ρίαν, ἀναφέρων Χριστὸν τὸν ἀγαπήσαντα αὐτὸν καὶ παραδώσαντα ἑαυτὸν ὑπὲρ αὐτοῦ (Γαλ. 2,20). Ἀλλαχοῦ ὁμιλεῖ περὶ συσταυρώσεως τοῦ παλαιῶν ἀνθρώπου, τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Χριστοῦ (Ρωμ. 6,6). Ὁ Χριστιανός, κατὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου, δέον ὅπως ἀπαραιτήτως ἔχει ἀποκτήσει τὸ εἶναι ἐν Χριστῷ, ὅπερ σημαίνει τὴν δυνατὴν ταυτότητα πείρας καὶ ζωῆς μετὰ τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ ταυτότης οὕτω τῆς πείρας τοῦ ἀτόμου μετὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ συνεπάγεται διὰ τὸ ἄτομον τὴν ἐπανάληψιν τῆς τοῦ Χριστοῦ ζωῆς. Οὕτω, τὸ ἄτομον, εἰς ἑκάστος χριστιανός, ἀκολουθεῖ ἐν πᾶσι τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ζωὴ, ὁ θάνατος, ἡ ἀνάστασις, ἡ δόξα τέλος τοῦ Χριστοῦ δὲν παραμένουν ἱστορικὰ μόνον γεγονότα, ἀλλὰ καθίστανται ζῶσα πραγματικότητες εἰς τὴν χριστιανικὴν ζωὴν ἐνὸς ἐκάστου, ἐπαναλαμβανόμεναι ἐν ἑκάστῳ χριστιανῷ. Ὡστε, κατὰ τὸν Παῦλον, ὁ Χριστὸς καθίσταται τὸ «ἐν ἄτομον, διὰ τὴν ἀναζήσῃ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ, τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἰδικὴν του ζωὴν, τὸ ἄτομον τοῦ χριστιανοῦ. (Ρωμ. 6,4,5,8,17. Β' Κορ. 1,5. Φίλιπ. 3,10. Κολ. 2,12).

Οὕτω λοιπὸν ὁ Παῦλος κηρύσσει πρὸς τὸ ἄτομον γενικῶς λέγων, ὅτι, ὡς ὁ Χριστός, οὕτω καὶ εἰς ἑκάστος χριστιανός ἔχει τὴν ἰδικὴν του γέννησιν, τὸ πάθος, τὴν ἀνάστασιν ἐν Χριστῷ, ἐν τῷ τύπῳ τῶν ὑπ' αὐτοῦ κηρυχθέντων: «Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε Χριστὸν ἐνεδώσαθε» (Γαλ. 3,27) καὶ «εἰ γὰρ σύμφυτοι γεγονάμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα» (Ρωμ. 6,5).

*

Πλὴν ὅμως, ταῦτα δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθοῦν ὡς ἀπορροφησὶς τῆς τοῦ ἀτόμου τοῦ χριστιανοῦ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ.

Πολλοὶ ἐρμηνεύει ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν τὸν οὕτω καλούμενον «χριστομυστικισμόν», πλεῖστοι δὲ ἐτάχθησαν μετὰ τῆς γνώμης, ὅτι ὁ Ταρσεὺς Παῦλος καὶ ῥωμαῖος πολίτης, ἐν τῇ χριστιανικῇ του διδασκαλίᾳ, δι' αὐτῆς τῆς ἀτομικῆς, τῆς προσωπικῆς ἐνὸς ἐκάστου ἐνοποιήσεως, οὕτως εἰπεῖν, μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ἐκδηλώνει ἐπίδρασιν ἣν δῆθεν ἔσχεν ἐκ τῶν μυστηριακῶν θρησκευτῶν. Εἰς τὰ ἐθνικὰ μυστήρια ἔχομεν ἕνα θεόν, τὸ Ἄττιν ἢ τὸν Ὅσιριν ἢ τὸν Διόνυσον καὶ ἄλλους, ἀποθνήσκοντας καὶ ἀνισταμένους. Ὁ σκοπὸς τῶν μυστηρίων αὐτῶν ἦτο ἡ ἔνωσις τοῦ μουυμένου μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἣτις ἐκαλεῖτο «θέωσις».

Ἡ ἔνωσις αὕτη ἐθεωρεῖτο ὅτι ἐπετυγχάνετο δι' ὄρισμένων τελετουργιῶν καὶ ὡς ἀποτέλεσμα ταύτης ἐπιστεύετο ἡ ἐξουδετέρωσις τῆς σκληρᾶς εἰμαρμένης καὶ τοῦ θανάτου.

Ἡ παραδοχὴ ὅμως τῆς ἐπιδράσεως τῶν μυστηρίων τῶν εἰδωλολατρικῶν θρησκευτῶν ἐπὶ τοῦ Παύλου συνεπάγεται τὴν ἀναπόφευκτον παραδοχὴν, ὅτι ὁ Παῦλος, ὁ Βενιαμίνης, ὁ ἐκ φαρισαίων Παῦλος ἔστρεψε τὰ νῶτα αὐτοῦ πρὸς τὴν ἰουδαϊκὴν παράδοσιν καὶ τὴν θρησκευτικὴν τῶν πατέρων του πράξιν.

Ἄλλ' ἀμφοτέρωτα ταῦτα εἶναι ἀναληθῆ, καθ' ὅτι ὁ Παῦλος οὔτε τὴν ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ ἀποκάλυψιν περιεφρόνη-

σεν, ούτε, έκουσίως ή άκουσίως, έκ τών είδωλολατρικών θρησκείων και μυστηρίων έπηρεάσθη· διότι, άφ' ής μετεστράφη είς τόν Χριστιανισμόν, περισσοτέρως ζηλωτής έγένετο τής άληθοϋς και όρθής πατρικής του παραδόσεως και τής υπό του Χριστού έμπιστευθείσης αύτῷ διδασκαλίας.

Δέν ήτο δυνατόν ό μέγας αύτός και θετικός νοϋς νά έπηρεασθῆ έκ μυστηρίων μυθολογικών προσώπων, άπεχθών άλλωστε τοίς Ιουδαίοις, καθ' όν χρόνον ό ίδιος δέν άπέιχε χρονολογικώς του ταφέντος, άναστάντος και άναληφθέντος, του ιστορικού, δήλον ότι, Χριστού.

Έν τῷ Παύλῳ δέν άποροφάται τὸ ανθρώπινον υπό τὸ θείου, ήτοι τὸ άτομον, ό χριστιανός, ό ένοποιούμενος μετά του παθόντος και άναστάντος Χριστού, άλλ' ό άνθρωπος διατηρεῖ τήν προσωπικότητά του, μετεσχηματισμένην είς προσωπικότητα Χριστού, συμφώνως τῷ «Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ζῶ δέ οὐκ έτι έγώ, ζῆ δέ έν έμοι Χριστός» (Γαλ. 2,20).

Διασφωζόμενου ούτω του ανθρώπινου, του άτομικού έγώ, καθίσταται δυνατή ή άρμονική συνύπαρξις αύτου μετά του «Έγώ» του Θεού, του «Αύτός», όστις δέν είναι έτερος του ιστορικού, του δι' άκραν εύσπλαγγχίαν δι' ήμάς κενώσαντος έαυτόν και μορφήν δούλου λαβόντος, Χριστού.

Ἄλλ' ό Παῦλος υπήρξε, προσέτι, μαθητής «παρά τους πόδας Γαμαλιήλ» σημαίνει δέ τουτο, ότι είχε διδαχθῆ έξ άποδεδειγμένης ιστορικώς αυθεντίας τόν συμβολισμόν τής τελετής του προτύπου του πάθους και τής άναστάσεως του Χριστού, ήτοι του έβραϊκού Πάσχα, καθ' ό, έν τῇ διηγῆσει τής Έξόδου και άλλαχού, ή λύτρωσις του Ίσραήλ εκ χειρός Φαραώ ήτο, άφ' ής έλαβε χώραν, οὐχι μόνον άπλώς του συνόλου τών Ίσραηλιτών λύτρωσις, αλλά και ένός εκάστου άτόμου κεχωρισμένως (Έξόδ. 13,18).

*

Ἡ διαφορά όμως, τήν όποίαν έχει ό Παῦλος, ήτις άποδεικνύει αύτόν διδάσκαλον γνήσιον του «νεού Ίσραήλ», βασιζόμενον είς τās δύο Διαθήκας, τήν Παλαιάν και Καινῆν εκτός τής υπ' αύτου υιοθετήσεως τών «έθνών», του πολέμου, όν ήγειρεν έναντίον τής περιτομής, και άλλων, έμφαίνεται επί πλέον και εκ του, ότι συγχρόνως μετά του γεγονότος τής άναγνωρίσεως τής προσωπικότητος του χριστιανικού άτόμου δέν παραλείπει, όσαύτως, νά τονίση τήν άξίαν του συνόλου, ήτις είναι ή Χριστιανική Κοινότης, ή Έκκλησία, πράγμα άγνωστον παρά τοίς έθνικοίς μυστηρίοις, παρ' οίς όλίγοι ήσαν μόνον και εκλεκτοί οι μουόμενοι, του συνόλου άποτελοῦντος μάζαν βεβήλων.

Κατά τόν Παῦλον, τὸ τὸσην έχον άξίαν και τὸσην χάριν λαμβάνον άτομον καθίσταται τὸσον προνομιοῦχον, ώστε άποκτᾶ τὸ «είναι έν Χριστῷ», διά τόν λόγον ότι και ή Έκκλησία, ής τινος μέλος υπάρχει, κατέχει τὸ αυτό «είναι έν Χριστῷ», ως σῶμα Χριστού, ής κεφαλή είναι ό ίδιος ό Λυτρωτής, «μέλη» δέ «εκ μέρους» οι άποτελοῦντες ταύτην πιστοί.

Ούτως ό μέγας τής οικουμένης διδάσκαλος, ένῶ κηρύσσει πρὸς τὸ άτομον—έρμηνεύων χριστιανικῶς

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΜΕΤΕΞΥ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

Προτού τὸ φῶς του άγνού Χριστιανισμού φωτίση τόν κόσμον, οι διάφοροι λαοί κατά διάφορους έποχάς συνέλαβον, ως γνωστόν, διάφορους τύπους εκμορφώσεως διά τήν επίτευξιν τών σκοπών των. «Όπως ή Κοινωνιολογία και ή Ἀνθρωπολογία μάς γνωρίζουν, και μεταξύ τών ήμιμαγρίων άκόμη υπάρχουν οι δύο στοιχειώδεις τύποι εκμορφώσεως, τους όποιους εύρίσκομέν και μεταξύ όλων σχεδόν τών λαών (βλέπετε και περιοδείαν Πρίγκιπος Πέτρου ανά τήν Ἀσίαν). Οι εκμορφωτικοί αύτοι τύποι είναι, πρώτον, μόρφωσις, έν σχέσει με εκείνα, τὰ όποια βλέπονται και ακούονται, ή, όπως λέγομεν σήμερα, «πρακτική

τήν άξίαν αύτου, τήν τὸσον παραγνωριζόμενην έν ένίαις κατά τās τελευταίαις δεκαετηρίδας ιδέαις—τίθησιν αύτὸ ως ζωτικῆν μονάδα έν τῇ «καινῇ» Κοινότητι, τῇ Χριστιανικῇ Έκκλησίᾳ, ένθα άναγεννώμενον καθίσταται τουτο, έν τῇ σωτηρία του, κοινωνικός συγχρόνως παράγων.

Παρέχεται ούτω δι' αύτου και ή εξαίρετος, ή τὸσον υπέροχος και τὸσον έν ταίς ήμέραις ήμῶν συγκινοῦσα, ιδέα τής εξαρτήσεως τής παντοειδοϋς σωτηρίας του άτόμου οὐχι μόνον εκ τών υπό τών άτόμων έπιβεβλημένων πρακτομένων, αλλά συγχρόνως και εκ τής του συνόλου γενικῶς εύημερίας, εκτός φυσικῶς του μέρους του υπό του Θεού χάριτι παρεχομένου.

«Όθεν, ό μέγας Παῦλος, έδραζόμενος σταθερῶς επί τής Παλαιᾶς και τής Καινῆς Διαθήκης, άνεπηρέαστος εκ του είδωλολατρικού κόσμου, ίσταται είς τους αιώνας κήρυξ του Χριστού πρὸς πάντας, άφ' ένός, ως και προωστικῶς έν τῇ κοινωνία παράγων, χωρίς, άφ' έτέρου, νά παύη τὸ παράπαν νά είναι ό εξαίρετος και λίαν ψυχολογημένος κήρυξ, άπειθυνόμενος πρὸς έν έκαστον άτομον, παρέχων ούτω πρὸς πάντας, έπιφανείς τε και άσήμους, τόν προσανατολισμόν διά μίαν έν Χριστῷ και τῇ έν Έκκλησίᾳ ζωήν, είς ήν διατηρεῖται πλήρως ή προσωπικότης ήμῶν, έξελισσομένη αναλόγως τοίς υπό του Θεού χορηγηθεῖσι χαρίσμασι.

Διά τήν λεπτήν και άρτίαν ταύτην διατύπωσιν και έφαρμογήν του πρὸς τὸ άτομον κηρύγματος ή τιμή τών αίωνων και τών Έλλήνων υπήρξε και θέλει εἶσθαι, πρεπόντως, μεγίστη πρὸς τόν μέγαν τών έθνῶν άναμορφωτήν και εκάστου ήμῶν κήρυκα, τόν Ἀπόστολον Παῦλον, όστις ιδιαίτέρως ήμάς τους Έλληνας και συγκινεῖ και συναρπάζει. Διότι και ή έν τοίς πρόσθεν άναπτυχθεῖσα διδασκαλία, κηρυχθεῖσα υπ' αύτου, ως και τὸ όλον κήρυγμα αύτου και ή φιλοσοφία, διετυπώθησαν και εκηρύχθησαν είς τήν ήμετέραν γλώσσαν (και τινά εκ του ιεροῦ τουτου βράχου) αλλά, τὸ και σπουδαιότατον, ήρχισαν διαδιδόμεναι πέραν τής Ἀσίας υπό του ίδιου του Παύλου τὸ πρῶτον, είς τήν σήμεραν άγωνιζόμενην διά τās ιεράς έλευθερίας του άτόμου, και άναξιοπαθοῦσαν μεγαλόνησον, τήν ήρωικῆν έλληνικωτάτην Κύπρον.

Ἄρχιμ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ

μόρφωσης», καὶ δεύτερον, μόρφωσης, ἐν σχέσει μὲ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα δὲν βλέπονται οὔτε ἀκούονται, ἦτοι «θεωρητικὴ μόρφωσις».

Ὁ πρακτικὸς, βεβαίως, τύπος τῆς Ἐκπαιδεύσεως ὑψίστατο, ὅπως γνωρίζομεν, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, καθόσον τὸ ἄτομον μόλις γεννηθῆ πρέπει ν' ἀρχίσῃ νὰ γνωρίζῃ τὸ περιβάλλον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ζήσῃ καὶ θὰ ἀναπτύχθῃ. Τὸ πρωτόγονον παιδίον ἐδιδάσκετο τὰς πρακτικὰς αὐτὰς ἐπιδιώξεις, διότι αὐτὸ ἀπετέλει ἄμεσον φυσικὴν ἀνάγκην. Κατόπιν ἀνεπτύχθη ὁ τύπος τῆς θεωρητικῆς μορφώσεως, ἔχων κυρίως τὰς ρίζας του εἰς τὴν θρησκείαν, τὴν ὁποῖαν ἀντεπροσώπευον συνήθως οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἰατροὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ τῶν τόπων ἐκείνων. Ἡ τοιαύτη μόρφωσις ἦνοιξε κατόπιν τὸν δρόμον πρὸς τὴν τέχνην, τὴν μουσικὴν, τὴν φιλολογίαν κ.τ.λ.

Οἱ τύποι τῆς ἐκπαιδεύσεως, κατὰ τὸν πρώτον Ἀνατολικὸν πολιτισμὸν, ἦσαν ἀνάλογοι, βεβαίως, μὲ τὰ ἰδεώδη τῆς διατηρήσεως τῆς παραδόσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς σταθερότητος. Οἱ Κινέζοι καὶ οἱ Ἰνδοὶ ἐτόνιζον τὴν κοινωνικο-ἠθικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ οἱ Πέρσαι τὴν στρατιωτικὴν καὶ σωματικὴν. Παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ἡ θρησκευτικὴ, ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ ἀστικὴ μόρφωσις ἦσαν, ὅπως γνωρίζομεν, συνώνυμοι καὶ συναφαπτόμενοι, οὕτως εἰπεῖν, ἐφόσον ἡ θρησκεία τῶν Ἑβραίων, τὰ καθήκοντα αὐτῶν πρὸς τὸ Κράτος, καὶ ἡ οἰκογενειακὴ τῶν ζωῆ ἦσαν στενώτατα συναφασμένα. Οἱ Ἑβραῖοι, βεβαίως, προὐχώρησαν πολὺ περισσότερο τῶν Ἀνατολικῶν λαῶν κατὰ τοῦτο, ὅτι ἡ ἐκπαίδευσίς των ἦτο θεοκρατικὴ καὶ δημοκρατικὴ. Οἱ Ἕλληνες τῆς ὀμηρικῆς ἐποχῆς ἐλάμβανον πρακτικὴν καὶ κοινωνικὴν ἐκπαίδευσιν μὲ ἀνάπτυξιν τῶν οἰκιακῶν τεχνῶν, διὰ τὰς γυναῖκας, καὶ τῆς στρατιωτικῆς καὶ τῶν τεχνῶν, διὰ τοὺς ἄνδρας. Οἱ Ρωμαῖοι, ἐξ ἄλλου, ἐλάμβανον δημοτικὴν, ἀστικὴν καὶ ἠθικὴν ἐκπαίδευσιν, μὲ σωματικὴν, διανοητικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν τοιαύτην.

Μὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ εἰσάγεται μία κοινωνικὴ, ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ μόρφωσις τοῦ πραγματικοῦ καὶ ἀληθινοῦ εἶδους. Ἡ κοινωνικὴ, δ.λ.δ., καὶ ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὴ μόρφωσις ἦτο μία καὶ ἡ αὐτὴ διὰ τὸν Χριστόν. Λόγω αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως τῆς διδασκαλίας Του, ἡ ἐκπαίδευσίς ἔπρεπε νὰ ἔχῃ καὶ εἶχε παγκόσμιον καὶ δημοκρατικὸν χαρακτῆρα. Μὲ τὴν ἀπόδοτον τοῦ Ἰησοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, μὲ τὴν εἴσοδον τοῦ Χριστιανισμοῦ, νέαι ἀντιλήψεις περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἀτόμου καὶ νέαι ἀντιλήψεις περὶ τῆς κοινωνικῆς τάξεως ἦλθον εἰς ὑπαρξιν. Ὁ Ἰησοῦς σκοπὸν εἶχε τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀτόμου, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ τὸ καλὸν τοῦ συνόλου. Διδάσκων, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ κοινὸς Πατὴρ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος, ἠθέλησε νὰ ἀπαλλάξῃ τὴν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῶν στενῶν ἐθνικιστικῶν ὁρίων καὶ τῶν φυλετικῶν προκαταλήψεων. Ἐζήτησε νὰ παραμερίσῃ τὰς διακρίσεις τῶν τάξεων, αἱ ὁποῖαι ἐβάρυναν τόσο πολὺ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς τότε ἐποχῆς. Θεωρῶν τὸν καθένα ὡς τέκνον Θεοῦ, σφραγισμένον μὲ τὴν θείαν εἰκόνα, προσεπάθησε νὰ καταργήσῃ ὅλας τὰς μορφὰς τῆς δουλείας—δουλείας τῶν ἐργατῶν, δουλείας τῶν γυ-

ναικῶν, δουλείας τῶν παιδιῶν—καὶ προσέδωκεν ἰδιάζουσας σημασίαν καὶ σπουδαιότητα εἰς τὸ ἄτομον, καταρρίψας τὰς ἀδικίας καὶ τὰς ἀντιθέσεις τῆς τότε κοινωνίας. Μὲ ἄλλας λέξεις, ἐτόνιζε τὴν ἀνάγκην καὶ ἦνοιξε τὸν δρόμον διὰ μίαν γενικὴν καὶ κοινὴν ἐκπαίδευσιν διὰ κάθε ἄνδρα, γυναῖκα καὶ παιδίον.

Μὲ τὴν σὺν τῷ χρόνῳ, δ.λ.δ., στερέωσιν τῆς πρωταρχικῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μας, μόνον δύο τύποι διδασκαλίας εἰσηγήθησαν ἢ θρησκευτικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ. Ἀργότερον ἀνεπτύχθη καὶ ἡ διανοητικὴ ἀλλὰ ὑπετάγη καὶ αὐτὴ εἰς τὰς δύο πρώτας. Ὑπὸ τὸν Μοναχισμόν οἱ δύο τύποι, οἱ ὁποῖοι ἐτόνιζοντο, ἦσαν ὁ χειρωνακτικὸς καὶ ὁ φιλολογικὸς ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἐθεωροῦντο ὡς φάσεις τῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς μορφώσεως. Ἡ μοναχικὴ ἔμφασις τῆς διδασκαλίας διὰ τῆς χειρωνακτικῆς μεθόδου ἔδωκεν εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν χειρῶν μίαν ἀξιοπρέπειαν, τὴν ὁποῖαν ποτὲ δὲν εἶχεν αὐτὴ πρότερον.

Ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξεν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς λίμνης τῆς Γαλιλαίας τὰς ἀρχὰς τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων, καὶ αἱ ἀρχαὶ αὐταὶ δὲν εἰσήρχοντο εἰς λεπτομερείας μεθοδολογικάς. Οἱ πρώτοι-πρώτοι χριστιανοί, ὄπισθόποτε, περιώριζαν τὴν διδασκαλίαν των, ὅπως γνωρίζομεν, εἰς τὰ ἀπλᾶ στοιχεῖα τῆς ἐκκλησιαστικῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τυπικοῦ—τελετουργικοῦ, τοῦ σχετιζομένου μὲ τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος. Τὸ ἐκπαιδευτικὸν περιεχόμενον τῆς διδασκαλίας των ἀπετελεῖτο, τοὔτεστιν, ἀπὸ τὸ δόγμα καὶ ἀπὸ τὰς πρώτας θρησκευτικὰς γνώσεις, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς γραμματικῆς, τῆς ρητορικῆς καὶ τῆς φιλολογίας ὡς βοηθητικῶν τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Ὁ Θεάνθρωπος, ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν Διδάσκαλος, διὰ τοῦ παραδείγματός Του, ἀνύψωσε τὸν διδάσκοντα ὡς τὸν σπουδαιότερον παράγοντα. Ἔδωκεν ὀλίγην προσοχὴν εἰς τὸν τυπικὸν καταρτισμὸν τῶν σχολειῶν ὡς τοιούτων. Σχολεῖον δι' Αὐτὸν ἦτο ὀπισθόποτε τὸπος, ὅπου θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἡ διδασκαλία. Τὸ φρέαρ τῆς Σαμαρείτιδος ἦτο ἐν ἀπὸ τὰ σχολεῖα Του. Μεταξὺ τῶν πρώτων-πρώτων σχολῶν τοῦ Χριστοῦ ἐθεωρεῖτο τὸ χριστιανικὸν σπίτι, ὡς τὸ πρῶτον καὶ τὸ σπουδαιότερον ἐκπαιδευτικὸν κέντρον.

Ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀπέβη κατόπιν ὁ ὀργανωμένος θεσμὸς, βλέπομεν ἀμέσως διάφορα σχολεῖα ὀργανούμενα. Βλέπομεν πρῶτον τὰ σχολεῖα τῶν κατηχουμένων, διδάσκοντα εἰς τοὺς προσηλύτους καὶ εἰς τὰ τέκνα τῶν πιστῶν τὰς πρώτας χριστιανικὰς γνώσεις καὶ τὸ τελετουργικόν. Βλέπομεν δεύτερον τὰς Κατηχητικὰς Σχολὰς διδασκούσας εἰς τοὺς λαϊκοὺς ἡγέτας τὰ στοιχεῖα τῆς χριστιανικῆς θεολογίας καὶ γνώσεις τινὰς τῆς κοσμικῆς οὕτως εἰπεῖν σοφίας. Βλέπομεν τρίτον τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Σχολεῖα, διδάσκοντα εἰς τοὺς κληρικοὺς τὰ θρησκευτικὰ των καθήκοντα καὶ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἐξυπηρετοῦν τοὺς ἄλλους (ἐν εἶδος σημερινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς ἢ Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου).

Ἀργότερον ἰδρύθησαν καὶ σχολεῖα εἰς τὰ Μοναστήρια, ὡς γνωστόν, διὰ τὴν διδασκαλίαν τόσο τῶν ἐξω-

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΥΤΗΣ

Ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία ἡμῶν ἀποτελεῖ ἀδιάσπαστον συνέχειαν καὶ ἐνότητα καὶ ταυτότητα πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν, τὴν ὑπὸ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ Λόγου ἰδρυθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων ἐξαπλωθεῖσαν καὶ ἐδραιωθεῖσαν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ὑπὸ τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν καὶ τῶν Τοπικῶν Συνόδων καὶ τῶν μεγάλων Πατέρων ὀργανωθεῖσαν καὶ λαμπρυνθεῖσαν. Τὴν συνέχειαν δὲ καὶ ἐνότητα καὶ ταυτότητα αὐτῆς πρὸς τὴν ἀρχέγονον Ἐκκλησίαν μαρτυρεῖ, κατὰ τρόπον ἀνεπίδεκτον ἀμφισβητήσεως, ἡ ἱστορία, ἡ ἀναλλοίωτος ἀποστολικὴ δογματικὴ διδασκαλία καὶ ἡ ἀρχαία θεία λατρεία μετὰ τοῦ συνοδικοῦ συστήματος αὐτῆς, ἐπὶ τῶν ὁποίων καὶ στηρίζεται αὐτὴ τὴν ἀξίωσιν, ὅτι εἶναι ἡ «μία, ἅγια, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία» τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου τῆς πίστεως.

Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ σώματος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀπεσπάρθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ δισχιστικοῦ βίου αὐτῆς, ἔνθεν μὲν αἱ μικραὶ μονοφυσικαὶ καὶ δυοφυσικαὶ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς, κατὰ τὰ μέσα τῆς πρώτης χιλιετηρίδος, ἔνθεν δὲ αἱ μεγάλαι ἑτερόδοξοι Ἐκκλησίαι τῆς Δύσεως, Ρωμαιοκαθολικὴ καὶ Προτεσταντικὴ, κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ μέσα τῆς δευτέρας χιλιετηρίδος. Παρὰ τὴν ἑκκλησιαστικὴν ἀποσπάρξιν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ὑπέστη ἐν τῷ ἀνατολικῷ τμήματι αὐτῆς καταθλιπτικωτάτην πίεσιν ἐκ μέρους τοῦ ἰσλαμικοῦ κόσμου, συνεπεῖα τῆς ὁποίας οὐ μόνον ἀνεκόπη ἡ περαιτέρω διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Ἀφρικῇ, ἀλλὰ καὶ βαθμῆδόν περιωρίσθη αὐτὴ ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τοῦ φθίνοντος Ἑλληνικοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους, τὴν παρακμὴν τοῦ ὁποίου δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ τὴν ἀκολουθήσασθαι αὐτὴ κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐν τῷ κόσμῳ ἀμειλικτον ἱστορικὴν νομοτέλειαν, ἐφ' ὅσον εἶναι οὐ μόνον θεῖος ἀλλὰ συνάμα καὶ ἀνθρώπινος ὀργανισμός. Ἄλλ' ὡς ἀντιστάθμισμα οἰονεὶ τῶν ἀνωτέρω ἐπέτυχεν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τὴν ἐκχριστιανίσασθαι καὶ περιλάβει εἰς τοὺς κόλπους τῆς, περὶ τὸ τέλος τῆς πρώτης χιλιετηρίδος τὸν Σλαβικὸν κόσμον.

τερικῶν μαθητῶν, ἐκείνων, δηλαδή, οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελον ἀπλῶς νὰ μάθουν, ὅσον καὶ τῶν ἐσωτερικῶν, ἐκείνων, δηλαδή, οἱ ὁποῖοι ἐπρόκειτο νὰ ἱερωθοῦν. Ὑπὸ τὸ μοναστικὸν σύστημα, τὸ σύμφωνον μὲ τὰς τότε ἀπαιτήσεις καὶ τὸ περιβάλλον, ὁ μαθητὴς ἤρχιζε τὴν μόρφωσίν του, ὅταν ἦτο 10-12 ἐτῶν, ἐδιδάσκετο ἐπὶ 7-8 ἔτη καὶ ἐγένετο συνήθως μοναχὸς κατὰ τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτὴν ἐχρησιμοποιοεῖτο κυρίως ἡ κατηχητικὴ μέθοδος, ἡ ὑπαγόρευσις, ἡ μελέτη, ἡ ἀποστήθισις καὶ ἡ ἀντιγραφή. Βεβαίως, ἡ πειθαρχία ἦτο παραδειγματικὴ, λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ μοναχισμοῦ, εἰς τοιαῦτα σχολεῖα.

† ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΟΛΥΖΩΓΙΔΗΣ

Ἐπίσκοπος Νύσσης

Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ἡ Ὁρθοδοξία, ὑπερνήκησεν καὶ διελθοῦσα διὰ τῶν ἀνωτέρω καὶ πολλῶν ἄλλων γνωστῶν ἱστορικῶν περιπετειῶν, ὡς καὶ τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν καὶ ἀνακατατάξεων τῶν ὀρθόδοξων λαῶν, μέχρι καὶ τῶν δύο τελευταίων παγκοσμίων πολέμων, διεμορφώθη βαθμῆδόν καὶ ἐμφανίζεται σήμερον ὡς μία συνομοσπονδία αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Οὕτω, τὴν ἡνωμένην ἐσωτερικῶς μίαν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν συγκροτοῦσι σήμερον πρῶτον μὲν τὰ τέσσαρα ἀρχαία ἐνδοξα Πατριαρχεῖα Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Σινᾶ, δευτέρων δὲ αἱ τὸ πάλαι ἐξαρτώμεναι ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς Ὁρθοδοξίας σήμερον ἀποτελοῦσαι αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι τῆς Ἑλλάδος (7,5 ἐκ.), Ρωσίας (ὑπὲρ τὰ 100 ἐκ.), Σερβίας (7 ἐκ.), Ρουμανίας (15 ἐκ.), Βουλγαρίας (5 ἐκ.), Γεωργίας (2,5 ἐκ.) καὶ Ἀλβανίας (250.000), καὶ, τέλος, αἱ μικραὶ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἐν Πολωνίᾳ, Ἑσθονίᾳ, Λιθουανίᾳ, Λεττονίᾳ, Φιλανδίᾳ, Τσεχοσλοβακίᾳ, Οὐγγαρία, Δυτικῇ Εὐρώπῃ, Ἀμερικῇ, Αὐστραλίᾳ, Ἰαπωνίᾳ, Κίνα, Κορέα καὶ ἀλλαχοῦ, ὅπου ἔχουσι μεταναστεύσει ὀρθόδοξοι ἢ ἔχουσι προσέλθει εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν ἑτερόθρησκοι. Στεροῦμενοι ἀκριβῶν στατιστικῶν, θὰ ἠδυνάμεθα κατὰ προσέγγισιν νὰ υπολογίσωμεν τὸ σύνολον τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς ἐγκατεσπαρμένων Ὁρθόδοξων εἰς 200 ἑκατομμύρια.

Ἡ οὕτω κατατετημημένη καὶ πανταχοῦ σχεδὸν διαδεδομένη Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία ἡμῶν ἔχει νὰ ἐπιλύσῃ σήμερον πολλὰ καὶ μεγάλα ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ προβλήματα, ἵνα οὕτω δυναθῇ νὰ συνεχίσῃ τὴν θεῖαν ἀποστολὴν καὶ τὸ σωτήριον ἔργον αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐκ τῶν προβλημάτων τούτων περιοριζόμεθα νὰ θίξωμεν τινὰ ἐνταῦθα, κεκτημένα γενικώτερον διορθόδοξον καὶ διεκκλησιαστικὸν χαρακτῆρα.

*

Ἐν πρώτοις, ἐπιβάλλεται, ὅπως ἐπιδιωχθῇ ἡ σύμφιξις τῶν σχέσεων μετὰ τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ στενὴ συνεργασία αὐτῶν πρὸς ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τῶν συγχρόνων μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν καὶ λοιπῶν ζητημάτων, ἀξιοποιοιμένης οὕτω καὶ ἐκδηλουμένης καὶ ἐξωτερικῶς τῆς ὑφισταμένης ἐσωτερικῆς ἐνότητος αὐτῶν ἐν τῇ δογματικῇ πίστει, τῇ θεῖᾳ λατρείᾳ καὶ τῇ καθόλου ἐκκλησιαστικῇ ζωῇ καὶ εὐσεβείᾳ. Τὴν πρωτοβουλίαν δὲ πρὸς τοῦτο δέον ν' ἀναλάβῃ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἡ σεπτὴ ὀλοκλήρου τῆς Ὁρθοδοξίας κορυφή, διαδραματίζον καὶ πάλιν τὸν παλαιὸν κανονικὸν καὶ γνώριμον αὐτῶν ρόλον. Τοῦτο ἐπιβάλλεται κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον ἡ Ὁρθοδοξία ἐμφανίζεται ἐξωτερικῶς ὡς ἀποτελοῦσα συνομοσπονδίαν Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι, δυνάμει τῆς κρατουμένης ἐν αὐτῇ ἀρχῆς τοῦ αὐτοκεφάλου, αὐτοδιοικοῦνται ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἀλλήλων, καὶ μάλιστα ὑφίστανται, ἔστιν ὅτε, καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῶν μεθ' ὧν συνεργάζονται Κρατῶν, γνωστοῦ ὄντος, ὅτι ἡ Ὁρθο-

δοξία προσπαθεῖ νὰ συνδυάζῃ ἀρμονικῶς τὸν τε ἐθνικὸν καὶ τὸν ὑπερεθνῆν ἅμα χαρακτῆρα αὐτῆς ὡς οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπειτα, ἐπιβάλλεται, ὅπως αἱ αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι, συνεργόμεναι ἐν Πανορθοδόξῳ Συνόδῳ, μελετήσουν ἀπὸ κοινοῦ καὶ διευθετήσουν τὰ ἀπὸ μακροῦ ἐκκρεμοῦντα καὶ χρῆζοντα ρυθμίσεως διορθόδοξα ζητήματα δογματικῆς, λατρευτικῆς, διοικητικῆς καὶ γενικῶς ἐκκλησιαστικῆς φύσεως. Ταῦτα καθώρισεν ἤδη τῷ 1930 ἡ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει συνελθοῦσα προκαταρκτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς σύνταξιν τοῦ καταλόγου τῶν θεμάτων τῆς συγκληθησομένης ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ Πανορθοδόξου Προσυνόδου, ἀσχολοῦνται δὲ ἐπ' ἐσχάτων περὶ τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ εἰδικῶς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς παρ' ἐκάστη αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ, συνεπείᾳ σχετικῆς ἐγκυκλίου τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου ἀπὸ 12.2.1951. Οὕτως, ἡ μὲν διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἀγίου Ὄρους ἐπρότεινε θέματα ἀναγόμενα εἰς τὰς σχέσεις τῶν αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ τὴν στενωτέραν μεταξὺ αὐτῶν συνεργασίαν, τὴν μὲν ὀρθοδόξου Κλήρου, τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ μοναχικοῦ βίου, τὴν κωδικοποίησιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τὸ ἐκκλησιαστικὸν τυπικὸν καὶ τὸ ἡμερολόγιον, τὴν βυζαντινὴν τέχνην κλπ., ἡ δὲ ὀρθοδόξος εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰργάσθη διὰ τὴν συμπλήρωσιν καὶ μελέτην τῶν θεμάτων τοῦ ἀνωτέρω καταλόγου, δημοσιευθείσης πρὸ ἔτους ὑπὸ τοῦ γράφοντος τῆς πρώτης εἰσηγήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος, «πῶς δεῖ δέχεσθαι τοὺς προαιόντας τῇ Ὀρθοδοξίᾳ ἑτεροδόξους». Εἶναι περιττὸν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ἡ σύγκλησις Πανορθοδόξου Προσυνόδου πρὸς μελέτην καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων ἀποτελεῖ καθολικὸν αἴτημα σύμπαντος τοῦ ὀρθοδόξου κόσμου.

Τέλος, ἐπιβάλλεται, ὅπως πᾶσαι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι καθορίσουν ἀπὸ κοινοῦ καὶ εὐθυγραμμίσουν τὴν στάσιν καὶ τὰς σχέσεις αὐτῶν πρὸς τὰς ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ παρόντος μνημονευθείσας ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὸ πρὸ ἑπταετίας ἰδρυθὲν Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν. Τὸ θέμα τοῦτο ἔθηκε τῷ 1902 ὁ ἐκ τῶν τελευταίων μεγάλων Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ Γ', διὰ τῆς ἱστορικῆς ἐγκυκλίου του πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ὁ τοποτηρητῆς Δωρόθεος Προύσης τῷ 1920, διὰ τοῦ περιφήμου πατριαρχικοῦ διαγγέλματος «πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ», ἐπανελάβε δὲ ἡ μνημονευθεῖσα διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἀγίου Ὄρους τῷ 1930. Ἀλλὰ περισσότερο ἐπέειγον καὶ φλέγον κατέστη τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν, ἕνεκα τῆς ἰδρύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Τοῦ συμβουλίου τούτου μετέχει τὸ πλεῖστον τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν· μεταξὺ ὅμως τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἠγέρθησαν διαφωνίαι ὡς πρὸς τὴν συμμετοχὴν ἢ μὴ τούτων εἰς αὐτό. Ἐντεῦθεν τὸ μὲν Οἴκουμ. Πατριαρχεῖον καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μετέχουν τοῦ Παγκοσμίου Συμ-

Η Β' ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Τὸ Κυπριακὸν ζήτημα (*)

Ἠκολούθησε μακρὰ συζήτησις, καθ' ἣν ἔλαβον τὸν λόγον τινὲς τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπὸ Ἀγγλικῆς δὲ πλευρᾶς ὁ Rev. Waddams, ἐκπρόσωπος τῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων ἐπιτροπῆς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὅστις ἀντέταξε τὰ λίαν γνωστὰ ἐπιχειρήματα, ἐν οἷς καὶ τὰς ἀντιρρήσεις τῶν Τούρκων (!!), καὶ τὴν ἀνάγκην διατηρήσεως τοῦ γοήτρου τῆς Μ. Βρετανίας ἐν τῇ Μεσογείῳ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν ἐκ Σουεζ. Ἐν τέλει, κατέληξεν εἰς πρότασιν ἀπορρίψεως ἢ τροποποιήσεως τῆς προτάσεως, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς συστάσεως εἰσαγωγῆς νέου Συντάγματος εἰς Κύπρον, ἢ μεταβατικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ ὁποίου θὰ ἔδιδε καιρὸν ὀριστικωτέρας διευθετήσεως τοῦ προκύψαντος ζητήματος. Ἀναμφιβόλως ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ αἰδ. Waddams δὲν παρήγαγεν ἐποικοδομητικὴν ἀντίληψιν ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων τοῦ ὄλως τούναντιον.

Ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ αἰδ. Waddams ἠνάγκασε τὸν καθηγητὴν κ. Ἀλιβιζάτον εἰς δευτερολογίαν, ἀνατρέψασαν τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ προλαλήσαντος. Ὁ κ. Ἀ. κατέληξεν εἰπὼν, ὅτι δὲν δύναται ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ δεχθῇ τὴν πρότασιν τοῦ κ. W., διότι ἡ ἤδη ὑπὸ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν «ἐκπεφρασμένη ὑποστήριξις τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἀπέβαινε λόγος κενὸς καὶ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 163.

βουλίου καὶ τῶν συνεδρίων αὐτοῦ, ἄλλαι δὲ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἔχουν δηλώσει ἀπλήν τινα συμμετοχὴν, χωρὶς νὰ ἐκπροσωπῶνται ἐνεργῶς ἐν αὐτῷ, ἐνῶ τούναντιον αἱ σλαβικαὶ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἐν τῷ ἐν Μόσχᾳ συνεδρίῳ αὐτῶν τῷ 1948 ἀπέκρουσαν πᾶσαν συμμετοχὴν. Αὐτονόητον, ὅτι ἡ ἀσυμφωνία αὕτη πρέπει νὰ ἀρθῇ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἢ διὰ κανονικῶν γραμμῶν ἢ διὰ Πανορθοδόξου Συνόδου, καὶ οὕτω νὰ χαραχθῇ ἐνιαία γραμμὴ καὶ στάσις ἐναντι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου καὶ τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, ὑποχρεωτικὴ δι' ὄλας τὰς αὐτοκεφάλους ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, καθοριζομένων τῶν προϋποθέσεων καὶ τῶν ὄρων καὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον καὶ τὴν λεγομένην οἰκουμενικὴν κίνησιν τῶν Ἐκκλησιῶν καθόλου.

Περιορισθέντες νὰ θιξωμεν ἀπλῶς ὀλίγα ἐκ τῶν ἐκκρεμούντων μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, εὐχόμεθα, ὅπως οἱ ὀρθόδοξοι ἐκκλησιαστικοὶ ἠγέται, ἐνισχυόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων καὶ δυναμένων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἀντιμετωπίσωσι ταῦτα καὶ προβῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μακραίωνος ὀρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως ὀρθὴν ρύθμισιν αὐτῶν, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς μιᾶς, ἁγίας, καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΠΗΣ

προωρισμένους μόνον διὰ τούς τέσσαρας τοίχους τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διευθυντῆς τοῦ Γραφείου τῆς Νέας Ὑόρκης κ. Nolde, δηλώσας ἀποδοχῆν, ἐν τῇ οὐσίᾳ, τῆς προτάσεως Ἀλιβιζάτου, ἐτόνισεν, ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ γίνῃ αὕτη ὡς ἔχει διατυπωθῆ, διότι ἀφ' ἐνός θὰ ἐγένετο οἶονε ἀντικανονικὴ ὑποστήριξις τῆς σχετικῆς τοῦ Ὁργ. Ἡν. Ἐθνῶν ἀποφάσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἠδύνατο νὰ κατηγορηθῆ ἡ Ἐπιτροπὴ, ὅτι ἐπενέβαινεν εἰς καθαρῶς πολιτικὰ ζητήματα, πράγμα τὸ ὁποῖον εἰς οὐδεμίαν ἄλλην περίπτωσιν συνέβη.

Αἱ ἀπόψεις αὗται, καθὼς ἀντελήφθη ὁ κ. Ἀλιβιζάτος, εὕρισκον σύμφωνον τὴν Ἐπιτροπὴν, καίτοι αὕτη ἦτο εὐνοϊκῶς διατεθειμένη διὰ τὴν οὐσίαν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, τ. ἔ. διὰ τὸ ὅτι, ἐν τῷ πλαίσίῳ τῆς ἀναγνωρίσεως ὡς βασικῶν ἐν τῷ κόσμῳ Χριστιανικῶν ἀρχῶν τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἔδει νὰ εὐρῆ καὶ τὸ δικαίωμα αὐτοδιαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ τὴν ἀναγνώρισίν του. Ὅθεν ὁ ἐκπρόσωπος τῶν Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν οὐσίαν τῆς δικαίας ὑποθέσεώς μας καὶ ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν ὁποίας σημασίας ἠθικὴν νίκην θὰ ἀπετέλει διὰ τὴν Ἑλλάδα εὐνοϊκὴ ἀπόφασις τῆς Ἐπιτροπῆς, δεδομένου ὅτι ἐπέκειτο συζήτησις προσφυγῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ Ἡνωμένα Ἐθνη διὰ τὴν ἀφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως εἰς τὴν Κύπρον, ἐδέχθη τὴν ἀλόλουθον ἀπόφασιν γενομένην ὁμοφώνως ἀποδεκτῆν, ἐφ' ὅσον μάλιστα περιεῖχεν ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ εἶχε ζητηθῆ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀλιβιζάτου, καθ' ὃν χρόνον ἡ Ἐπιτροπὴ ἐφαίνετο ἱκανοποιημένη, διότι δὲν ἐπεμβαίνει εἰς πολιτικὰ ζητήματα.

*

Ἴδου ἡ πρότασις-ἀπόφασις περὶ Κύπρου.

«**Α**ναγνωρίζοντες τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἱκανότητα (Fitness) τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου διὰ νὰ καθορίσῃ ὁ ἴδιος τὸ μελλοντικόν του καθεστῶς,

Πεπεισμένοι ὅτι συνεννοήσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων δυνάμεων εἶναι ἄκρως ἀναγκαῖαι,

Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τὰς ἐθνικὰς ἐπιτροπὰς τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὰς ἐνδιαφερομένας χώρας νὰ κάμουν πᾶν τὸ δυνατόν, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τοιαῦται συνεννοήσεις καὶ νὰ λάβουν τοιαῦτα μέτρα, τὰ ὁποῖα θὰ βοηθήσουν εἰς τὴν λήψιν ἀποδεκτῆς λύσεως.

Ἐντέλλονται οἱ ἀξιωματοῦχοι τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν διεθνῶν ὑποθέσεων, νὰ εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἀμφοτέρων ἢ ἑκατέρωθεν τῶν Ἐπιτροπῶν, διὰ νὰ βοηθήσουν ἐὰν τοῦτο εἶναι ἐπιθυμητόν».

Αὕτη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἠθικὴ νίκη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ Κυπριακῷ ζητήματι ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου, ἀλλὰ ἡ ἀπόφασις θὰ ἔδει νὰ ἐγκριθῆ τελικῶς ὑπὸ τῆς Sektion.

Ὅθεν ἡ ἀπόφασις, ἐγκριθεῖσα ὑπὸ τῆς ἐν Σικάγῳ

συνελθούσης Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς, εἰσῆχθη ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀλιβιζάτου καὶ τινος ἀμερικανοῦ εισηγητοῦ—οὗτινος μοι διαφεύγει τὸ ὄνομα—πρῶτον μὲν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μελέτης τῶν ζητημάτων τῆς Sektion, δευτέραν δὲ εἰς τὴν ὑποεπιτροπὴν μελέτης λεπτομερειακῶν ζητημάτων, ὡς ἐθεωρήθη καὶ τὸ Κυπριακόν, ἐνθα ὑπεστηρίχθη ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ Κόππου ἀντιπροσώπου (τῆς Αἰγύπτου), καὶ ἐν τέλει εἰς τὴν Ὀλομέλειαν τῆς Sektion. Ἐνταῦθα θὰ πρέπη νὰ ὑπογραμισθῆ, ὅτι ἀπετέλεσεν ἐπιτυχίαν τὸ ὅτι μόνον τὸ Κυπριακόν ἐκ τῶν εἰδικῶν λεπτομερειακῶν ζητημάτων εἰσῆχθη εἰς τὴν Ὀλομέλειαν. Μόνον ἡ γνώσις τῶν διαδικαστικῶν κανόνων, ἡ ἐπιμονὴ καὶ τὸ κύρος τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Sektion καθηγητοῦ κ. Ἀλιβιζάτου ἦτο δυνατόν νὰ φέρουν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο.

Εἰς τὴν Ὀλομέλειαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ πρὸ τῆς ψηφοφορίας ὑποστηρίξας τὴν πρότασιν εἶπον τὰ ἐξῆς:

«Ἐπὶ τῇ βάσει θετικῶν ἐκφράσεων τῶν ἐκθέσεων πρὸς τὴν Β' Γεν. Συνέλευσιν (ἰδὲ Sektion IV International Angelegenheiten § 3 καὶ 39¹) καὶ τῆς § 115² τῆς ἐκθέσεως πρὸς τὴν Γεν. Συνέλευ-

1. Ἴδου τὸ κείμενον: «Αὐτὸς ὁ τυραννημένος κόσμος, ὅστις εἶναι παραμορφωμένος καὶ διεστραμμένος, εἶναι ἐν τούτοις πάντοτε κόσμος τοῦ Θεοῦ. Κυριαρχεῖ νικηφόρος τῆς τετραγώνου ἱστορίας. Ὅταν προσευχόμεθα, «Γενθήτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς», εἰμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπιδιώκωμεν γῆ τὴν δικαιοσύνην, ἐλευθερίαν καὶ εἰρήνην δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Χριστὸς εἶναι ἐνταῦθα, ὅπως πανταχοῦ, ἡ ἐλπίς μας. Δὲν ἐμπιστευόμεθα εἰς τὴν διάνοιάν μας ἢ τὴν δύναμίν μας, ἀλλὰ εἰς τὴν δύναμιν τὴν προερχομένην ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὅταν παρακινούμεθα ἀπὸ αὐτὴν τὴν πίστιν, αἱ ἐνέργειαι μας δὲν θὰ εἶναι ἄλλο τι, εἰμὴ ταπεινῶρων, εὐγνώμων καὶ ὑπήκοος γνώσις, ὅτι αὐτὸς ἐλύτρωσε τὸν κόσμον. Ὁ καρπὸς τῶν προσπαθειῶν μας κεῖται ἐν τῇ χειρὶ μας. Ἐνεκα τοῦτου δυνάμεθα νὰ ζῶμεν καὶ ἐργαζώμεθα ὡς τοιοῦτοι, οἱ ὁποῖοι γνωρίζομεν, ὅτι ὁ Θεὸς κυριαρχεῖ ἀκαταμάχητος ἀπὸ βίας τὰς ἀθάλας ἐπάρσεις τοῦ κακοῦ, ἔτοιμοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν κατὰστάσεις φαινομένας ἀπέλτιδας καὶ ὅμως νὰ δράσωμεν ὡς ἄνθρωποι, ὧν ἡ ἐλπίς εἶναι ἀκατάστρεπτος». Καὶ εἰς τὴν § 39 σημειοῦται: «Ἡ ἱστορία τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν εἶναι ἱστορία τῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐξελίξεως καὶ ἀν θέλουσιν νὰ ζήσουν, ὀφείλουσιν νὰ συνεχίσουν νὰ αὐξάνουν, περιλαμβάνοντα περισσότερα μέλη. Ἡ παγκόσμιος ὀργάνωσις δύναται νὰ ἀναπτυχθῆ διὰ πιστῆς καὶ ὑπευθύνου χρήσεως τοῦ Χάρτου των. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις παρημελήθησαν ἢ ὑπερεπηδήθησαν εἰς μονομερεῖς τρόπους ἐνεργείας». Καὶ πάλιν: «Τὰ Ἡνωμένα Ἐθνη δύνανται νὰ ἀναπτυθοῦσιν δι' ἐξελίξεως τῶν δυνάμεων αἰτινες εἶναι δεδομένα εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην, εἴτε ἀπονέμονται αὐτῷ διὰ γενικῆς ἐπιδοκιμασίας». Ἵπάρχουν βεβαίως καὶ ἄλλαι ἐκφράσεις εἰς τὸ ὄραϊον αὐτὸ κείμενον, ἀποτελούμενον ἀπὸ 55 παραγράφων, ἐκτιθεμένας εἰς 12 σελίδας δακτυλογραφημένας. Ἐνεκρίθη τῇ 28ῃ Ἀυγούστου 1954.

2. Ἴδου τὸ ἐνδιαφέρον κείμενον, τὸ ὁποῖον βεβαίως, ὅταν ἐγράφετο δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ σκεφθῆ ὁ θεολόγος συντάκτης, ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθῆ εἰς συγκεκριμένην περίπτωσιν. «Εἶναι θέλημα Θεοῦ, ὅτι οἱ ἄνθρωποι γνωρίζουν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀγαπῶν. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἰσάμεθα σωπῶντες, ὅταν κερὰ ἀπὸ κερῶν νταῖ ἀπὸ ψεύδη. Εἰς τὰς ἡμέρας μας εἶναι ἠναγκασμένοι συχνὰ ζητηταὶ τῆς ἀληθείας νὰ θυσιάζουσιν τιμότητα εἰς κομματικὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὰ μέσα διὰ νὰ φάσῃ τις εἰς τὰς μάζας κατέστησαν ὄργανα κοινωνικῆς ἐξισώσεως. Πρέπει νὰ εἰμεθα

σιν ἐπὶ τοῦ κυρίου θέματος τῆς Συνελεύσεως τοῦ Evanston (Ὁ Χριστὸς ἡ ἐλπίς τοῦ Κόσμου) ἐπιθυμῶ νὰ ἐξάρω τὰ ἐξῆς: α') Καθ' ὅλας τὰς δυνατότητας, αἱ δύο Ἐκκλησίαι—μέλη τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τ. ἔ. ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ τῆς Κύπρου, δυσκόλως θὰ ἐννοήσουν καὶ ἕνεκα τούτου βαρέως θὰ παρεξηγήσουν, τὸ ὅτι ἐθεωρήθη ὡς ἀσημαντος λεπτομέρεια καὶ δὲν ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον κανονικῆς διαπραγματεύσεως ὑπὸ τῆς παρουσίας Ἐπιτροπῆς τὸ ζήτημα τῆς αὐτοδιαθέσεως τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου. Ἐπειτα ἡ σιωπὴ περὶ αὐτοῦ τοῦ ζητήματος θὰ ἔθετε τὰς δύο Ἐκκλησίας εἰς πολὺ δύσκολον θέσιν ἔναντι τῶν ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων, διότι αὐτὴ ἡ σιωπὴ, ἐξεταζομένη ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω μνημονευθεισῶν παραγράφων, δὲν δικαιολογεῖται.

»Εἶναι ἀπολύτως ἀσφαλές, ὅτι ἡ ἀποσιώπησις τοῦ ζητήματος θὰ παρεξηγηθῆ πλήρως ὑπὸ τοῦ λαοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, διότι ἀποτελεῖ ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ λάβωμεν θέσιν ἐξ ἐπόψεως χριστιανικῆς εἰς τὸ συγκεκριμένον αὐτὸ ζήτημα τῶν ἀνθρωπίνων δικαίων».

Μετὰ τὴν βραχυτάτην ταύτην ὁμιλίαν μου, τὸ προεδρεῖον (Πρόεδρος ὁ Sir Kenneth Grubb, ἀντιπρόεδρος καθηγ. Ἀμ. Ἀλιβιζᾶτος καὶ Γεν. Γραμματεὺς καθηγητῆς Nolde) ἔθεσε πρὸς ψήφισιν τὴν ἀνωτέρω ἀπόφασιν (resolution), ἣ τις ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὁμοφώνως. Οὐδεὶς, οὐδὲ οἱ Ἄγγλοι, ἀντεῖπον. Καὶ αὐτὸ ἀπετέλει μεγάλην νίκην διὰ τρεῖς λόγους.

1ον) Διότι διὰ πρώτην φορὰν ἐπὶ διεθνούς ἐπιπέδου ἀνεγνωρίζετο, καὶ δὴ παμψηφεί, τὸ ἱερὸν ἀνθρώπινον δικαίωμα αὐτοδιαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, καὶ μάλιστα τὴν προτεραιὰν τῆς συζητήσεως εἰς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη.

2ον) Ὅτι καὶ οἱ Ἄγγλοι ἐψήφισαν αὐτὴν τὴν αὐτοδιάθεσιν. Καὶ 3ον) διότι διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῆς λέξεως Fitness ἐλύετο καὶ τὸ δημιουργηθὲν θέμα χρόνος ἀναγνωρίσεως τῆς αὐτοδιαθέσεως. Τοῦτο θὰ ἀποδειχθῆ ὅτι εἶναι χρήσιμον εἰς τὴν περαιτέρω συζήτησιν τοῦ Κυπριακοῦ ἐντὸς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

*

Εἶναι ὁμοῦς ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν: 1) διατί δὲν ἤχθη πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν αὐτοῦσια ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις τῆς IV Sektion ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ, 2) τί ἐπεζητήθη ἀλλὰ δὲν ἐπετεύχθη εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν, ἀλλὰ καὶ 3) τί ἀκόμη ἐψηφίσθη ὅπερ ἐνισχύει ἠθικῶς τὴν ἡμετέραν θέσιν.

ἔτοιμοι νὰ λέγωμεν τὴν ἀλήθειαν καὶ ὡς κοστίζει, ὅτι θέλει καὶ ὅπου ὁ σκεπτικισμὸς καὶ ἡ σχετικοκρατία ἀποστεροῦν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰς ἐσχάτας πεποιθήσεις, πρέπει ἡμεῖς νὰ τοὺς φέρωμεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ γνωρίσουν Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποιος εἶναι ἡ ἀλήθεια καὶ ὁ Ὅποιος μᾶς καλεῖ νὰ ἀναζητήσωμεν τὴν ἀλήθειαν εἰς κάθε πεδίου τῆς ζωῆς καὶ νὰ τὴν ἀγαπῶμεν (σελ. 54-55 τοῦ τευχους III 3 Fassung), Christus die Hoffnung fur die welt. Beicht des Bert. Aussusches fur des Hauptthems κλπ. Zürich 1954.

Ἐν πρώτοις, κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Ὀλομελείας τῆς Συνελεύσεως, καθ' ἣν συνεζητήθη ἡ ἔκθεσις τοῦ IV τμήματος, περὶ ἧς ἀνωτέρω (μὲ τὰς 55 παραγρ.) καὶ εἰς τὴν ὁποίαν οὐδὲν ἐπὶ μέρους ζήτημα ἀνεφέρετο, καὶ κατ' ἀκολουθίαν οὔτε τὸ Κυπριακόν, ἐξήρθη ὑπὸ τοῦ Προεδρευόντος τῆς Γεν. Συνελεύσεως, ὅτι αὕτη θὰ ψηφίσῃ γενικὰς ἀρχὰς καὶ δὲν θὰ ἀσχοληθῆ μὲ εἰδικὰ ζητήματα, ἀφορῶντα εἰς ὠρισμένα τμήματα τοῦ Κόσμου, θεωρούμενα ὡς λεπτομερειακά.

Ἔθεν: 1) Ἐνεκρίθη πρῶτον ἡ ἀνωτέρω ἔκθεσις, ἡ ὁποία καὶ ἀπεφασίσθη νὰ σταλῆ εἰς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Γεν. Γραμματεὺς αὐτῶν κ. Dag. Hamerskjöld ὠμίλησε πρὸς τὴν ἡμετέραν Συνέλευσιν τὴν 8 μ.μ. τῆς 28ης. 2ον) Ἀπηρῦθνε διακλήρῳξιν ἐπὶ τῶν διεθνῶν ὑποθέσεων μετ' εἰσαγωγῆς, περὶ τῆς διεθνούς καταστάσεως, αἰτινες ὡσαύτως διεβιβάσθησαν εἰς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη. Εἰς τὴν διακλήρῳξιν περιελήφθησαν τρεῖς γενικῆς φύσεως ἀποφάσεις, προταθεῖσαι ὑπὸ τοῦ τμήματος. Κατὰ τὴν ἐν τῇ Ὀλομελείᾳ συζήτησιν τούτων ἐθεωρήθη ἐν πρώτοις σκόπιμον, κατόπιν τῶν ἀνωτέρω δηλώσεων, νὰ ζητηθῆ ἡ ψήφισις τῆς ἀνωτέρω παρατεθείσης ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ἀποφάσεως τοῦ IV τμήματος ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως. Τινὲς ἐκ τῶν ἡμετέρων, ἐξήρσαν οὐχὶ τὸ γεγονός ὅτι διὰ πρώτην φορὰν ἐπὶ διεθνούς πεδίου ἐπετυγχάνετο μία παμψηφεί ἀπόφασις ὑπὲρ τῆς αὐτοδιαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, καὶ δὴ μὲ ψήφον τῶν Ἄγγλων, ἀλλὰ τὸ ὅτι δὲν ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως. Οἱ γνωρίζοντες ὁμοῦς πρόσωπα καὶ πράγματα, καὶ δὴ οἱ ὑπευθύνως διαχειριζόμενοι τὸ Κυπριακόν ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Ὄργανισμῷ τῶν Ἐκκλησιῶν, δὲν ἠδύναντο ἐπ' οὐδενί

1. Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ὠραίων ἐκφράσεων τοῦ κ. Γεν. Γραμματέως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν εὗρισκα καὶ τὴν ἐξῆς: α' Ἐν τῇ προσπάθειᾳ νὰ συναντήσωμεν τὰς ἀπαιτήσεις, αἰτινες προβάλλονται ἡμῖν, ὑποχρεούμεθα νὰ φθάσωμεν τὴν ἀποστολήν μας ἀπὸ δύο σημείων: 1) Ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ διεθνούς πεδίου ἡ ἀνάγκη πρακτικῆς δράσεως, ἵνα βοηθηθῶμεν διὰ τὴν οικονομικὴν παραγωγὴν τὰς οικονομικῶς ὑποανεπτυγμένας χώρας... 2) Ὡσαύτως, ὑπάρχει ἀνάγκη διὰ πολιτικὰς συμφωνίας, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐξυπηρετήσουν ὡς πλαίσια τὴν εἰρηνικὴν ἐξέλιξιν καὶ ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτοδιάθεσιν τῶν λαῶν, οἱ ὁποῖοι νῦν ζοῦν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας καὶ φθάνουν εἰς πολιτικὴν ὀριμότητα». (No 31 Α.σ. 3) Καὶ κατωτέρω (σ. 5) προσθέτει: «Αἱ Ἐκκλησίαι δύνανται νὰ παρουσιάσουν ἀποφασιστικὴν δύναμιν πρὸς τὸ καλὸν εἰς τὴν διεθνή καὶ πολιτικὴν ζωὴν, ἐὰν ἐπεμβαίνουν εἰς τὰς δημοσίας ὑποθέσεις διὰ τὴν δικαιοσύνην, ἀλήθειαν καὶ ἐμπιστοσύνην, χωρὶς νὰ θέλουν νὰ διαδραματίσουν πολιτικὸν πρόσωπον ἢ νὰ προσπαθῶσιν νὰ ἀσκήσουν ἀπ' εὐθείας ροπήν ἐπὶ πολιτικῶν ἀποφάσεων. Δύνανται ἢ πρέπει πέραν τούτου νὰ προχωρήσουν; Κατὰ τὴν ἀποψίν μου δύνανται νὰ πράξουν ἀκόμη ἐν δύνανται νὰ διακλήρῳξον, κατὰ τινὰ τρόπον, ὅτι δέον ν' ἀσκηθῆ παγκόσμιος πολιτικὴ καὶ ποῦ κεῖται ἡ εὐθύνῃ ἐνὸς ἐκάστου ἐξ ἡμῶν. Καὶ ἐνῶ πράττουν τοῦτο, δύνανται νὰ δηλώσουν διατί πρέπει νὰ παρεμβαίνουν Ὄργανώσεις, ὡς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη. Πῶς δύνανται τὰ ἰδεώδη του ν' ἀνταποκριθῶν εἰς τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀπλοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ ζῆσθαι μὲ τὸν γείτονά του καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ τὸν ἴδιον μικρὸν κόσμον ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ ἀνθρωπίνῃ ἀξιοπρεπείᾳ». Πραγματικῶς ὠραῖα σκέψεις, αἱ ὁποῖαι ἔρχονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰ πράγματα: Παράδειγμα τὸ Κυπριακόν.

λόγω να διακινδυνεύσουν την μετά τοσούτων δυσχερειών επίτευχθεισαν λαμπράν νίκη (ήν δικαίως ἐξήρε δια δηλώσεών του πρὸς τὸν τύπον ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη κ. Ξανθόπουλος - Παλαμᾶς), ἐπιζητοῦντες νὰ ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Γεν. Συνελεύσεως, ἀποτελουμένης ἐκ 450 περίπου μελῶν. Δύο παράγοντες ἐβάρυναν ἀποφασιστικῶς ἐπὶ τῆς ἀπόψεως, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποτοληθῇ τοιαύτη ἐνέργεια: 1ον) Ἡ ἀνωτέρω μνημονευθεῖσα ἀπόφασις, καθ' ἣν δὲν ἔπρεπε νὰ εἰσαχθῶν εἰδικὰ θέματα, ἄτινα—τοῦτο ὑπεννοεῖτο—θα διήρουν ἐνδεχομένως τὴν Συνέλευσιν¹. Καὶ 2ον) ὅτι δὲν ὑπῆρχεν οἰαδήποτε προεργασία διαφωτίσεως τῶν συνέδρων, διότι καὶ ἐν Ἀμερικῇ μόλις ἤρχιζε τὸ ἔργον τῆς ἡ Ἐπιτροπῆ «Δικαιοσύνη διὰ τὴν Κύπρον», ἡ ὁποία καὶ συνεκρότησε συλλαλητήριον ἐν κλειστῷ χώρῳ, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ παρέστημεν.² Ἐν τῷ μέσῳ τῶν συζητήσεων προεκλήθη ζήτημα μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων, ἐὰν δὲν ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῇ πρότασις τις, εἰσάγουσα τροποποίησιν εἰς τὸ κείμενον τῶν συντόμων ἀποφάσεων, ὥστε νὰ γίνῃ ἔστω καὶ ἔμμεσος μνεῖα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ὁ καθηγητὴς κ. Ἀλιβιζᾶτος, γνώστης τῆς τε νοοτροπίας τῶν ἰθυόντων, τοῦ τρόπου διαδικασίας καὶ λειτουργίας τῆς Συνελεύσεως, καὶ τῶν κρατουσῶν συνθηκῶν, ὑπέβαλε σχέδιον, τὸ ὁποῖον ἦτο μὲν τὸ μόνον δυνατόν, ἀλλ' ἦτο βέβαιος ἐκ τῶν προτέρων, ἐνεκα τῶν ἀποφάσεων, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἀνωτέρω, ὅτι δὲν θα ἐγένετο δεκτόν. Ἴδου ἡ τροποποίησις: Εἰς τὴν § 4 (σελ. 3) μετὰ τὴν λέξιν exist (=ὑπάρχει) νὰ προστεθῇ «νὰ συστήσουν θερμῶς εἰς τὰς ἐνδιαφερομένας κυβερνήσεις, ὅπως εἰς παρομοίας περιπτώσεις δώσουν ἱκανοποιητικὰς λύσεις κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τῆς αὐτοδιαθέσεως, ὡς ἐγένετο δεκτόν ὑπὸ τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν». Πρέπει ἐν τούτοις νὰ ὁμολογηθῇ, ὅτι ἡ ἀπόρριψις τῆς ἀνωτέρω προτάσεως δὲν ἐγένετο ἀδικαιολογητῶς. Διότι ὅτε Πρόεδρος τῆς Γεν. Συνελεύσεως καὶ οἱ παριστάμενοι εἰς τὸ Προεδρεῖον Sir Kenneth Grubb καὶ Prof. Nolde, ἦτοι ὁ Πρόεδρος καὶ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ τμήματος τῶν διεθνῶν σχέσεων, παρετήρησαν, ὅτι εἰς τὴν ὑπὸ συζήτησιν καὶ ἔγκρισιν δῆλωσιν περιέχεται, καὶ δὴ ρητῶς

1. Εἰς τὰς διεθνεῖς ὑποθέσεις δὲν ἔλαβον μέρος οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου, οἵτινες καὶ ἐπηρέασαν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀμερικῆς. Σημειωτέον ὅτι καὶ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Παγκ. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν οὐδὲν διαφέρον εἶχε περὶ τοῦ θέματος τῆς Κύπρου.

2. Ἐὰν σήμερον, ὅτε, χάρις εἰς τὴν προσφυγὴν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Στρατάρχου Παπάγου εἰς τὰ Ἠνωμένα Ἔθνη, τὸ Κυπριακὸν κατέστη διεθνὲς πολιτικὸν πρόβλημα, καθ' ἡμέραν γίνονται παράπονα δι' ἀνεπαρκῆ διαφώτισιν τῆς διεθνούς κοινῆς γνώμης καὶ δὴ τῆς Κυπριακῆς, πόσῳ μᾶλλον ἰσχύουν τὰ παράπονα ταῦτα διὰ τὸν Ἰούλιον, Αὐγούστον, Σεπτέμβριον τοῦ 1954. Ὅταν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Αὐγούστου ἐφθάσαμεν εἰς Ἀμερικὴν ἐκομίσσαμεν τὰ πρῶτα ἀντίτυπα τῆς λαμπρᾶς ἐκδόσεως τοῦ Πανεπιστημίου, Cyprus. Ὡσαύτως ἐφέραμεν μαζί μας καὶ τὰς γνωστὰς μελέτας τοῦ κ. Σαββα Λοιζίδη. Τὰ ἀντίτυπα ταῦτα ἀπεστείλαμεν εἰς τοὺς κ. κ. Sir Kenneth Grubb, Prof. Nolde καὶ εἰς ἄλλας προσωπικότητας.

καὶ ἐντονώτερον, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπεθύμει ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἴδου τὸ κείμενον: «Ἐπὶ πλέον φόβος καὶ ὑποψία δὲν δύναται ν' ἀντικατασταθοῦν ὑπὸ σεβασμοῦ καὶ ἐμπιστοσύνης ἐκ τὸς ἐὰν ἰσχυρὰ Ἔθνη ἀπομακρύνουν τὸν ζυγόν, ὁ ὁποῖος ἐμποδίζει τῶρα ἄλλα Ἔθνη καὶ λαοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ καθορίσουν ἐλευθέρως ἀπὸ ἐλευθέρων διαθέσεων—determining—τὴν ἰδίαν τῶν κυβερνήσιν καὶ τὴν μορφήν τῆς κοινωνικῆς τῶν ὑποστάσεως».

Ἀναμφιβόλως καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο τῶν δηλώσεων—ἀποφάσεων τῆς Γεν. Συνελεύσεως ἀπέδιδεν ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἠθέλομεν. Ὅθεν ἡ Ἀπόφασις περὶ Κύπρου καὶ τῆς Ἐκτελ. Ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ IV τμήματος ὡς καὶ αἱ στηρίξουσαι τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα ἀποφάσεις τῆς Γεν. Συνελεύσεως, αἱ διαβιβασθεῖσαι εἰς τὴν Γεν. Συνέλευσιν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν, ἀπετέλουν σημαντικὴν ἠθικὴν ὑποβοήθησιν τῆς διεθνούς προβολῆς τῆς δικαιοσύνης καὶ ἰερωτάτης ὑποθέσεως τῆς Κύπρου, ὡς περιοχῆς μὴ αὐτοκυβερνωμένης καὶ ἐχούσης ἀνάγκην τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως.

ΣΤ'

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ Κυπριακοῦ καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ τμήματος τῶν διεθνῶν ὑποθέσεων τῆς Β' Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Evanston Illinois ἐσχολιάσθη τόσον εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ὅσον καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκαλύφθη—φυσικὰ—ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὰς δραματικὰς φάσεις τῆς ἐλληνικῆς προσφυγῆς εἰς τὸν Ὀργ. Ἠν. Ἐθνῶν. Ἡ νίκη τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ζητήματος εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Γεν. Συνελεύσεως τοῦ 1954 καὶ αἱ ἐπακολουθήσασαι δραματικὰ φάσεις, μέχρι τῆς ἀποφάσεως τῆς «ἐπὶ τοῦ παρόντος» ἀναβολῆς, ἀπετέλεσαν τὴν φάσιν ἐκείνην ἀπὸ τὴν ὁποῖαν τὸ τόσον συγκινοῦν τὸν ἐλληνικὸν λαὸν τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος καὶ τῆς δούλης Κύπρου ζήτημα τῆς αὐτοδιαθέσεως τοῦ λαοῦ τῆς τελευταίας ἐξῆλθε μὲ τὸ κέρδος, ὅτι κατέστη διεθνὲς πολιτικὸν ζήτημα. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εὐρεθεῖσαι εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν μιᾶς ἀρχῆς, ἡ ὁποία περιλαμβάνεται εἰς τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἄτινα ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τοῦ χριστιανικοῦ Εὐαγγελίου, δύναται νὰ εἶναι ὑπερήφανοι, ὅτι ἐπέτελεσαν τὸ καθῆκόν των. Τὸ Παγκόσμιον ὅμως Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Ἀγγλοαμερικανικὴ ἐπιρροή εἶναι τοιαύτη, ὥστε δὲν κατέστη δυνατόν τὸ ἡμέτερον δίκαιον αἴτημα νὰ εἰσαχθῇ καὶ ψηφισθῇ καὶ ἀπὸ τὴν Β' Γενικήν του Συνέλευσιν—ὑπάρχει καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ὀργανισμόν ἀπόστασις μεταξὺ ἔργων καὶ λόγων εἰς τὰ δυσχερῆ ἐπίμαχα ζητήματα, ὅπως τὸ Κυπριακόν—, δὲν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ἐπέτελεσε τὸ χριστιανικὸν του καθῆκον πλήρως. Τὰ δὲ ἐπακολουθήσαντα γεγονότα δικαιώνουν αὐτὴν τὴν κρίσιν. Διότι, πράγματι, τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον ἤλ-

θον εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἔτυχον πολλῶν περιποιήσεων καὶ μετέβησαν εἰτα εἰς Κύπρον ὁ Sir Kenneth Grubb καὶ ὁ καθηγ. Nolde, ἥτιο οἱ ἡγούμενοι τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Διεθνῶν Ὑποθέσεων καὶ κατὰ τὴν β' περίοδον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν (1954-1960). Ἔργον των ἦτο νὰ ἐφαρμόσουν τὴν ἀνωτέρω ἐκτελεῖσαν ἀπόφασιν τοῦ Evanston. Πράγματι δὲ κατὰ τὴν μετ' αὐτῶν ἐπαφὴν τῆς ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Διεθνῶν Σχέσεων¹ συνεφωνήθη, ὅτι πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως εἰς τὴν Κύπρον καὶ ὅτι θὰ ἐζήτουν νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ συνάντησις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Διεθνῶν Σχέσεων τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἡ μὲν ἐπιζητηθεῖσα συνάντησις δὲν ἐγένετο, οὐδὲ ὑπάρχει ἄχρις ὥρας ἔνδειξις τις, ὅτι ὑπάρχει πρόθεσις πραγματοποίησώς της, καίτοι ὁ χαρακτήρ τοῦ Κυπριακοῦ εἶναι ἄκρως ἐπιείκην, ἐφ' ὅσον ἤρχισεν ἡ ἀντίστασις τῶν Κυπρίων κατὰ τοῦ κατακτητοῦ καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἀπάλεια ἀνθρωπίνων ψυχῶν. Τῆς εὐθύνης τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν περιορισμένης κατ' ἀρχὴν, ἕνεκα τῆς φύσεως τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι μεγαλύτερα ἢ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας διὰ δύο λόγους: 1ον) Διότι ἀσκεῖ πολιτικὴν ἐπιρροήν, καὶ δὴ καὶ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων. 2ον) Διότι δὲν ἀπεδέχθη ζητηθεῖσαν συνάντησιν. Γνωρίζομεν βεβαίως πόσον δύσκολος εἶναι ἡ θέσις της, δεδομένης τῆς κρυσταλλίνης διαυγείας τοῦ θέματος. Διότι περὶ τίνας ἀκριβῶς πρόκειται; Ἐνας χριστιανικὸς λαὸς μὲ πολιτισμὸν ἀπὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν ζητεῖ τὴν συνδρομὴν καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ νὰ ἐπιτύχη, ὥστε νὰ καθορίσῃ ἐλευθέρως τὸ μέλλον του διὰ δημοψηφίσματος ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν. Ἡ δικαία αὕτη αἴτησις γίνεται, καθ' ἣν ὥραν ἡ Μ. Βρετανία παρέσχεν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν γεγονότων τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς ἐγχρώμους μὴ πολιτισμένους καὶ μὴ χριστιανικοὺς λαοὺς, καὶ πρὸ πάντων, καθ' ὃν χρόνον τὸ μέτωπον τῶν ἐλευθέρων Ἐθνῶν ἔχει ἀνάγκην ἐνισχύσεως. Δὲν ἀποτελεῖ δὲ ἐνίσχυσιν ἡ κατὰ πινυξίς τοῦ δικαίου ἐνός ἐλευθέρου λαοῦ, οὔτε καὶ ἡ σκοπιμότης, «ὅτι δὲν εἶναι ὄριμον ἐπὶ τοῦ παρόντος», εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ γίνῃ δεκτὴ ἀπὸ χριστιανικοὺς λαοὺς, οἱ ὅποιοι τόσον ὥραϊα διεκλήρυσαν τὰς ἀρχὰς των εἰς τὸ Evanston.

Ἐδῶ ἀκριβῶς ἀνακύπτει τὸ σπουδαῖον ζήτημα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Evanston. Ἐν προκειμένῳ δὲ συνέβη τοῦτο τὸ παράδοξον ἐκ μέρους τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν ἔλευσίν των εἰς Ἑλλάδα καὶ μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν των εἰς Κύπρον. Εἰς ἀνακοινώσεις των πρὸς τὸν τύπον (Pressconferens) εἰς μίαν σειρὰν σκέψεων κατῴρθωσαν νὰ μεταβάλουν τὴν ἀληθῶς κρυσταλλίνην διαύγειαν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Evanston, ἡ ὁποία, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, ἔχει μόνον

ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἀλλὰ λύει καὶ τὸ κρίσιμον θέμα, ἀχρόνος ἐφαρμογῆς τῆς ὑπὸ τῶν Ἠν. Ἐθνῶν, ἐν ἔτει 1952-3, ἀναγνωρισθείσης ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως» διὰ τῆς λέξεως fitnes. Διότι, ὅταν ἀναγνωρίζῃ τις τὴν ἰκανότητα ἀσκήσεως τοῦ δικαίου τῆς αὐτοδιαθέσεως, ἐννοεῖται σήμερον. Πράγματι δὲ, οἱ δύο ἐκπρόσωποι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπεχείρησαν νὰ συμβιβάσωσι τὰ ἀσυμβίβαστα, ἥτοι τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ βασικοῦ ἀνθρωπίνου καὶ χριστιανικοῦ δικαίου τῆς αὐτοδιαθέσεως πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς βρετανικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ἀκολουθούσης ταύτην ἀμερικανικῆς ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐφαρμογὴν της δι' εὐθετώτερον χρόνον καὶ διὰ τὴν ἀποικιακὴν πολιτικὴν τῆς Μεγ. Βρετανίας εὐθετος χρόνος, ὡς γνωρίζομεν, δὲν ὑπάρχει. Ὅθεν προεκλήθη δυσμενῆς ἐντύπωσις ἐν Κύπρῳ, ἐν Ἑλλάδι καὶ σχόλια δυσμενῆστατα διετυπώθησαν οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν ὥραν τῆς Pressconferens, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ τύπῳ. Τὴν γενικὴν δυσφορίαν διηρμήνευσεν ἡ ἡμετέρα Ἐπιτροπὴ, ἥτις παρέστη κατὰ τὴν ἀνωτέρω συνάντησιν. Εἰς εἰδικὴν συνεδρίαν διετυπώθη, ἔχει μόνον ἡ δυσφορία ἀλλὰ καὶ ἡ ἀποψις, ὅτι, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποδεχθῶμεν μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Evanston, ὅτι δύνανται νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ ἀποψις, ὅτι δύνανται ἡ Μ. Βρετανία ν' ἀναγνωρίσῃ κατὰ τρόπον ἀόριστον τὴν ἀρχὴν τῆς αὐτοδιαθέσεως, νὰ ἐφαρμόσῃ δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος αὐτοκυβέρνησιν περιορισμένην καὶ νὰ ὑποσχεθῇ ἀόριστως μελλοντικὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως. Δὲν θὰ ἀναλύσω τοὺς προβληθέντας λόγους—ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας ἡμπορεῖ νὰ μὴ γνωρίζῃ τὸ συμφέρον του εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν Ἠν. Ἐθνῶν!!—διότι ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν ἐπιτρέπονται σκέψεις μὴ βασιζόμεναι εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς μεγάλης—ἐξ 100 καὶ πλέον μελῶν ἀποτελουμένης—Ἐπιτροπῆς τῶν Διεθνῶν σχέσεων τοῦ Evanston. Εἶναι προφανές, ὅτι δὲν ὑπάρχει περιθώριον συζητήσεων, διότι καὶ ἡ Βρετανικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἔχει καθήκον νὰ ἀσκήσῃ ὅσῃν ἐπιρροὴν διαθέτει, ἵνα πείσῃ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Μεγ. Βρετανίας ν' ἀποδεχθῇ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως ἐν Κύπρῳ ἐντὸς 2 τοῦ πολὺ ἐτῶν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῶν Ἠν. Ἐθνῶν. Ἡ καμψηφει ληφθεῖσα ὑπὲρ τῆς Κύπρου ἀπόφασις τοῦ Evanston δὲν ἐπιδέχεται καμμίαν εὐθυγράμμισιν πρὸς τὴν ἀγγλοαμερικανικὴν πολιτικὴν, ἡ ὁποία ἄλλως τε ἐκθέτει εἰς ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν κρίσιν τὸν Ὅργανισμὸν τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καὶ τὸ μέτωπον τῶν ἐλευθέρων Ἐθνῶν¹. Διότι τί συμβαίνει σήμερον; Τὰ Χριστιανικὰ Ἐθνη παρουσιάζονται κατὰ πλειοψηφίαν καταψηφίζοντα τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως ἐν Κύπρῳ, ἐνῶ τὰ μὴ Χριστιανικά, τὰ εἰδωλοατρικὰ παρουσιάζονται ψηφίζοντα ὑπὲρ τῆς Χριστιανικῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοδιαθέσεως. Ἀλλὰ καὶ ὅπερ εἶναι χεῖριστον· τὰ ὑπὸ Κομμουνιστικὸν

1. Ἡ ἑλληνικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς Καθηγητὰς κ. κ. Ἄμ. Ἀλιβιζάτον, Πρόεδρον, Βασ. Βέλλαν, Ἀντιπρόεδρον, Γερ. Κονιδάρην, Γεν. Γραμματέα, Κων. Μπόνην, Σύμβουλον, καὶ τὸν ὑφηγητὴν τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου κ. Ἡλ. Κρίστην, ὡς εἰδικὸν Γραμματέα.

1. Τὴν ἀποψιν ταύτην ἐξέθηκα εἰς δύο ἄρθρα εἰς τὸν «Ἐθνικὸν Κήρυκα» τῆς Ν. Ὑόρκης κατὰ Σ)βριον τοῦ 1954.

ἐλεγchon Κράτη τῆς Ἀν. Εὐρώπης, ἐν οἷς τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα ἔχουσι τελείως καταπατηθῆ καὶ κατὰ τρόπον βάρβαρον ἐξαφανισθῆ. Ὅθεν ἡ ἀρνητικὴ, ἡ παρελκυστικὴ πολιτικὴ, ἡ τείνουσα εἰς τὴν ἀναβολὴν καὶ πιθανῶς καταβαράθρωσιν τοῦ δικαίου τοῦ χριστιανικοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὸ συμφέρον τῶν ἐλευθέρων χριστιανικῶν καὶ μὴ χριστιανικῶν Ἐθνῶν, καὶ τὰ ὀρθῶς νοούμενα συμφέροντα (ὡς τὰ ἀμυντικά) αὐτῶν. Αἱ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι καὶ τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν δὲν δύνανται, μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Evanston καὶ τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀρνητικῆς πολιτικῆς τῶν Βρετανῶν, νὰ καθίσουν μὲ ἐσταυρωμένας τὰς χεῖρας, παρακολουθοῦσαι τὸν χριστιανικὸν λαὸν τῆς Κύπρου καταφεύγοντα εἰς τὴν βίαν, διὰ νὰ ἀμυνθῆ τοῦ ἱερωτάτου δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως, ὅπερ τῷ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν Χριστ. Ἐκκλησιῶν. Ὡς χριστιανοὶ καταδικάζομεν γενικῶς τὴν βίαν, ἀλλὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ν' ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι οἱ λαοί, φθάνοντες εἰς ἀπόγνωσιν, ἔχουν τὸ δικαίωμα ἀμύνης κατὰ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀρνοῦνται τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν εἰρήνην εἰς τὸν εἰρηνικώτερον καὶ μᾶλλον πεπολιτισμένον λαὸν τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου. Ἡ στάθμη τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου εἶναι ὑψηλότερα πάντων τῶν γειτόνων ἐλευθέρων λαῶν. Καὶ τὸ εὐγενὲς χριστιανικὸν μήνυμα, ὅπερ αἱ Ἐκκλησίαι μας—καὶ τῆς Κύπρου—ἀπηύθυναν πρὸς ὅλον τὸν Κόσμον κατὰ τὸ τέλος τῆς Β' Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τοῦ Evanston διὰ δικαιοσύνην, εἰρήνην, ἀγάπην καὶ ἐνότητα μεταξύ τῶν χριστιανῶν, δὲν ἐπιτρέπει νὰ μὴ πράττωμεν τὸ καθήκον μας ἔναντι τοῦ μόνου λευκοῦ λαοῦ, ὅστις ἐν τῇ Ἀν. Μεσογείῳ εἶναι ὑπόδουλος εἰς λευκὴν χριστιανικὴν φυλὴν. Ὁμιλῶν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν διεθνῶν σχέσεων τῆς Α' Ἰδρυτικῆς Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Amsterdam τῆς Ὀλλανδίας κατ' Αὐγούστον τοῦ 1948, διὰ τὸ δικαίωμα ἀμύνης τῶν χριστιανῶν ἔναντι τῆς βίας, ὑπέμνησα τὸ καθήκον, τὸ ὅποion ἔχομεν ἔναντι τῶν ὑποδούλων χριστιανικῶν λαῶν τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, χρησιμοποιοῦσας τοὺς θαυμασιούς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου εἰς τὴν α' Καθολικὴν αὐτοῦ ἐπιστολήν. Δύναμαι νῦν νὰ τοὺς ὑπενθυμίσω εἰς τὴν χριστιανικὴν Βρετανίαν· «ὡς δ' ἂν ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῆ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ;».

Καθηγητῆς ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ

Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Διεθνῶν Σχέσεων τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ἑλλάδι

1. Ἡ ἐλευθέρη Κύπρος ὄχι μόνον ἐξασφαλίζει τὴν παραμονὴν ἀμυντικῶν βάσεων—τὸ δικαίωμα τοῦ ἀμυντικοῦ πολέμου ἀναγνωρίζει ὁ Χριστιανισμός—, διότι εἰς ἐχθρῶν περιβάλλον εἶναι ἀδύνατον νὰ σταθοῦν πολεμικαὶ βάσεις, προωρισμένα διὰ τὴν ἀμυναν τῆς Ἐλευθερίας ἄλλων καὶ δὴ καὶ μὴ χριστιανικῶν λαῶν καὶ ταύτοχρόνως χαλκεύονται τὰ δεσμά τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ—ἀλλὰ καὶ ἐπιτρέπει τὴν συγκρότησιν στρατοῦ διὰ τὴν ἀμυναν τοῦ Ἐλευθέρου Κόσμου καὶ ἐκτὸς τῆς Κύπρου.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΛΑΡΙΣΗΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ (*)

Ἐξ ἡμέρας μετὰ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν, τὴν 6ην Σεπτεμβρίου 1881, ἀφίχθησαν εἰς τὴν ἑδραν τῆς Ἐπισκοπῆς, τὰ Ἀμπελάκια, ἐκπρόσωποι τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, οἵτινες, ὡς φαίνεται, ἀποφάσει τῶν Κυβερνήσεων αὐτῶν, ἀπεστάλησαν ὡς ἐπιτηρηταὶ τοῦ καθορισμοῦ καὶ τῆς διαχαράξεως τῶν ὁρίων τῶν περιεχομένων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Βασίλειον τμημάτων. Τούτους ὑπεδέχθη ὁ ἀείμνηστος Ἱεράρχης ἐμπλεως χαρᾶς μετὰ τῶν κατοίκων τῆς μικροσκοπικῆς Ἐπισκοπῆς Πλαταμῶνος καὶ προσεφώνησεν ὡς ἀκολούθως, καθ' ἃ εἰς τὰ κατάλοιπα αὐτοῦ ἀναγράφεται.

«Προσφώνησις πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Κύριοι,

Εὐτυχῆς λογίζεται ἡ ἐπὶ τῶν Τεμπῶν ἱστορικὴ αὕτη κωμῶπις, δεχομένη ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς σήμερον Ὑμᾶς, τοὺς γερασμίους ἀντιπροσώπους τῶν Μεγάλων Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων. Ἐξ ὀνόματος δ' αὐτῆς λαμβάνων τὴν τιμὴν νὰ προσφωνήσω Ὑμῖν τὸ «ὡς εὖ παρεστήτε», ἐπιλαμβάνομαι τῆς τερπνῆς ταύτης περιστάσεως νὰ δηλώσω δι' Ὑμῶν πρὸς ἃς ἐπαξίως ἀντιπροσωπεύετε, Κύριοι, Δυνάμεις, ὅτι ὁ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν μου χριστιανικὸς λαὸς τοῦ διαμερίσματος τούτου αἰωνίως θέλει εὐγνωμονεῖ πρὸς τὰς εὐεργέτιδας Δυνάμεις, τὰς ψηφισάσας τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἔνωσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα.

Ζήτησαν αἱ Προστάτιδες Δυνάμεις

Ζήτησαν οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῶν.

Ἐν Ἀμπελακίῳ τῇ 6ῃ 7βρίου 1881».

Ἐνα μῆνα μετὰ τὴν ὑποδοχὴν τοῦ ἐλευθερωτοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τὴν ἀπειθυνηθεῖσαν, ὡς ἀνωτέρω, προσαλιάν, ὁ ἀείμνηστος ἐτηλεγράφησε πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ τὸν τότε Πρωθυπουργὸν Ἀλέξανδρον Κουμουνδοῦρον, διαδηλῶν τὴν χαρὰν αὐτοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ ποιμνίου τῆς περιφερείας του καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὸν Θρόνον.

«Μεγαλειότατον Βασιλέα,

Ἀθῆνας.

Ποιμὴν καὶ ποιμνιον ἐπισκοπῆς Πλαταμῶνος, ἀκατάσχετοι ὑπὸ χαρᾶς καὶ ἐνθουσιῶντες, προσερχόμεθα καθυποβαλεῖν θεοδοξάστω Ὑμῶν Θρόνῳ ἡμετέραν ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν, συγχαίροντες ἐπὶ καταλήψει καὶ ἡμετέρου τμήματος Ὑμετέρα Μεγαλειότητι, ἢ διαφυλάττοι Κύριος ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

Ἐν Ἀμπελακίῳ 2 8βρίου 1881».

«Κύριον Πρωθυπουργόν.

Ποιμὴν καὶ ποιμνιον Ἐπισκοπῆς Πλαταμῶνος, δάκρυα χαρᾶς σπένδοντες διὰ κατάληψιν καὶ ἡμετέρου διαμερίσματος, πλήρεις συγκινήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ, προσερχόμεθα ἐξ ὑπρωρειῶν Ὀσσης καὶ Ὀλύμπου ἐκφράσαι Ὑμετέρα Ἐξοχότητι ἀπειρον ἡμῶν εὐγνωμοσύνην διὰ λαμπρὰ ἀποτελέσματα σώφρονος Ὑμῶν πολιτικῆς.

Ἐν Ἀμπελακίῳ 2 8βρίου 1881».

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 164.

Ἡ Κυβέρνησις, μετὰ τὴν γενομένην προσάρτησιν, δεικνύουσα τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ἐκπροσώπους Αὐτῆς, μετὰ δίμηνον ἔπαρσημοφόρησε τοὺς Θεσσαλοὺς Ἱεράρχας, ὡς δεικνύται ἐκ τοῦ παρατιθεμένου εὐχαριστηρίου τηλεγραφήματος πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως.

«Πρωθυπουργόν, Κύριον Κουμουνοδοῦρον.

Ἀποδέχομαι εὐγνωμόνως ἀπονεμηθέν μοι παράσημον εἰς ἔνδειξιν Ὑψηλῆς Βασιλικῆς εὐνοίας, ἀμέσως εἰς τὸ ταπεινὸν πρόσωπόν μου ἀναφερομένης. Διαβεβαιώσατε λαοφίλητον Βασιλέα, ὅτι καὶ ψυχὴν ὑπὲρ Θεοῦ Δυναστείας Αὐτοῦ. Κύριος εὐλογοῖ Αὐτὸν καὶ τὸν Οἶκον Αὐτοῦ. Εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως ἐπὶ Ὑμετέροις συγχαρητηρίοις.

Ἐν Ἀμπελακίῳ 22 Νοεμβρίου 1881».

Μετὰ ἓν ἔτος ἡ Κυβέρνησις, συναινούσης καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, κενωθείσης τῆς θέσεως τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, ἀπέβλεψε πρὸς τὸν Πλαταμῶνος Ἀμβρόσιον, εἰς ὃν ἐνεπιστεύθη τὴν διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς ταύτης. Ἡ πράξις αὕτη ἀποτελεῖ ὄχι μόνον ἔνδειξιν τιμῆς, ἀλλὰ καὶ μερίμνης τοῦ Κράτους διὰ τὴν τοποθέτησιν εἰς τὴν περιβλεπτον καὶ σπουδαίαν αὐτὴν θέσιν τοῦ καταλλήλου Ἱερωμένου, ὅστις, συγκεντρῶν ὅλα τὰ προσόντα πρὸς τοῦτο, θὰ διηύθυνε τὴν Σχολὴν ἐκείνην, τὴν μόνην ἐν τῷ Κράτει ἐκκλησιαστικῆν, πραγματοποιουμένων οὕτω τῶν πόθων τῶν ἀειμνήστων ἰδρυτῶν αὐτῆς ἀδελφῶν Ριζάρη Μάνθου καὶ Γεωργίου, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον οὕτως ἐνεργούσιν διεδήλου τὸν βαθμὸν τοῦ ζήλου καὶ τῆς φροντίδος διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς Σχολῆς αὐτῆς, ἥτις ἔδωκε πολλοὺς ἐκ τῶν τροφίμων τῆς Λειτουργοῦς τῆς Ἐκκλησίας, ἀξιόους τῆς ἀποστολῆς των. Τὴν 17ην Ὀκτωβρίου 1882 ὁ Πλαταμῶνος Ἀμβρόσιος ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς, πρῶτον δὲ μέλημά του ἐθεώρησε νὰ παρουσιασθῆ εἰς τοὺς ἀειμνήστους Βασιλεῖς Γεώργιον καὶ Ὀλγαν. Ἐγένετο ὑπ' αὐτῶν δεκτὸς τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1882 καὶ προσεφώνησεν αὐτοὺς ὡς ἀκολούθως.

«Προσφώνησις πρὸς τὴν Α. Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα, κατὰ τὴν ἐνώπιον Αὐτοῦ παρουσίαν μου τῆ 3ῆ Νοεμβρίου 1882.

Ἡδδόκησας, Μεγαλειότατε, νὰ μὲ δεχθῆς ἐνώπιόν Σου, προσελθόντα ὑπὸ τε τὴν ιδιότητά μου ὡς ταπεινοῦ Ἐπισκόπου τοῦ εὐσεβοῦς Βασιλείου Σου, καὶ ὑπὸ ἐκείνην τὴν σημερινήν, ὡς Διευθυντοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ριζαρείου Σχολῆς, ἵνα καθυποβάλω κατὰ καθήκον ἱερὸν ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος τὰ ταπεινά σεβῆ μου καὶ τὴν εἰς τὸν Θεόν σου ἀπεριόριστον ἀφοσίωσίν μου. Θεωρῶν συνεπῶς εὐτυχῆ ἔμαιυτόν, διότι ἀξιούμαι δευτέραν ταύτην φορὰν νὰ ἀτενίζω πρὸς τὸ μαγεῦον πᾶσαν φιλοπάτριδα καρδίαν ἱερὸν τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος πρόσωπον, δέομαι τοῦ Ὑψίστου θερμοῦς, ἵνα Σε διαφυλάττῃ μεθ' ὅλης τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας Σου ὑγιᾶ καὶ ἀκλόνητον ἐπὶ τοῦ ἐνδόξου τούτου Ἑλληνικοῦ Θεοῦ Σου, ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν προβιβάζων τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους».

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ *

Καὶ πρὸς τὸν Ἀντέπαρχον Σκύρου, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 643 ταυτοχρόνου ἐγγράφου, γνωρίζει, ὅτι «Συνιστᾷ τὸν ἐπιφέροντα τὸ παρὸν ἐξ ἐπαγγέλματος Γερομελέτιον Λαυριώτην ἡ δσιότητος του ἀνέφερεν εἰς τὴν Διοίκησιν, ὅτι ὁ αὐτόθι ἡγούμενος τοῦ μετοχίου τῆς Λαύρας Κύριος Νεόφυτος, χρεωστῶν δι' ὁμολογίαν ἱκανὴν ποσότητα χρημάτων, ἔχων καὶ τρόπον νὰ πληρώσῃ μάλιστα, ἐθελοκακεῖ κατακρατῶν τὸ δίκαιον αὐτοῦ στοχαζόμενος νὰ ὠφεληθῆ ἀπὸ τὴν περίστασιν τοῦ καιροῦ. Τοιαῦτα ἀτοπήματα, μὴ δυναμένη ἡ ὑπερτάτη Διοίκησις νὰ ὑποφέρῃ ἐξέδωκε προσταγὴν τῆς, ὅτι ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Σκύρου νὰ θεωρήσῃ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὡς ἐκκλησιαστικὴν. Διὸ τὸ Μινιστέριον τοῦτο διευθύνεται πρὸς τὴν Θεοφιλίαν του διορίζον, ἵνα ἐνεργήσῃ τὴν διαταγὴν καὶ δώσῃ τὸ δίκαιον ὅπου ἀνήκει ἐπομένως ν' ἀποκριθῆ εἰς τὸ Μινιστέριον τοῦτο ἂν ἤρρε τόπον ἢ διαταγὴ ἢ ὄχι, διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ ἔπειτα τοὺς ἀφορῶντας τὸ δίκαιον σκοποῦς τῆς εἰς σωφρονισμὸν τῆς ἀπειθείας. Παρακαλεῖται οὖν ὡς ἀντέπαρχος καὶ ἡ ἐνδοξότης Σας νὰ συνεργήσητε ὑπὲρ τοῦ Δικαίου καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας, διὰ νὰ μὴ καταφρονῶνται, οὔτε αὐτὰ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 166.

Ὅμοια πρὸς τὴν Α. Μ. τὴν Βασίλισσαν.

«Θὰ ἦτο, φρονῶ, ἀσέβεια, ἐάν, Μεγαλειότητι, δὲν ἐξέφραζον καὶ ταύτην τὴν σημερινὴν ἐκπληρουμένην διακαεστέραν εὐχὴν μου, τοῦ νὰ εὐδοκήσῃς νὰ Σοὶ ὑποβάλω προσωπικῶς τὰ ἀπεριόριστα σεβῆ μου. Συνεπῶς εἶναι σφοδρὰ ἤδη ἡ συγκίνησις τοῦ ἀξιουμένου νὰ παρίσταται ἐνώπιόν Σου, προσελθόντος νὰ ἐκπληρώσῃ ἐν τῶν ἱερῶν καθήκοντων του καὶ ὡς ταπεινοῦ Ἐπισκόπου τῶν νέων χωρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ ὡς Διευθυντοῦ τῆς ἐνταῦθα Ἐκκλησιαστικῆς Ριζαρείου Σχολῆς. Εἶναι σφοδροτάτη ἡ συγκίνησις μου κατὰ ταύτην τὴν στιγμήν, ὃ σεπτῆ τῶν Ἑλλήνων Ἀνασσα, διότι πρώτην ταύτην φορὰν ἀξιούμαι νὰ ἀτενίζω εἰς πρόσωπον Βασιλίσσης, καὶ δὴ Βασιλίσσης Ὁρθοδόξου, ἐκ τοῦ εὐσεβεστέρου τῶν ἐπὶ γῆς ἔθνων ἑλκούσης τὸ γένος, Βασιλίσσης ἐκπροσωπούσης τὸ σύνολον τῆς ἀρετῆς τῆς θήλεως φύσεως, οἷα παρὰ πάντων ἀνομολογεῖται ἡ χριστιανικωτάτη ὄντως Βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος Ὀλγα.

Ἀπονέμων τῷ Ὑψίστῳ τὰς ἐπὶ τούτῳ θερμὰς εὐχαριστίας μου, τῷ εὐδοκήσαντι νὰ μὲ προορίσῃ διὰ μίαν τοιαύτην συγκινητικωτάτην στιγμήν τοῦ βίου μου, ἔχω δι' ἐλπίδος, Μεγαλειότητι, ὅτι θὰ μοὶ ἐπιτρατῆ, φρονῶ, ἐν τῇ βαθεῖα ταύτῃ συγκινήσει εὐρισκομένω, νὰ εὐχθῶ ἐκ μέσης ψυχῆς ὑπὲρ τῆς πολυτίμου ὑγείας Σου, ὑπὲρ ἐκείνης τοῦ Φιλοχρίστου Βασιλέως καὶ συζύγου Σου καὶ ὑπὲρ τῶν εὐλογημένων καρπῶν τῆς κοιτίας Σου».

† Ὁ Λαρίσης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

(Συνεχίζεται)

ούτε αἰ διαταγαὶ τῆς Διοικήσεως, πρᾶγμα ὅπου δὲν φέρει τιμὴν εἰς τοὺς ὑπουργούς της καὶ μάλιστα εἰς ἄνδρας ὑπερασπιστὰς τῶν Ἑλληνικῶν δικαιωμάτων, ὅποιοι φαίνονται τὴν σήμερον οἱ Ψαριανοὶ τῶν ὁποίων εἴσθε μέλος καὶ ἡ ἐνδοξότης Σας. Δὲν ἀμφιβάλλεται, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς θέλει λαμβάνει τὸ Μινιστέριον τοῦτο ἀφορμὰς γραμμάτων σου, ἔτοιμον νὰ ἀκολουθῇ πᾶν ὅ,τι συντείνει εἰς τοῦ ἀγαθοῦ τὴν οἰκοδομήν».

Ἐπικαλούμενον δὲ τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο τὴν συνδρομήν, ἐν τῇ προκειμένη ὑποθέσει, καὶ τοῦ Μινιστερίου τῶν ἐσωτερικῶν, γνωστοποιεῖ αὐτῶ, διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 645/17/11/822 ἐγγράφου του, «ὅτι χθὲς ἡ Διοίκησις ἐξέδωκε διαταγὴν εἰς τὸ Μινιστέριον τοῦτο, ὅτι νὰ ἐπιτάξῃ τὸν θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Σκύρου νὰ θεωρήσῃ μίαν ὑπόθεσιν μοναχοῦ, τοῦ Γερομελετίου Λαυριώτου, ἔχοντος λαμβάνειν γρόσια εἰς δύο χιλιάδας εἰς ὁμολογίας ἀπὸ τὸν ἐκεῖ ἡγούμενον τοῦ Λαυριώτικου Μετοχίου Κον Νεόφυτον, ὅστις ἐθελοκακεῖ εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῶν. Παρακαλεῖται λοιπὸν τὸ Μινιστέριον τῶν ἐσωτερικῶν νὰ γράψῃ μίαν γραφὴν εἰς τὸν ἐκεῖ ἀντέπαρχον, μὴ ποτέ τις ἐντόπιος διαστρέφων τὰ δίκαια ὑπερασπίσεται τὴν ἀδικίαν κέρδους χάριν ἢ προσωποληψίας, ὅτι νὰ βοηθήσῃ τὸν ἅγιον Σκύρου πρὸς κάθε ἐναντίον, ἵνα τελειωθῇ ἡ ὑπόθεσις τοῦ ῥηθέντος Γερομελετίου, ἐὰν ἀληθῶς παραστήσῃ τὰ δίκαιά του ἐνώπιον τῆς θεοφιλίας του καὶ τῆς ὁποίας τελειωθείσης ἡ τούναντιον νὰ στείλῃ ἐνταῦθα πάλιν τὴν ὁσιότητά του, κατὰ τὴν διορίαν τοῦ Μινιστερίου τούτου ἀποβλέπουσαν τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος».

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς, ὡς ἄνω, τοῦ Ὑπουργείου, διαταγῆς, ὁ Σκύρου γράφων αὐτῶ, ἐπιλέγει τὰ ἐξῆς.

«Τὴν ὑμετέραν σοφωτάτην καὶ σεπτὴν μοι σεβασμιότητα ταπεινῶς προσκυνῶ.

† Καὶ μετὰ τὴν προσήκουσάν μοι ταπεινὴν μου προσκύνησιν δηλοποιῶ τῇ σεπτῇ μοι αὐτῆς σεβασμιότητι, ὅτι τῇ ἡ' τοῦ ἡδὴ τρέχοντος ἔλαβον εὐλαβῶς καὶ περιχαρῶς σεβάσμιον αὐτῆς γράμμα γεγραμμένον ἀπὸ ἰσ' τοῦ παρελθόντος Νοεμβρίου μηνός, ἐν ᾧ εἶδον νὰ μοι ἐπιτάτῃ ἡ σεβασμιότης της νὰ θεωρήσω τὴν διαφορὰν τοῦ Μελετίου Λαυριώτου μετὰ τοῦ συγκοινοβιάτου του προηγούμενου Νεοφύτου, ὅστις Μελέτιος πρετενδέρει ἀπὸ τὸν Νεόφυτον χίλια πεντακόσια γρόσια κατὰ τὴν, εἰς χεῖράς του, ὁμολογίαν καὶ ἕτερα πεντακόσια γρόσια ἐξοδευθέντα παρ' αὐτοῦ διὰ προσταγῆς τῆς πανοσιότητός του. Ὁ δοῦλός της, κατὰ τὸ ἀπαιτούμενόν μοι χρέος ἐπροσκάλεσα ἅπαντας τοὺς κληρικούς, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἱερεῖς, οἱ δὲ ἔφοροι καὶ γέροντες τῆς ταπεινῆς μου ἐπαρχίας καὶ ἐφανέρωσα αὐτοῖς τὰ, πρὸς ἐμέ, σεβάσματά της ἐντάλματα, μετέπειτα μετεκαλεσάμην τὸν τε προηγούμενον Νεόφυτον καὶ Μελέτιον καὶ ἕτερον προηγούμενον Σωφρόνιον Λαυριώτην ἐνταῦθα εὐρισκόμενον, ὡσάν ὅπου ἡ ὁμολογία τῶν 1500 γροσίων ὅπου ἐκράτει ὁ Μελέτιος ἦτον εἰς ὄνομα τοῦ Σωφρόνιου. "Ὅθεν ἡμεῖς ἐρωτῶντες τὸν Νεόφυτον περὶ ταύτης τῆς ὁμολογίας του, ὡμολόγησε τᾶληθες ἐν βάρει τῆς συνειδήσεώς του, ὅτι πρὸ τεσσάρων χρόνων ἄντας εἰς τὴν Λαύραν, καθ' ὃν καιρὸν τῶ ἐδόθη τὸ ταξίδιον τοῦ, ἐν τῇ νήσῳ Σκύρω, Μετοχίου

τοῦ τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, εἶχε νὰ λαμβάνῃ ἡ πανοσιότης του ἀπὸ τὴν Λαύραν 1500 γρόσια, ἐκράτει καὶ ἀποδεικτικὴν ὁμολογίαν Λαυριώτικην, ἐπὶ συμφωνία πρὸς 8 γρόσια τὰ ἑκατὸν κατ' ἔτος καὶ ἐπειδὴ τῶ ἐχρειάζοντο παράδες, ἐχρεωστοῦσε προσέτι καὶ τῶ Μελετίῳ πεντακόσια γρόσια δι' ἀγορὰν σαμαρίων καὶ ἄλλων τινῶν, ὅπου ἡ ὁσιότης του τὰ ἡγόρασε κατ' ἐπιταγὴν καὶ παράκλησιν τῆς πανοσιότητός του, ἐσυμφώνησε μετὰ τοῦ Σωφρόνιου ὅπου νὰ τῶ δώσῃ 1000 γρόσια καὶ νὰ λάβῃ ὁ Σωφρόνιος ταύτην τὴν ὁμολογίαν τῶν 1500 γροσίων καὶ νὰ μείνῃ ὑπὸ χρέος νὰ ἀποκριθῇ τῶ Μελετίῳ τὰ 500 γρόσια, τῆς ὁποίας ταύτης συμφωνίας εἶχε τὴν εἶδῃσιν πρὸ καιροῦ ὁ Μελέτιος καὶ ἤδη τὸ ἀρνεῖται, ὁ δὲ Σωφρόνιος δίδοντας τὰ 1000 γρόσια εἰς τὴν πανοσιότητά του ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν ὁμολογίαν τῶν 1500 γροσίων, ὕστερον δὲ πρὸς βεβαίωσιν καὶ ἐπικύρωσιν ταύτης τῆς ὁμολογίας ἐζήτησεν ὁ Σωφρόνιος παρὰ τοῦ Νεοφύτου ἕτερον ἀποδεικτικὸν ἰδιόχειρόν του δηλωτικὸν τοῦ ὅτι ἔλαβεν ὁ Νεόφυτος 1500 γρόσια παρὰ τοῦ Σωφρόνιου καὶ τῶ ἐδόθη αὐτῇ ἡ ὁμολογία, ὁ δὲ Σωφρόνιος ἐπαρουσίασε τὴν ὁμολογίαν ταύτην εἰς τὴν Λαύραν καὶ ἐτζεταρίσθη καὶ ἐλάμβανεν εἰς διάστημα τεσσάρων χρόνων τὸ διάφορον τῶν 1500 γροσίων, γρόσια ἑκατὸν εἴκοσιν, ἐξ ὧν τὰ μὲν 80 ἐκράτει, τὰ δὲ 40 γρόσια ἐδίδεν τῶ Μελετίῳ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εὐχαριστοῦμενοι ἡσύχαζον ἀμφοτέροι. Ἐρωτῶντας δὲ καὶ τὸν Σωφρόνιον περὶ τούτου κατ' ἀρχὰς μᾶς ἀπεκρίθη ψευδῶς, ὅτι ἐν φόβῳ Θεοῦ 1500 γρόσια τῶ ἐμέτρησα καὶ ἐτζεῖ ἔλαβον τὴν ὁμολογίαν του ταύτην, ὕστερον δὲ ἐπαπειλούμενοι αὐτὸν ἐκκλησιαστικῶς, ὅτι θέλει ὑποπέσει εἰς τὸν δεσμόν τοῦ ἀλύτου ἀφορισμοῦ ἐὰν καὶ ψεύδῃται καὶ ὅτι θέλομεν τὸν βιάσῃ διὰ νὰ κάμῃ ὄρκον, ἐτύφθη ὁ ἄνθρωπος παρὰ τῆς συνειδήσεώς του καὶ ὡμολόγησε τᾶληθες, ὅτι μόνον 1000 γρόσια ἐμέτρησε τῶ Νεοφύτῳ καὶ ἔλαβε ταύτην τὴν ὁμολογίαν τῶν 1500 γροσίων, ἐπὶ σκοπῶ τοῦ νὰ ἀποκριθῇ τὰ 500 γρόσια τῶ Μελετίῳ, καὶ ὅτι εἰς διάστημα τεσσάρων χρόνων ἐλάμβανε κατ' ἔτος τὸ διάφορον ταύτης τῆς ὁμολογίας γρόσια ἑκατὸν εἴκοσι καὶ ὅτι τὰ μὲν 80 γρόσια ἐκράτει, τὰ δὲ 40 γρόσια ἀπεκρίνατο τῶ Μελετίῳ. Ὁ δὲ Μελέτιος μᾶς ἀπεκρίθη ψευδῶς κατ' ἀρχὰς, ὅτι εἶδῃσιν ταύτης τῆς συμφωνίας τῆς γενομένης μεταξὺ Νεοφύτου καὶ Σωφρόνιου δὲν ἔχει, καὶ ὅτι οὐδὲ διάφορον ἐλάμβανε, καὶ ἀφ' οὗ ἐπαρρησιάσθη ἡ ἀλήθεια παρὰ τοῦ Σωφρόνιου ἀνέτρεψεν ὁ Μελέτιος τοὺς λόγους του καὶ εἶπεν ἐκ δευτέρου ψευδῶς, ὅτι τὸ διάφορον τῶν 500 γροσίων ὅπου ἐλάμβανεν ἦτον διὰ τὰ 100 πεσλίκια ὅπου τὰ εἶχεν ἀφήσῃ ἐνέχυρον εἰς τὸν Νεόφυτον καὶ ζητῶντας παρ' αὐτοῦ τὴν ἀποδεικτικὴν ταύτην ὁμολογίαν τῶν 100 πεσθλικίων μᾶς ἀπεκρίθη, ὅτι τῶ ἐνεπιστεῖθηκα καὶ δὲν ἠθέλησα νὰ λάβω ὁμολογίαν ἀφ' οὗ δὲ εὐρέθησαν ἀξιόπιστοί τινες ὡς ὡμολόγησαν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι πρὸ ὀλίγου καιροῦ ὁ Μελέτιος θέλοντας νὰ ζητήσῃ τὰ 500 γρόσια του παρὰ τοῦ Νεοφύτου διὰ τὰ ἔξοδα ὅπου ἔκαμεν εἰς τὴν ἀγορὰν σαμαρίων καὶ τινῶν ἄλλων κατὰ παράκλησιν τῆς πανοσιότητός του, μᾶς ἔλεγεν, ὅτι εἶναι αὐτὰ τὰ 500 γρόσια ὅπου περιέχει ἡ ῥηθεῖσα

ὁμολογία ἢ, εἰς χεῖρας τοῦ Σωφρονίου, ἔμεινε τότε ἀναπολόγητος ἢ ὁσιότης του.

Ἡμεῖς δὲ οἱ ταπεινοὶ ἐκάμαμεν σκέψιν περὶ τῶν πρακτέων κατὰ μόνας καὶ εὖρομεν εὐλογον, ὅτι ἐπειδὴ ἡ ὁμολογία τοῦ Νεοφύτου ἢ εἰς χεῖρας τοῦ Σωφρονίου ἐτζεταρίσθη παρὰ τῆς Λαύρας, καὶ ὁ Σωφρόνιος εὐχαριστεῖτο εἰς τὴν λῆψιν τοῦ διαφόρου ταύτης τῆς ὁμολογίας δὲν ἔχει δίκαιον ὕστερον ἀπὸ τέσσαρας χρόνους νὰ ἐνοχλῇ τὸν Νεόφυτον, ὁ δὲ Μελέτιος διὰ νὰ δικαιολογηθῆται ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι ὑπογεγραμμένος εἰς τὴν ἀλλαγὴν ταύτης τῆς ὁμολογίας, μὲ ὄλον ὅπου ἐλάμβανε τὸ διάφορον τῶν γροσιῶν του εἰς διάστημα τεσσάρων χρόνων ἀπὸ τὸν Σωφρόνιον, μὲ ὄλον τοῦτο εὖρομεν εὐλογον νὰ παρακινήσωμεν τὸν Νεόφυτον νὰ καταμετρήσῃ τῷ Μελετίῳ τριακόσια γρόσια πρὸς παρηγορίαν τῆς ἀνάγκης του καὶ νὰ δώσῃ πάλιν ὁ Μελέτιος τῷ Νεοφύτῳ ἰδιόχειρόν του δηλωτικὸν τῆς περιλαβῆς τῶν 300 γροσιῶν καὶ τοῦ λοιποῦ νὰ μὴ πρεντεδιέρῃ οὐδὲ ὀβολὸν παρὰ τοῦ Νεοφύτου, ἀλλὰ ἐρχομένης τῆς Λαύρας ἐν καταστάσει, νὰ ὑποχρεοῦται ἢ Λαύρα νὰ καταμετρήσῃ τῷ μὲν Νεοφύτῳ τὰ 300 γρόσια, τῷ δὲ Μελετίῳ τὰ διακόσια. Ὅθεν ἐκράξαμεν τὸν Μελέτιον καὶ τῷ ἐφανερῶσαμεν τὴν βουλὴν μας καὶ εὐχαριστήθη μεγάλης· ἔπειτα ἐκράξαμεν καὶ τὸν Νεόφυτον ἰδεάσαντες αὐτῶν τὸν στοχασμὸν μας, ὅστις ἐλυπήθη μὲν διὰ τὴν ἀδικίαν ὅπου τῷ ἐγίνε, δὲν ἀντέτεινε ὅμως μένοντας εὐπειθῆς εἰς τὴν ἀπόφασίν μας καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὸν τρόπον νὰ τὰ ἀποκριθῇ παρευθὺς ἐγένετο ἡ οἰκονομία. Ὅθεν τῇ ἐπαύριον μετακράζοντες τὸν Μελέτιον, εὖρομεν αὐτὸν μὲ ἐναντία φρονήματα μὴ θέλοντας νὰ κάμῃ ἀποδεικτικὸν καθὼς προαπεφασίσσαμεν, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του καὶ τέλος ἐμίσησε μετ' ὀργῆς καὶ φοβερίζοντας ἐξακολουθῶν τὸ χρέος μου ἐπραξα κατὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ἐπιταγὴν τῆς καὶ ἄς μοι δόσῃ τὴν συγγνώμην ἢ σεπτῇ μοι διοίκησιν τῆς.

Τῇ ἰδεάξω προσέτι καὶ περὶ τοῦ Μοναστηρίου τὰ ἐξῆς, ὅτι τοῦτο τὸ μοναστήριον εὐρέθη νὰ εἶναι ἐκπαλαι σταυροπηγιακὸν καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Λαυριωτῶν καὶ οἱ, κατὰ καιρὸν, προηγούμενοι Λαυριῶται ἐξαπέστειλλον εἰς τὴν Λαύραν, κατ' ἔτος ἐν ἐτήσιον πλὴν ἤρχοντο ἀδιακόπως οἱ προσκυνηταὶ καὶ εὐλαβεῖα φερόμενοι πρὸς τὸν ἅγιον, ἐπρόσφερον τὰ ἱκανά, τὸ ὅποιον τοῦτο ἐξέλιπεν ἀπὸ ἐδῶ καὶ δύο χρόνους· ὕπερ μονύδριον ἀκαιοποιήθησαν ἤδη οἱ ἐντόπιοι, λέγοντες ὅτι ὁ προικισμὸς τοῦ μοναστηρίου εἶναι προγονικὸς των καὶ ἀπεκατέστησαν ἡγούμενον τοῦ μοναστηρίου τὸν εὐρεθέντα Νεόφυτον Λαυριώτην, διότι προσεφάνη ἄξιος οἰκονόμος καὶ καλὸς διοικητῆς τοῦ μοναστηρίου.

Ἔτι δὲ τῇ ἰδεάξω καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ προηγούμενος ὄλους τοὺς χειμαζομένους Λαυριώτας ἐδέχθη καὶ τοὺς ἐπεριποιεῖτο φιλαδέλφως, ἀλλ' οὔτοι οἱ τρεῖς Μελέτιος, προηγούμενος Σωφρόνιος καὶ παππᾶ Εὐθύμιος δὲν ἔπαυον προξενοῦντες σκάνδαλα, ταραττοντες τὸν προηγούμενον Νεόφυτον καὶ διαβάλλοντες τον εἰς καφφενέδες καὶ δρόμους, διὰ τὰ ὅποια ταῦτα αἴτια, οἱ ἔφοροι τοῦ τόπου εὖρον εὐλογον νὰ μισσεῖον ἀπὸ τὰ μοναστήρια καὶ νὰ πιάσουν κανένα ὀνδᾶν

ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ ΚΑΙ ΕΘΝΑΠΟΣΤΟΛΗ

Εἰς τὴν ἐτοιμασίαν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἔθνους σημαντικώτατον ρόλον διεδραμάτισαν οἱ ἀπλοῖ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἐκινήθησαν μέσα εἰς τὰ πλαίσια τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἀγωγῆς, διὰ νὰ διδάξουν τὸν λαόν, νὰ τὸν συγκατῆσουν ἠθικῶς καὶ νὰ τὸν τρέψουν πρὸς τὴν παιδείαν. Βεβαίως δὲν ἀπέβλεψαν τόσον εἰς τὴν φιλοσοφικὴν κατάρτισιν καὶ τὴν περὶ τὰς θετικὰς ἐπιστήμας μὀρφωσιν, ὅσον εἰς τὴν θρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τὸν κίνδυνον τοῦ ἐξισλαμισμού. Σήμερον γνωρίζομεν καλῶς, ὅτι ὁ ἱστορικὸς ρόλος μιᾶς γυναικός, ἡ ὁποία ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἐξύψωσιν τῶν ὁμοφύλων τῆς καὶ τὴν ἀποσόβησιν τῶν κινδύνων τοῦ ἐξισλαμισμού, διὰ τῆς ἰδρύσεως σχολείων, ἐργαστηρίων καὶ παρθενῶν, ἐξησφάλισαν εἰς αὐτὴν τὴν φήμην τῆς Ἀγίας. Φιλοθελῆ Μπενιζέλου ἢ Ἀθηναία ὑπῆρξε μάρτυς τοιούτου ἀγῶνος, πληρώσασα μὲ τὴν ζωὴν τῆς ὅσα ὑπὲρ τῶν παρθένων τοῦ Ἄστωος ἐπραξεν.

Μία ἄλλη σπουδαία μορφή τῶν χρόνων, ποὺ μᾶς ἀπασχολοῦν, εἶναι ὁ Νικόδημος Νάξιος, ὁ γνωστὸς

διὰ νὰ κάθωνται, ὡς καὶ ἐγένετο, τοὺς δὲ ἐπιλοίπους τοὺς ἔχει εἰς τὸ μοναστήριον καὶ τοὺς οἰκονομῆ, ὁ δὲ ῥηθεις παππᾶ Εὐθύμιος μετέπειτα θυμοῦ πνέων καὶ ἐπιθυμῶντας νὰ βλάψῃ τὸν προηγούμενον ἐσοφίσθη ἐκ συνεργίας τοῦ πειράζοντος καὶ ἔκαμε μίαν πλαστὴν ὁμολογίαν, ὅτι πρὸ καιροῦ τινος ἄφησεν εἰς τὸν προηγούμενον ἐν ἐνέχυρον, ἥτοι μίαν ποσότητα χρηματικὴν ἕως ἐννέα πούγγιων καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐφοβέριζε καὶ ἐγκαλοῦσε τὸν προηγούμενον, ἀλλὰ ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐδικαιώθη, ἀλλὰ μάλιστα ἐλέγχθη διὰ τὴν τοιαύτην κακοτεχνίαν του ἔμεινε κατὰ τὸ παρὸν ἡσυχάζων, καὶ ἔστω τοῦτο πρὸς εἶδησιν τῆς σεπτῆς μοι αὐτῆς Σεβασμιότητος.

Ὁ γοῦν Νεόφυτος προηγούμενος ἀπεφάσισε νὰ ἔλθῃ αὐτόθι διὰ νὰ παραστήσῃ τὰ δικαιολογήματά του καὶ νὰ εὕρῃ τὸ δίκαιόν του, ἀλλ' οἱ γέροντες μας τὸν ἐμπόδισαν, διὰ νὰ εἶναι πολλὰ ἀναγκαῖος καὶ ἐπωφελῆς εἰς τὸ μοναστήριον καὶ ἀντ' αὐτοῦ στέλλεται ἕτερος ἀδελφὸς παππᾶ Μακάριος ὡς αὐτόπτης καὶ εἰδήμων τῶν ὑποθέσεων καὶ τὴν παρακαλῶ δουλικῶς καὶ ἐνθέρμως, ὅπως τὸν προστατεύσῃ καὶ τῷ δώσῃ εὐρηκαίαν εἰς τὰ ταπεινά του ῥήματα καὶ αἰτήματα.

Παρακαλῶ ὡσαύτως τὸν κοινὸν ἡμῶν πατέρα καὶ προστάτην, ὅπως ἔχῃ με ὑπὸ τὴν εὐνοίαν τῆς καὶ ἐπιτάτῃ μοι εἰς ἄπερ κρίνει με ἱκανὸν· εἶψαν δὲ ἐξ ὕψους τὰ πανίερα αὐτῆς ἔτη πλεῖστα, ὕγιεινά καὶ πανευφρόσυνα.

Ἐκ τῆς ταπεινῆς μου Ἐπισκοπῆς τῆς νήσου Σκύρου, ἀνωκβ Δεκεμβρίου κ'.

τῆς σεπτῆς μοι αὐτῆς Σεβασμιότητος ὄλως ταπεινὸς καὶ πρόθυμος

(Συνεχίζεται)

Σκύρου Γρηγόριος»

† Ὁ πρ. Λήμνου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ὡς Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης. Τοῦτον, τῇ αἰτήσῃ τῶν μοναχῶν τῆς Μεγίστης Λαύρας, ἀνεκλήρουν ἐφέτος ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία Ὁσίου. Ὁ Νικόδημος ἔζησεν ὁ ἴδιος βίον ἀσκητικὸν καὶ ἀφιερωμένον εἰς τὰ γράμματα. Δὲν ἐκήρυξεν ὅμως εἰς τὸν κόσμον μὲ τὸ στόμα, ἀλλὰ διὰ τῆς γραφίδος. Τὰ συγγράμματά του ἀπέβλεψαν εἰς τὸ νὰ μορφώσουν τὸν μοναχισμόν, τὸν Κλήρον καὶ τὸν θεοσεβῆ λαόν, καὶ διὰ τὸ εἶναι καταληπτὰ ἐγράφησαν εἰς ἀπλὴν γλῶσσαν. Τόσον ὁ Νικόδημος ὅσον καὶ ὁ Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς ὑπῆρξαν μαθηταὶ τῆς μεγάλης ἐκείνης μορφῆς, τοῦ Εὐγενίου Βούλγαρι, καὶ χωρὶς τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὁρει Ἀθωνιάδα Σχολήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδίδαξεν ὁ σοφὸς Κερκυραῖος διάκονος ἀκόμη, εἶναι ἀμφίβολον ἂν θὰ εἶχομεν τοὺς δύο αὐτοὺς σημαντικοὺς ἐθναποστόλους. Καὶ ὁ μὲν Νικόδημος ἀπεβίωσεν εἰς τὸ Ὅρος, εἰς ξένον κελλίον, διότι ὁ ἴδιος δὲν ἤξιωθη νὰ ἔχη τοῦ τὴν κεφαλὴν κλίνη. Ὁ Κοσμᾶς ὅμως ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἔθνους, ἀφοῦ εἰς ἐπανειλημμένας περιουσίας τοῦ ἀκήρυξε τὸν θεῖον λόγον εἰς τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν, τὴν Ἡπειρον, Νοτίαν καὶ Βόρειον, τὰς Ἰονίους Νήσους, τὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς πλείστας ἄλλας ἑλληνικὰς περιοχάς.

Ἡ φήμη τοῦ Κοσμᾶ δὲν προέρχεται ἀπὸ βιβλία, ἀπὸ ἐγκόσμιον σοφίαν, ἀπὸ πλοῦτον ἢ ἀπὸ ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα. Πρόκειται περὶ φαινόμενον καθ' αὐτό. Ὁ ἅγιος ἐγεννήθη τὸ 1714 εἰς χωρίον τῆς Αἰτωλίας καὶ τὸ κοσμικόν του ὄνομα ἦτο Κώνστας. Εἰκοσαετῆς εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, ὅπου καὶ ἐμορφώθη, ἐκάθη μοναχὸς εἰς τὴν Μονὴν Φιλοθέου καὶ ἐχειροτονήθη διάκονος καὶ εἶτα ἱερομόναχος.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι ἐμαθήτευσεν κοντὰ εἰς τὸν Παναγιώτην Παλαμᾶν. Διὰ τὴν ἀκολουθήσωμεν τὸν βίον του, «εἶχε πολλὸν πόθον εἰς τὴν καρδίαν του ἐξ ἀρχῆς νὰ ὠφελήσῃ καὶ τοὺς ἀδελφούς του χριστιανούς ἀπὸ ἐκεῖνα ὅπου ἔμαθεν, καὶ πολλάκις ἔλεγε πὼς οἱ ἀδελφοὶ μας χριστιανοὶ ἔχουν μεγάλην χρείαν ἀπὸ λόγον Θεοῦ, καὶ ὅτι χρέος ἔχουν ἐκεῖνοι ὅπου σπουδάζουν νὰ μὴ τρέχουν εἰς ἀρχοντικά καὶ ἀλλὰς μεγάλων καὶ νὰ μεταδίδουν τὴν σπουδὴν των, διὰ νὰ ἀποκτήσουν πλοῦτον καὶ ἀξιώματα, ἀλλὰ νὰ διδάσκουν μάλιστα τὸν κοινὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ζῆ με πολλὴν ἀπαιδευσίαν καὶ βαρβαρότητα». Μετὰ τὴν ἀδειαν τῶν Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν Σεραφεῖμ καὶ Σωφρονίου, ἐπιχειρεῖ τὰς ἱεραποστολικὰς του περιουσίας, κατὰ τὰς ὁποίας παροτρύνει τὸν Ἑλληνικὸν λαόν νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς. Διὰ ποίου μέσου; Δι' ἐναρέτου βίου καὶ ἐπιτελέσεως τῶν θρησκευτικῶν του καθηκόντων καὶ διὰ τῆς ἰδρύσεως σχολείων καὶ παιδεύσεως τῆς νεολαίας. Κατὰ χιλιάδας τρέχουν καὶ τὸν ἀκούουν οἱ πιστοί. Ὅπου περνᾷ στήνει ἕνα σταυρὸν καὶ κηρύττει· ἐκεῖ θὰ κτισθῇ παρεκκλήσι, θὰ ἰδρῶθῃ σχολεῖον, θὰ συμφιλιωθῶν οἱ κάτοικοι, θὰ καθαρῶσθῃ ἡ ζωὴ καὶ θὰ ἀρχίσῃ πνευματικωτέρα χριστιανικὴ διαβίωσις. Οἱ Ἕλληνες θὰ συνέλθουν, θὰ φιλοδοξήσουν νὰ εὗρουν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῆς θρησκείας καὶ τῆς παιδεύσεως, τῆς ἀγνῆς ζωῆς, ποὺ θὰ τοὺς ξεχωρίζουν ἀπὸ τοὺς ἀσελεγεῖς, ἀπίστους

καὶ βαρβάρους κατακτητὰς των. «Δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ Κύριος». Αὐτὸ εἶναι τὸ μέγα σύνθημα τοῦ Κοσμᾶ. Καὶ τὸ κήρυγμά του «τοὺς ἀγρίους ἡμέρωνε, τοὺς ληστὰς κατεπράυνε, τοὺς ἀσπλάγγνους καὶ ἀνελεήμονας ἔδειξεν ἐλεήμονας, τοὺς ἀνευλαβεῖς ἔκαμεν εὐλαβεῖς, τοὺς ἀμαθεῖς καὶ ἀγροίκους εἰς τὰ θεῖα ἐδίδαξε καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ παρακολουθοῦν τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας, καὶ ὅλους γενικῶς τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἔφερεν εἰς μεγάλην μετάνοιαν καὶ διόρθωσιν, ὥστε νὰ λέγουν ὅλοι εἰς τοὺς καιροὺς των ἐφάνη ἕνας νέος Ἀπόστολος». Ὡς πρὸς τὴν παιδείαν, κατέστησε «σχολεῖα πανταχοῦ διὰ μέσου τῆς διδασκαλίας του, τόσον ἑλληνικὰ ὅσον καὶ κοινὰ, τόσον εἰς τὰς πόλεις ὅσον καὶ εἰς τὰ χωρία, διὰ νὰ πηγαίνουν τὰ παιδιά εἰς αὐτὰ καὶ νὰ μαθάνουν δωρεὰν τὰ ἱερὰ γράμματα καὶ ἐκ τούτου νὰ στερεώνωνται μὲν εἰς τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν, νὰ ὀδηγοῦνται δὲ εἰς τὴν ἐνάρετον ζωὴν καὶ πολιτείαν», καθὼς λέγει ὁ βιογράφος του.

Ἰδοὺ ὅμως τί λέγει καὶ ὁ ἴδιος ὁ Κοσμᾶς εἰς τὰς Διδαχάς του: «Σαράντα χρόνους ἐσπούδασεν ὁ προφήτης Μωσῆς νὰ μάθῃ τὰ γράμματα, διὰ νὰ καταλάβῃ ποῦ περιπατεῖ. Νὰ σπουδάζετε καὶ σεῖς, ἀδελφοί μου, νὰ μαθάνετε γράμματα, ὅσον εἰμπορεῖτε. Καὶ ἂν δὲν ἐμάθετε οἱ πατέρες, νὰ σπουδάζετε τὰ παιδιά σας νὰ μαθάνουν τὰ ἑλληνικὰ, διότι καὶ ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Καὶ ἂν δὲν σπουδάσῃς τὰ ἑλληνικὰ, ἀδελφέ μου, δὲν εἰμπορεῖς νὰ καταλάβῃς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ὁμολογεῖ ἡ Ἐκκλησία μας. Καλύτερον, ἀδελφέ μου, νὰ ἔχῃς ἑλληνικὸν σχολεῖον εἰς τὴν χώραν σου, παρὰ νὰ ἔχῃς βρύσας καὶ ποτάμια. Κι' ὡς ἂν μάθῃς τὸ παιδί σου γράμματα, τότε λέγεται ἄνθρωπος. Τὸ σχολεῖον ἀνοίγει τὰς ἐκκλησίας, τὸ σχολεῖον ἀνοίγει τὰ μοναστήρια». «Τὸ σχολεῖον φωτίζει τοὺς ἀνθρώπους, ἀνοίγουν τὰ ὀμμάτια τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν νὰ μάθουν τὰ μυστήρια». Ἰδοὺ τί γράφει εἰς ἐπιστολὴν του, τὴν ὁποίαν ἀπευθύνει πρὸς τὸν ἀδελφόν του ἱερομόναχον Χρύσανθον, σχολάρχην Νάξου τὸν Μάρτιον τοῦ 1779. «Ἐως τριάκοντα ἐπαρχίας περιῆλθον, δέκα σχολεῖα ἑλληνικὰ ἐποίησα, διακόσια διὰ κοινὰ γράμματα, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον μου βεβαιοῦντος διὰ τινων ἐπακολουθησάντων σημείων.... Δέκα χιλιάδες Χριστιανοὶ με ἀγαπῶσι καὶ ἕνας με μισεῖ. Χίλιοι Τοῦκοι με ἀγαπῶσι καὶ ἕνας ὄχι τόσον, χιλιάδες Ἑβραῖοι θέλουν τὸν θάνατόν μου καὶ ἕνας ὄχι».

Ἡ μετὰ τὴν παζαριῶν τῶν Ἰωαννίνων ἀπὸ τὴν Κυριακὴν, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ τηρηθῆναι ὡς ἀργία, εἰς τὸ Σάββατον καὶ ἄλλαι του ἐνέργειαι κατέστησαν μισητὸν τὸν Κοσμᾶν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, οἱ ὁποῖοι ἐπεισαν τοὺς κατακτητὰς νὰ τὸν ἐξοντώσουν, διαβάλλοντες αὐτὸν ὡς πολιτικὸν ὄργανον τῆς ὀρθοδόξου Ρωσίας. Εὐνόητον δ' εἶναι, ὅτι, πέραν τῆς ἐνεργείας τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἱ Τοῦκοι δὲν ἠδύναντο νὰ εὐνοήσουν μίαν κίνησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Κοσμᾶς εἶχε τόσῃν δύναμιν καὶ τόσῃν ἐπιρροὴν εἰς τὸν λαόν. Τὴν 24ην Αυγούστου 1779, ἡμέραν Σάββατον, ὁ Κοσμᾶς ἀπηγγωνίσθη εἰς τὸ χωρίον Καλικούσησι τῆς Βορείου Ἡπείρου καὶ τὸ σκῆνός του ἐπετάχθη εἰς τὸ ποτάμι.

Η ΕΡΓΑΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΑΦΕΡΟΝ

II

Εἰς μίαν τοσοῦτο σοβαρὰν προσπάθειαν ἀνακουφίσεως καὶ βοήθειας τῶν ἀναπήρων ἀνθρώπων καὶ πάντων ἐν γένει τῶν δεομένων συνατιλήψεως δὲν ἦτο ποτὲ δυνατὸν νὰ λείψῃ τὸ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας διαφέρον, ἀφ' οὗ διδάσκειται ὑπ' αὐτῆς ἡ ἐργασία, ὡς ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ πρὸς αὐτὴν καθῆκον, ὡς νόμος Αὐτοῦ. Ἐξ ἄλλου τὸ διαφέρον τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς πάσχοντας γενικῶς ἐμπίπτει εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολῆς αὐτῆς, δι' ἧς ἐμπράκτως καθίσταται αὕτη ζῶσα Ἐκκλησία με εὐρὺ κοινωνικὸν περιεχόμενον. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ περιβλεπτος θέσις τοῦ Θεοσυστάτου τούτου ὀργανισμοῦ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ καὶ αἱ πολῦτιμοι διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος ὑπηρεσίαι αὐτοῦ. Ἐπομένως τὸ πρὸς ἐργασιοθεραπείας ἐκκλησιαστικὸν διαφέρον ὀφείλεται εἰς αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν, ἀπορρέον, ὡς εἰκός, ἐκ τῆς μεγάλης ἐντολῆς τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, ἣν συνέστησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ἰδρυτὴς αὐτῆς. Ὡς δέ, προκειμένου περὶ πάσης ἄλλης τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολῆς ἐπικρατεῖ τὸ πνεῦμα τοῦτο, οὕτω καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ περιπτώσει ὀρμαίνεται αὕτη ἐκ τῆς ὀφειλομένης πρὸς τὴν τάξιν τῶν ἀνθρώπων τούτων ἀγάπης, ἐκείνης οὔσης τῆς φιλοστόργου πνευματικῆς Μητρὸς, τῆς περιβαλλούσης ἅπαντα τὰ ἑαυτῆς τέκνα μετὰ τῆς αὐτῆς στοργῆς καὶ συμβαλλούσης συνεπῶς ποικιλοτρόπως εἰς ἀνακούφισιν, περιβαλψιν, ἐνίσχυσιν καὶ σωτηρίαν αὐτῶν. Κατ' ἐξοχὴν ἡ Ἐκκλησία καθίσταται πρωτοπόρος εἰς τοιαύτας πνευματικὰς ἐξορμήσεις ἀνυπολογίστου ἀξίας καὶ συνεργὸς κοινωφελῶν ἔργων καὶ σκοπῶν. Οὐδέποτε ὑστέρησεν αὕτη εἰς ἔργα τοιαύτης κοινωνικῆς σοβαρότητος καὶ σπουδαιότητος.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀρχόμεθα τῆς ἐκθέσεως

Ἄλλ' ἡ ἀγιότης του ἀνεγνωρίσθη ἀμέσως ἀπὸ τοὺς διώκτας του. Τὸ ἱερόν του ὄνομα γεμίζει καὶ σήμερον με δέος καὶ εὐλάβειαν τὰς ψυχὰς τῶν κατοίκων τῆς Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος καὶ οὐδεὶς ἄγιος ἢ ἀπόστολος εἶναι σεβαστὸς ὅσον αὐτὸς εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Πίνδου.

Ὁ Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, ὀπλισμένος με τὴν πίστιν πρὸς τὸ Γένος καὶ τὸν Χριστόν, ὑπῆρξε συγχρόνως φωτισμένος ἱεραπόστολος καὶ ἔθνεργετης. Τὸ ὄπλον του ὑπῆρξεν ὁ λόγος, ὁ λόγος «ὁ τοῦ σταυροῦ». Ἡ παρόρμησις του ἡ Παιδεία. Νὰ μάθῃ γράμματα τὸ ἔθνος, νὰ φωτισθῇ νὰ ἐξανθρωπισθῇ, νὰ ζῇ βίον φωτεινὸν καὶ ἐνάρετον, νὰ διαστείλῃ ἑαυτὸ τῶν βαρβάρων καὶ ἀπολιτίστων. Ἐὰν ὁ Κοσμάς δὲν ὠμίλει περὶ Ἐπαναστάσεως, τοῦτο ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸ ὅτι ὄλον του τὸ κήρυγμα, ὁ σκοπὸς του, ἡ ἐνέργειά του, ὑπῆρξε θεμελιώσις τοῦ ἀγῶνος, εἰς τὸν ὁποῖον 42 ἔτη μετὰ ταῦτα θ' ἀπεδύετο τὸ ἔθνος!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ

Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας τοῦ Ἀθηνῆσι Πανεπιστημίου

τοῦ πρὸς τὴν ἐργασιοθεραπείαν ἐκκλησιαστικοῦ διαφέροντος, παραθέτοντες ἐν γενικαῖς γραμμαῖς εἰς τί τοῦτο συνίσταται:

α) Εἰς τὴν ἔξαρσιν τοῦ πρὸς τὴν ἐργασίαν καθῆκοντος παντὸς ἀνθρώπου, τοῦτο δὲ γίνεται προφορικῶς τε καὶ γραπτῶς. Προφορικῶς μὲν διὰ τῶν ἐμπνευσμένων συγχρόνων κηρυγμάτων τῶν κληρικῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶς μεμορφωμένων προσώπων, τῶν ἐκφωνούντων ἐκκλησιαστικούς λόγους περὶ ἐργασίας οὐ μόνον ἐπ' ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τῶν ἐργοστασίων. Ἐρχόμενοι, δῆλα δὴ, εἰς ἄμμεσον ἐπικοινωνίαν καὶ ἀναστροφήν πρὸς τοὺς ἐργάτας, κηρύττουσιν ὅσα ἡ Ἐκκλησία περὶ ἐργασίας διδάσκει. Ἡ τοιαύτη τῆς Ἐκκλησίας ἀποστολὴ εἶναι εὐρυτάτη καὶ σπουδαιωτάτη. Μικρὰ τεύχη πραγματευόμενα περὶ ἐργασίας κυκλοφοροῦσι κατὰ χιλιάδας εἰς τοὺς ὡς ἀνωτέρω ἀνθρώπους, ὡς συμβαίνει καὶ ἐν ἄλλοις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀποστολῆς τομεῦσι. Τινὰ λ. χ. τῶν τευχῶν τούτων θέματα εἶναι. Ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία καὶ κοινωνικὴ τάξις (Christian Doctrine and social order), ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία περὶ ἐργασίας (the Christian Doctrine of Work), ὁ πιστὸς ἐν τῷ ἐργοστασίῳ (the Christian Layman in the Factory), πρόοδος διὰ πίστιν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ (forward for the faith in industry), ὁ ἀνθρώπινος παράγων ἐν τῇ βιομηχανίᾳ (the human factor in industry), ἡ Ἐκκλησία μας καὶ ἡ εὐημεροῦσα πολιτεία (the Church and the welfare state), χριστιανισμὸς καὶ κομμουνισμὸς (Christianity and communism), ἡ κατάστασις τοῦ ἐργάτου εἰς τὴν σύγχρονον βιομηχανίαν (the status of the worker in modern industry), ἡ ἔννοια τῆς ἐργασίας (the meaning of work), τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἐργασία καὶ ἡ χριστιανικὴ πίστις (man's work and the Christian faith), ὁ ἀνθρώπος δημιούργημα τοῦ Θεοῦ (God's creature called man), ἡ θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου (the healing of man), ἡ ἀξιοπρέπεια τῆς ἐργασίας (the dignity of work), καὶ πολλὰ ἄλλα. Ἐπιδιώκεται δηλαδὴ νὰ τονισθῇ καὶ ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς τὸ καθῆκον τῆς ἐργασίας παντὸς ἀνθρώπου ἱκανοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ταύτης, ἀσχέτως ἐὰν οὗτος εἶναι ἀρτιμελής ἢ ἀνάπηρος. Ἐξάιρονται τὰ ἀποτελέσματα τῆς εὐσυνειδήτου ἐργασίας, τῆς ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς τελουμένης, ἐξετάζεται ἀπὸ χριστιανικῆς πλευρᾶς ἡ ἐπίδρασις τοῦ παράγοντος τῆς ἐργασίας εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας καθόλου καὶ κατανοεῖται καλλίτερον ὁ προορισμὸς τῶν μελῶν αὐτῆς ἐν τῷ βίῳ. Ὅλα ἐν γένει τὰ ἐργατικὰ θέματα ἀναλύονται ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς καὶ ἐπιδιώκεται ἡ ἐναρμόνισις τούτων πρὸς τὴν χριστιανικὴν περὶ αὐτῶν ἀντίληψιν. Μέγα, τῇ ἀληθείᾳ, καὶ σοβαρὸν τὸ ἔργον τοῦτο, ὅπερ ἐν ἄλλαις χώραις ἐπιτελοῦσιν ἱεραποστολικαὶ ὁμάδες χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν¹.

1. Πραγματευθέντες ἄλλοτε τὸ θέμα τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἱερέως πρὸς τοὺς ἐργάτας (ἰδὲ Ἀρχιμ. Τίτου Ματθαίου, ὁ

β) Εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν εἰς ἐργασιοθεραπείαν ὑποβαλλομένων ἀτόμων, διὰ τῆς συμπαραστάσεως τῶν ἐν νοσοκομείοις ἢ ἐργοστασίοις ὑπηρετούντων ἱερέων. Οἱ ἐν τοιούτοις ἰδρύμασι διακονοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν ἱερεῖς ἐπεκτείνουν τὴν πατρικὴν αὐτῶν ἀγάπην καὶ πρόνοιαν εἰς τοὺς εἰς ἰδιαίτερα διαμερίσματα εὐρισκομένους τοιούτους ἀσθενεῖς, ἀφ' οὗ καὶ αὐτοὶ εἶναι πνευματικὰ αὐτῶν τέκνα καὶ χρήζουσι τῶν εὐλογιῶν καὶ τοῦ ἐλέους τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκτὸς δὲ τούτων καὶ ἄλλοι ἱερεῖς πόλεων ἢ βιομηχανικῶν περιοχῶν συνεργοῦσιν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν ἀμερίστου πρὸς αὐτοὺς διαφέροντος, ἰδίᾳ ὅπου ἐλλείπει ἡ διαρκὴς παρουσία τοῦ μονίμου ἐφημερίου, ἢ ὁσάκις, λόγω τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν νοσηλευομένων ἀσθενῶν, δὲν ἐπαρκεῖ εἰς μόνον ἱερεῖς. Ὡσαύτως διοργανοῦνται εἰδικὰ ἱεραποστολικά σώματα ἐκ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν εἰς βοήθειαν τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας παρ' αὐτοῖς. Πολλοὶ τῶν κληρικῶν τούτων ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἐνορίας, ἐξ ὧν προέρχονται οἱ νοσηλευόμενοι. Ἐπισκεπτόμενοι τούτους, διατηροῦσι τὴν ἐπικοινωνίαν μετ' αὐτῶν καὶ συμβάλλουσι ποικιλοτρόπως εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ συστήματος ἐργασιοθεραπείας. Ἐννοεῖται, ὅτι ἡ ὅλη τούτων πνευματικὴ κίνησις προσαρμόζεται πρὸς τὰς ἰδιαίτερας συνθήκας, ὑφ' ἃς οἱ πάσχοντες διαβιοῦσιν ἐν τοιούτοις νοσοκομείοις ἢ ἐργοστασίοις. Ἡ κυρία ὁμῶς ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς προσπάθεια ἀποβλέπει εἰς τὴν ψυχικὴν τῶν ἀσθενῶν τόνωσιν καὶ ὠφέλειαν. Εἰ καὶ τὸ ἔργον τοῦτο γίνεται καὶ ἀλλαχόθεν, δι' ὧν ἡ ἐπιστήμη τῆς ψυχιατρικῆς καὶ ψυχοθεραπείας διδάσκει, οὐχ ἤττον εἰς τὸν θεοοῦστατον κατ' ἐξοχὴν ὀργανισμόν τῆς Ἐκκλησίας ἀνήκει ἀποκλειστικῶς τὸ σωτηριώδες ἔργον τῆς καθάρσεως τῶν ψυχῶν καὶ τῆς ἀνακαινίσεως αὐτῶν. Ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν τόνωσιν τοῦ ψυχικοῦ παράγοντος ὁμολογεῖται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐπιφανεστέρων ἐπιστημόνων τῶν ἀνωτέρω κλάδων τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Ἡ συμπαράστασις τῆς ἱατρᾶς μορφῆς τοῦ ἱερέως εἰς τὸν πόνον τοῦ πάσχοντος ἀνθρώπου, οἱ πλήρεις ἀγάπης καὶ στοργῆς λόγοι του, ἡ ἐκδήλωσις τῆς πατρικῆς του συμπαιθείας καὶ καλωσύνης ἐπιδρῶν ἐπωφελῶς ἐπὶ τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τοῦ ἀσθενοῦς. Τοῦτο εἶναι ἀναντίρρητον. Ὁμολογουμένως, ἐνεργοῦσα ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν καταλλήλων προσώπων αὐτῆς, ἀσκεῖ τεραστίαν ἀγαθὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ψυχικοῦ παράγοντος¹.

ἱερεὺς ἀπέναντι τῶν ἐργατῶν, ἐκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἀθῆναι 1948), ἔχοντες δὲ ὑπ' ὄψει ἡμῶν τὴν σύγχρονον περὶ ἐργασίας βιβλιογραφίαν, σκοπεύομεν, ὅπως ἐκθέσωμεν προσεχῶς ἐν ἰδιαίτερᾷ μελέτῃ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἐργάτας, ἐπεκτείνοντες τὸ ἀρχικῶς καὶ ὑπὸ μορφῆν διαλέξεως πρὸς τὸ Ἱερατικὸν Συνέδριον τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐξετασθὲν τοῦτο θέμα.

1. F. R. Barry Bishop of Southwell. The crisis in the soul ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ *Recovery of man*. London. First published 1948 p. 116.

Ψυχὴ καὶ σῶμα συνδέονται μεταξύ των στενώτατα, ἀνέκαθεν δὲ ἐξήρετο ἡ ἄμεσος ἀλληλεπίδρασις τούτων, καὶ μάλιστα τοῦ ψυχικοῦ παράγοντος, διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ. Πλὴν δὲ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, τῆς μεριμνώσης πρὸς θεραπείαν καὶ ἀποκατάστασιν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη ποιεῖται εὐρύτατον λόγον περὶ τῶν ψυχικῶν παθήσεων, τῶν ἀνωμαλιῶν τῆς ψυχῆς, τῆς νοσηρότητος, τὴν ὁποίαν παρουσιάζουσι τὰ άτομα καὶ τῆς ὁποίας τὰ συμπτώματα καθίστανται τόσον ἐκδηλα. Ἐντεῦθεν προήλθεν ἡ ἐπιστήμη τῆς ψυχιατρικῆς, τῆς ὁποίας τὸ περιεχόμενον πραγματεύεται τὰς ψυχικὰς ἀσθενείας καὶ ἀνωμάλους ἐκδηλώσεις τοῦ ἔσω ἀνθρώπου, ὡς καὶ τὰ μέσα τῆς θεραπείας αὐτῶν. Εἶναι δὲ ἐπιστημονικῶς ἀποδεδειγμένον, ὅτι τὰ ψυχικὰ νοσήματα, ἔνεκα διαφορῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν αἰτιῶν, ἠδὲξήθησαν μεταπολεμικῶς κατὰ πολὺ. Ἐπομένως, εἰς τὴν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης προτεινομένην σύγχρονον μέθοδον ψυχοθεραπείας, ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία προσφέρει ἀνυπολόγιστον συμβολὴν διὰ τοῦ ἀφθόνου αὐτῆς πνευματικοῦ καὶ ἠθικοῦ ὕψους, τοῦ δυναμένου νὰ χρησιμοποιηθῆ ἴλιαν ἐπωφελῶς ἐπὶ ψυχικῶν παθήσεων καὶ ἄλλων νοσηρῶν καταστάσεων. Τὴν πολύτιμον ταύτην ἀξίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐκτιμήσαντες, ὡς ἀνεφάρμεν, ἐπιφανεῖς ψυχίατροι καὶ ψυχολόγοι, πολλαπλῶς ἐξήραν τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς συνεργασίας ταύτης μετὰ τῆς ψυχιατρικῆς. Εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων τῶν ἀσθενικῶν καταστάσεων ἀποφαίνονται περὶ ψυχικῶν αἰτιῶν, ἐν ᾧ δὲ ἄλλοτε ἐπελαμβάνοντο τῆς θεραπείας τῆς σωματικῆς κυρίως ἀσθενείας, σήμερον στρέφεται περισσότερον ἡ προσοχὴ αὐτῶν κατὰ πρῶτον εἰς τὸν ψυχικὸν παράγοντα. Ἐντεῦθεν ἀναγνωρίζεται ἡ πολύτιμος βοήθεια τῆς Ἐκκλησίας καὶ συνιστᾶται ἡ στενὴ συνεργασία τῶν πνευματικῶν μετὰ τῶν ἱατρῶν. Ἀλλαχοῦ δὲ συνεκλήθησαν μάλιστα εἰδικὰ πρὸς τοῦτο συνέδρια, ἐν οἷς ἐξητάσθησαν τὰ ψυχικὰ προβλήματα καὶ νοσήματα ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Ἰνστιτούτον (Oecumenical Institute) τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, τὸ ἐδρεῖον ἐν Bossey τῆς Ἑλβετίας, συγκαλοῦνται κατὰ καιροὺς τοιαῦτα διεθνή ἱατρικὰ συνέδρια¹. «Ἡ ἀσθένεια δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν τυχαίαν συμβολὴν ἐνὸς μικροβίου ἢ ἄλλων φυσικῶν παραγόντων, ἀλλὰ δηλοῖ καὶ τὴν ἐκφρασιν μιᾶς δυσαρμονίας τῆς προσωπικότητος καὶ τοῦ κόσμου, τὴν ἀπάρνησιν τῆς θείας τάξεως...». «Ἡ ὑγεία σημαίνει κάτι περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν τῆς ἀσθενείας. Συνίσταται εἰς μίαν ἀρμονίαν μεταξύ σώματος, ψυχῆς καὶ πνεύματος»². Ἐπειδὴ δ' ἐν προκειμένῳ πολλοὶ τῶν εἰς ἐργασιοθεραπείαν ὑποβαλλομένων κατέχονται ὑπὸ τοιούτων ψυχικῶν παθήσεων, ὡς ἐν τοῖς πρόσθεν ἐσημειώθη, διὰ τοῦτο

1. Δ. Ε. Χαροκόπου, Τὰ διεθνή ἱατρικὰ συνέδρια τῆς Γενεύης, ἐν τῷ βιβλίῳ «Ἡ ἀρρώστεια καὶ ἡ ψυχὴ». Ἀθῆναι 1951, σελ. 155-202.

2. Ἀπὸ τὴν διακήρυξιν τοῦ Που διεθνούς ἱατρικοῦ συνεδρίου τοῦ Bossey. Ἰδὲ ἐν τῷ ὡς ἄνω μέρει τοῦ βιβλίου «Ἡ ἀρρώστεια καὶ ἡ ψυχὴ».

κρίνομεν ἐπάναγκες νὰ ὑπογραμμισθῇ ἡ ἀγαθωτάτη ἐπ' αὐτῶν συμβολὴ καὶ ἐπίδρασις καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ παράγοντος¹.

γ) Εἰς τὸ ἀξιόλογον τοῦτο ἔργον ὑποβοηθεῖται ἡ Ἐκκλησία ὑπὸ τῶν μελῶν διαφόρων χριστιανικῶν Ὁργανώσεων, τιθεμένων ὅλως ἀνιδιοτελῶς εἰς ἐξυπηρέτησιν τοῦ σωτηριώδους αὐτῆς σκοποῦ. Οὕτω δὲ τὸ ἱεραποστολικὸν ταύτης ἔργον καθίσταται κοινὸν δι' ὅλου αὐτῆς τοῦ πληρώματος, ἐφ' οὗ ἡ ἀγαθὴ ἐπίδρασις εἶναι ἀμεσος καὶ ἀποτελεσματικὴ. Τοιαύτης φύσεως ἐργασίας καὶ ἐξορμήσεις χριστιανικῶν ὁργανώσεων οὐκ ὀλίγας ἀριθμοῦσιν ἄλλαι Ἐκκλησίαι. Ἀξιωμακόμενοι εἶναι ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ δρῶσα μεγάλη βιομηχανικὴ χριστιανικὴ ἀδελφότης (The industrial Christian fellowship)². Ὑπὸ τῆς ὁργανώσεως ταύτης συγκαλοῦνται κατὰ περιόδους συνέδρια, ἐν οἷς ἐκτίθενται τὰ συμπεράσματα τῶν γενομένων ἱεραποστολικῶν ἐργασιῶν καὶ ἐξετάζονται λεπτομερῶς οἱ τρόποι τῆς καλυτέρας ἐπιτυχίας αὐτῶν.

δ) Συνιστᾶται πᾶσι τοῖς κληρικοῖς, ὅπως ἐπισκέπτονται τὰ κέντρα ἐργασιοθεραπείας καὶ λαμβάνωσιν ἄμεσον πείραν τοῦ εἶδους τοῦτου τῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτῶν διακονίας. Ἐὰν δὲ τοῦτο συμβαίνει ἀλλαχοῦ, ἐν βιομηχανικαῖς περιοχαῖς καὶ πόλεσι, ἐν αἷς οὐκ ὀλίγα ὑφίστανται γενικὰ νοσοκομεῖα, τί θὰ πρέπη νὰ λεχθῇ περὶ ἡμῶν, ὅπου αἱ πλεῖστοι τῶν ἐνοριῶν στεροῦνται τοιούτων νοσοκομειῶν καὶ συνεπῶς οἱ ἐφημέριοι αὐτῶν δὲν ἔχουσι πάντοτε τὴν εὐχέριαν μιᾶς τοιαύτης ἀμέσου ἐπικοινωνίας. Ἐπειτα, τὸ ἔργον τοῦτο ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δέον νὰ νοῆται ὡς ἐμπίπτον εἰς τὸν κύκλον τῆς πνευματικῆς ἀρμοδιότητος μιᾶς μικρᾶς μόνον ομάδος κληρικῶν. Εἶναι ἔργον ἀπάντων ἀνεξαίρετως τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπισκέψεις δὲ κέντρων ἐργασιοθεραπείας πρέπει νὰ πραγματοποιοῦσι οἱ ἱερεῖς καὶ μετ' ἄλλων χριστιανῶν, κατοικοῦντων εἰς τὰς ἐνορίας αὐτῶν, ἢ ἀποτελούντων τοὺς ἰδιαιτέρους αὐτῶν πνευματικὸς κύκλους.

1. Ἀρχιμ. Τίτου Ματθαίου. Κανόνες τῆς ψυχικῆς υγείας, ἐν περιοδικῷ «Λυχνία». Ἀθήναι 1952, σελ. 113-117 καὶ 124-125. Δαῖκου Γ., Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ψυχικοῦ παράγοντος εἰς τὸν ὁργανισμόν, ἐν τῷ βιβλίῳ «Ἡ ἀρρώστεια καὶ ἡ ψυχή». Ἀθήναι 1951, σελ. 141 ἔ.

2. Ἀναφέρομεν ἐκδόσεις τινὰς τῆς ἀδελφότητος ταύτης. Latest Publications 1952. (Christ the Lord of all life 9th edition. The I. C. F. Handbook. Young London calling. By A. Scott. (The Christian faith in outline and for the modern generation). The pace of our christian witness. By the Rev. George MacLeod, D. D. Religion and the younger generation. (By F. C. Doherty (Headmaster of Lancing College). The Christian doctrine of work. Plain facts about Jesus Christ, by the Rev. I. MacGregor Lewis. Faith and works, by the Dean of Westminster. Are you afraid? by the Rev. Dr. W. G. Peck. They can't all be right, by Helema Charles Why communism? and why not? by Canon A. Fr. Baker. Christianity and communism, by the Archbishop of York. Social, economic and international problems. Other modern problems. Business and Industry. Education).

ε) Ἐπιπροσθέτως, εἰς τὰς πνευματικὰς ταύτας τῆς Ἐκκλησίας ἐξορμήσεις γίνεται χρῆσις παντὸς καλοῦ ἐποπτικοῦ μέσου διδασκαλίας, ὡς λόγου χάριν τῶν ἐγχρώμων εἰκόνων, τοῦ ἐντύπου, κινηματογράφου, ραδιοφώνου, τηλεοράσεως, ἐκκλησιαστικοῦ ὄργανου (ἁρμονίου) κ.λ.π. Ἀναμφιβόλως, οἱ ἄνθρωποι οὔτοι, κατ' ἐξοχὴν οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ μετακινῶνται εὐχερῶς, ἔχουσιν ἀνάγκη ἐποπτικῆς διδασκαλίας καὶ ἐν ταύτῳ ψυχαγωγίας. Ἐννοεῖται, ὅτι τῶν μέσων ἐποπτείας γίνεται χρῆσις πάντοτε ἐν ὅλαις ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἐργασίαις καὶ κινήσει. Ἐξ ἄλλου αἱ καλαὶ τέχναι ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τῶν πασχόντων διττῶς, ἅμα μὲν πρὸς καλυτέραν δημιουργίαν παραστάσεων καὶ ἐντυπώσεων τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ ψυχικὴν τέρψιν, ἅμα δὲ πρὸς βελτίωσιν τῆς τεχνικῆς τούτων δεξιότητος, ἀφ' οὗ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἱ περισσώτεροι τῶν ἀτυχεσάντων ἀνθρώπων ἐκτελοῦσι χειρωνακτικὰς ἐργασίας. Οὐχ ἤττον καὶ εἰς περιπτώσεις διανοουμένων, καταστάτων συνεπείᾳ τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἢ ἐξ ἄλλου τυχὸν ἀτυχήματος ἀναπήρων, πάλιν αἱ καλαὶ τέχναι, προάγουσι τὸ διαφέρειν αὐτῶν καὶ καθηθύνουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ἀνακουφίζουσαι αὐτοὺς ἐκ τοῦ καμάτου τῆς διανοητικῆς αὐτῶν ἐργασίας. Βεβαίως, ἡ χρῆσις τῶν ἐποπτικῶν μέσων εἶναι ἀνάλογος τῆς καταστάσεως τῆς παθήσεως ἐνὸς ἐκάστου, τῆς μορφώσεως κ.λ.π. Ἐντεῦθεν χωρίζεται καὶ τὸ εἶδος τῆς θεραπείας (φυσιοθεραπεία, κινήσιοθεραπεία καὶ ἐργασιοθεραπεία), ὥστε ἡ ἀπασχόλησις ν' ἀποβαίνει ἐπ' ἀγαθῶ πάντων. Οὐδὲ ἐξηγεῖται ἄλλως ὁ τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἄνθρωποι, στερούμενοι εὐχερείας πρὸς κίνησιν καὶ βάδισμα, καθηλωμένοι ὄντες ἐπὶ τῶν κλινῶν ἢ ἐπὶ εἰδικῶν καθισμάτων, ἀλγοῦντες καὶ δυστάτους νόσους ἔχοντες, κατορθοῦσι νὰ παρουσιάξωσιν ἀριστουργήματα τέχνης. Συμβαίνει ἐν προκειμένῳ ἀνάλογόν τι πρὸς τοὺς τυφλοὺς καὶ κωφάλαλους. Περισσότερον δ' ἐκδηλος εἶναι ἡ ἐπίδρασις τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῶν ψυχικῶν ἐπιδράσεων τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν ψυχοπαθῶν. Ὡς εἰκόσ, τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαιτεῖ διαρκῆ εὐχάριστον τοῦ ἐπιδρῶντος διάθεσιν, ἀκατάπνητον ἀγαθὴν θέλησιν καὶ ἀκατάβλητον ὑπομονήν. Διὰ τῶν ψυχικῶν τούτων δυνάμεων τελεσφοροῦσι τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ παντὸς ἐν γένει ἄλλου εὐαγοῦς ἰδρύματος αἱ θεάρεστοι ἐργασίαι ὑπὲρ τῶν πασχόντων. Τοῦτο ἰσχύει ἔτι μᾶλλον δι' ὅσους συναναστρέφονται τούτους καθημερινῶς, δῆλον ὅτι ἱατροὺς, ἀδελφὰς καὶ λοιπὸν τῶν καταστημάτων προσωπικόν. Ὡστε καὶ τῶν προσώπων τούτων ἐπιλαμβάνεται ἡ χριστιανικὴ ἀγωγή, ἀφ' οὗ ὅλοι εἴμεθα τέκνα τοῦ Θεοῦ. Τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς χριστιανικῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν, ἱατρῶν κ.λ.π. εἶναι καταφανῆ οὐ μόνον ἀλλαχοῦ¹, ἀλλὰ καὶ παρ' ἡμῖν, ἔνθα ἀπὸ

1. Δ. Ε. Χαροκόπου, Τὰ διεθνή ἱατρικὰ συνέδρια τῆς Γενεύης ἐν τῷ βιβλίῳ «Ἡ ἀρρώστεια καὶ ἡ ψυχή». Ἀθήναι 1951, σ. 155 ἔ. Ἐν αὐτοῖς ἐπιφανεῖς ἱατροὶ ἐξεφράσθησαν περὶ τῆς ἀγαθῆς ἐπιδράσεως τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἐπὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Οὕτω λ. χ. εἰς τὸ II διεθνὲς ἱατρικὸν συνέδριον τοῦ Bossey μετὰ ἄλλων ὁ R. Siebeck καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Heidelberg εἶπεν «ἐγεν-

τινος χρόνου συστηματική καταβάλλεται προσπάθεια παρά χριστιανικῶν οργανώσεων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πρὸς χριστιανικὴν κατάρτισιν τῶν προσώπων τούτων. Εἰς τὰ μεγάλα νοσοκομεία τῆς πρωτεύουσας, ὡς καὶ τινὰ ἄλλα ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ λοιπαῖς πόλεσι, διακρίνομεν θεοσεβεῖς ἀδελφὰς καὶ ἰατρούς, σχόντας τὰς εὐεργετικὰς ἐπιδράσεις τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Εὐκατεῖον θὰ ἦτο, ἐὰν ἐξετείνετο τοῦτο πανταχοῦ. Παραλλήλως βαίνει ἡ χριστιανικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων, διὰ προσώπων ἀκρωμένων τὰς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ διὰ τοῦ πνευματικοῦ καὶ χρηστοῦ αὐτῶν παραδείγματος καθισταμένων προτύπων ἐν αὐτοῖς. Τοῦτο ἰδίᾳ γίνεται ὑπὸ μελῶν χριστιανικῶν οργανώσεων, ἐργαζομένων ἐν μεγάλοις ἐργοστασίοις. Τὸ ἀληθές εἶναι, ὅτι, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν μέγαν ὄγκον τῆς ἐργατικῆς τάξεως, τὸ χριστιανικὸν κίνημα ὀρθόθενδῆποτε ἔχει τὴν πρωτοβουλίαν εἶναι σμικρὸν, ἔνεκα τούτου δὲ ὁ συντονισμὸς καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ εἰς περισσώτερα πρόσωπα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀναλόγως τῶν συγχρόνων ἀπαιτήσεων τῆς κοινωνίας νὰ ρυθμισθῇ.

στ) Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἀνωτέρω ἀπαιτεῖται, στενὴ συνεργασία τῶν προσώπων τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν διευθυντῶν τῶν σχολῶν ἐργασιοθεραπείας, τῶν γενικῶν νοσοκομείων καὶ τῶν ἐργοστασίων, ἐνθα τὰ

νήθην εἰς ἐλεύθερον περιβάλλον καὶ μετὰ τὰς ἱατρικὰς μου σπουδὰς ἐπρωτίμῃ ν' ἀσχοληθῶ ἰδιαίτερος μὲ τὴν ἐσωτερικὴν παθολογίαν, ἀντὶ τῆς ψυχιατρικῆς. Ἐπέμεινα εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φυσικῆς, τῆς χημείας, τῆς φυσιολογίας. Ἀπὸ τὴν μακρὰν μου ἡμῶς σταδιοδρομίαν κατενόησα, ὅτι ἡ φυσιολογία δὲν ἐπάρκει διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ πάσχοντος ἀνθρώπου καὶ ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον «ἄνθρωπος» ὠδηγήθη ἐν τῷ ὑποκείμενον μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἕκαστος ἀντιδρᾷ ἰδιαίτερος, καὶ κατὰ συνέπειαν πρέπει ν' ἀντιμετωπισθῇ ὁλόκληρος ὡς ὑποκείμενον καὶ ἀντικείμενον. Καὶ ἡ ἀνάγκη μιᾶς ἐπαναστάσεως εἰς τὴν ἱατρικὴν κατέστη δι' ἐμὲ ἀπαραίτητος μὲ τὴν ἐπίγνωσιν πλέον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέον νὰ θεραπευθῆται ὁλόκληρος καὶ ὅτι ὁ ἰατρός θὰ κατορθώσῃ αὐτό, ὅταν δὲν ὀμιλῇ, ἀλλὰ ζῇ ὡς χριστιανὸς εἰς τὴν ζωὴν του» (σελ. 171). Ὁ ἰατρός *Al. Lapiné* ἐκ Γαλλίας εἶπε: «Μόνον ὅταν ἐπέστρεψα εἰς τὸν Χριστιανισμὸν κατενόησα, ὅτι τὸ καθήκον μου ἦτο νὰ εἶμαι ὀφείμιμος εἰς πάντα, ὅστις μὲ περιβάλλει... Διήγαγον τὸν βίον μου μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας μέχρι 58 ἐτῶν, ὅτε, συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ ἐγκλεισθεὶς εἰς σκοτεινὸν κελλῖον, εἶδον τὸ Φῶς καὶ τὸ θαῦμα συνετελέσθη. Τὴν ὥραν ποῦ ἐπρόκειτο νὰ τυφαισθῶ καὶ ἐθεώρουν τὸν ἑαυτὸν μου χαμένον ἀνεπιστροφῆται ἐσώθη διὰ παντός. Καὶ ἡ ζωὴ μου ἐκτοτε ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη ἀφ' οὗ ἠλευθερώθη ἀπέκτησε σκοπὸν καὶ προορισμὸν. Ἡ δὲ ἐφαρμογὴ τῆς ἐπιστήμης, τὴν ὅποιαν ἤσκουν ἐπὶ 40 ἔτη περίπου, ἀπέκτησαν ἀξίαν, ἡ ἐπίδρασις ἡ ἀγαθὴ ἐπὶ τῶν ἀρρώστων ἔγινε τεραστία. Καὶ ὁμολογῶ, ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ εἶδον διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος δὲν μὲ ἐγκατέλιπεν... Οὐαί μοι, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. Αὐτὸ εἶναι τώρα τὸ ἐμβλημα μου» (σελ. 171-172). Ὅμοιως ὑπὲρ τῆς ἀγαθῆς ἐπιδράσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐξεφράσθησαν οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὰ συνέδρια ἰατροῦ: *A. von Orel, Gerrit van Balen, Theo Bonet, Jan Bruin, Willian Brunat, Helene Brunel, Diederik Dover, Siegfried Ernest, Leonard De Heer, Jan van Der Hoeven, Jacob Ten Kate, August Knorr, Philippe Kressmann, André Leenguse* καὶ ἄλλοι.

ὑφιστάμενα ἐργαστήρια ἀτυχησάντων ἀνθρώπων, ὥστε ἡ ὅλη προσπάθεια καὶ ἐργασία νὰ προσαρμόζηται εἰς τοὺς κανόνας καὶ τὰς ὁδηγίας τῆς νοσηλευτικῆς καὶ τῆς λοιπῆς ἐν γένει ἐπιστημονικῆς μεθόδου θεραπείας. Τὸ αὐτὸ λεκτέον καὶ περὶ τῶν λοιπῶν προσώπων, τῶν ὑπηρετούντων ἐν αὐτοῖς. Τὰ πρόσωπα ταῦτα γνωρίζουσιν, ὡς ἐκ τῆς καθημερινῆς μετὰ τῶν νοσηλευομένων ἀναστροφῆς, καλλίτερον τὰς παθήσεις αὐτῶν, τὰς διαθέσεις καὶ τὴν δυναμικότητα ἐκάστου καὶ, συνεπῶς, θέτοντες ὑπ' ὄψει τῶν κληρικῶν τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα, παρέχουσι πολὺτιμον βοήθειαν εἰς τὸ ἀποστολικὸν τῆς Ἐκκλησίας ἔργον. Παρὰ ταῦτα, ἡ συνεργασία τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν διευθύνσεων τῶν ἐν λόγῳ κοινωφελῶν ἰδρυμάτων ἀποβλέπει, σὺν τοῖς ἄλλοις, εἰς τὸ ν' ἀντιληφθῶμεν τὰς τυχόν ἐλλείψεις καὶ ἀνάγκας τούτων, ὅποτε βοηθηθῶμεν εἰς τὴν πληρῶσιν αὐτῶν, προσφέροντες χρήματα, ἐφ' ὅσον δυνάμεθα, διὰ τὴν ἀγορὰν τῶν ἀναγκαιούτων μηχανημάτων ἢ καὶ προμηθευόμενοι ἡμεῖς ταῦτα ἐξ ὀλοκλήρου διὰ λογαριασμὸν τῶν ἀνωτέρω ἰδρυμάτων. Ἐν προκειμένῳ τὸ διαφέρειν ἡμῶν ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ὑπὸ τῶν πασχόντων κατασκευαζομένων ἐργοχείρων. Ἀλλαχοῦ ἐν βιομηχανικαῖς πόλεσι ὑπάρχουσιν εἰδικὰ περίπτερα καὶ καταστήματα, εἴτε ἐν τοῖς νοσοκομείοις καὶ ἐργοστασίοις, εἴτε ἐν ταῖς κεντρικαῖς ὁδοῖς τῶν πόλεων, ἐν οἷς ἐκτίθενται πρὸς πώλησιν τοιαῦτα χειροτεχνήματα. Οὐχ ἦτον καὶ ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν διάθεσιν τούτων, ἢ συνιστῶσα τοῖς χριστιανοῖς τὴν ἀγορὰν αὐτῶν ἢ προμηθευομένη ποσότητὰ τινὰ αὐτῶν διὰ τὰς οἰκογενεῖας τῶν κληρικῶν αὐτῆς. Τοιαῦτα ἐργόχειρα, ἀριστουργήματα πράγματι τέχνης, δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν πρὸς πλουτισμὸν τῶν ἀντικειμένων λαχειοφόρων ἀγορῶν, διεξαγομένων ὑπὲρ ἀνεγέρσεως καὶ ἀποπερατώσεως ναῶν, σχολείων καὶ λοιπῶν κοινωφελῶν ἰδρυμάτων. Οὕτως ἐνισχύομεν οἰκονομικῶς τοὺς ἀνθρώπους τούτους, ἀποφεύγεται δὲ ἡ φροντίς ἐκάστου αὐτῶν πρὸς πώλησιν τῶν ἰδίων αὐτῶν ἐργοχείρων, τῆς διευθύνσεως τοῦ ἰδρύματος ἀναλαμβάνουσης τοῦτο. Εἰς δὲ τὰς κατὰ καιροὺς λαμβανούσας χώραν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἰδρυματικῶν ἐκθέσεις χειροτεχνημάτων, καλὸν εἶναι ὅπως προσκαλοῦνται κληρικοὶ καὶ δι' αὐτῶν χριστιανοὶ τῶν ἐνοριῶν αὐτῶν πρὸς ἀγορὰν ἐργοχείρων. Αἱ ἐκθέσεις αὗται, ἐκτὸς τῆς παρεχομένης τοῖς πάσχουσιν οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως, ὡς ζωογονοῦσαι τὸ ψυχικὸν τούτων σθένος καὶ προάγουσαι τὴν εὐγενῆ αὐτῶν ἀμιλλαν, ἀποβαίνουσι λίαν ὀφείμιμοι αὐτοῖς. Ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας προσδίδει μεγαλύτεραν αἴγλην καὶ ἐπισημότητα εἰς αὐτάς.

ζ) Εἰς τὸ περὶ ἐργασιοθεραπείας ἐκκλησιαστικὸν διαφέρειν ἀνάγεται καὶ ἡ ἐκπαίδευσις μαθητριῶν τινῶν τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ εἰδικὸν τοῦτο σύστημα θεραπείας τῶν πασχόντων. Ὅπως δὴλα δὴ, συνιστᾶται παρ' αὐτῆς γενικῶς ἢ ἐκπαίδευσις εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀδελφῆς εἰς πᾶσαν χριστιανὴν νεανίδα, οὕτω καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ποιεῖται αὐτὴ ἐκκλησίαν πρὸς τὰς εἰς τὰ Κα-

τηχητικά Σχολεία φοιτώσας, όπως προσφέρωσι τὰς βοηθείας αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀτυχήσαντας. Τὸ ἔργον τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἐλέους εἶναι πολὺ ὑψηλὸν καὶ πράγματι θεῖον. Αἱ ὑπηρεσίαι ταύτης οὐ μόνον ἐν καιρῷ πολέμου, ἀλλὰ πάντοτε, εἶναι πολύτιμοι. Ζῶσα τὸν Χριστὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς, ἄγγελος Θεοῦ καθίσταται ἐν τῷ ἔργῳ τῆς νοσηλείας τῶν ἀσθενούντων. Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ ἐνισχύωμεν τὰ νοσοκομεία καὶ τ' ἀνωτέρω ἰδρύματα ἐργασιοθεραπείας διὰ τινῶν ἀδελφῶν, προερχομένων ἐκ τοῦ κύκλου τῆς ἡμετέρας κατηχητικῆς διακονίας, Ἀλλὰ καὶ ἄλλως, διὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν Διακονισσῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, θὰ ἔχωμεν τὸν ἀναγκαιούντα πρὸς τοῦτο ἀριθμὸν ἀδελφῶν.

η) Τέλος, ἐν τῷ περὶ ἐργασιοθεραπείας διαφέροντι τῆς Ἐκκλησίας περιλαμβάνεται ἡ κυριώτερα καὶ σοβαρώτερα ἡμῶν ἀποστολή, τοὔτέστιν ἡ σ ω τ η ρ ί α ψ υ χ ῶ ν. Μετέχοντες ἐνεργῶς παντὸς κοινωφελοῦς ἔργου καὶ συνεργοὶ καθιστάμενοι τῆς εὐποιίας, δὲν σημαίνει ὅτι θὰ γίνωμεν ἐπιλήσμονες τοῦ σωτηριῶδους ἔργου ἡμῶν. Ὅσα ἀνωτέρω ἐξετέθησαν ἐξυπηρετοῦσιν αὐτὸν κυρίως τὸν σκοπὸν τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ ταῦτα, καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τούτους θὰ ἐνεργήσωμεν ὅσα ἡ θέσις ἡμῶν καὶ ἡ ἀποστολή ἐν τῷ θεοσυστάτῳ ὀργανισμῷ τῆς Ἐκκλησίας ἐπιβάλλει. Ὁ τρόπος δὲ τῆς καταλλήλου ἡμῶν ἐνεργείας καὶ δράσεως ἀνάγεται εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς Ποιμαντικῆς. Ἐν προκειμένῳ ἔχομεν ἐκ τῶν ἀτυχησάντων τούτων ἀνθρώπων καὶ ἐν νοσοκομείοις νοσηλευόμενων ἱκανὸν ἔμφυχον ὕλικὸν πρὸς πνευματικὴν ἐργασίαν, ἀπαιτοῦν ὅμως, λόγῳ τῶν παθήσεων αὐτῶν καὶ τῶν συνθηκῶν, ὅφ' ἃς ζῶσιν ἐν τοῖς ἰδρύμασι τούτοις, ἐπιμελημένην κατ' ἐξοχὴν ποιμαντικὴν δεξιότητα τῶν κληρικῶν πρὸς εὐδωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν. Ἐν πρώτοις δέον ὅπως τὰ ἰδρύματα ταῦτα ἔχωσι μόνιμον ἕκαστον ἐφημέριον ἱερέα. Οὗτος τελεῖ τὰ τελετουργικὰ αὐτοῦ καθήκοντα ἐν τε τῷ παρεκκλησιῳ τοῦ ἰδρύματος καὶ ἐν τοῖς διαμερίσμασι τούτου, ἐφ' ὅσον ἀδυνατοῦσι νὰ προσέρχωνται οἱ ἀσθενεῖς εἰς αὐτό. Ὁ τρόπος τῆς ἐπικοινωνίας αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀσθενούντων πρέπει νὰ εἶναι ἐπαγωγὸς, πατρικὸς, φιλικός. Ἡ παρουσία τοῦ καλοῦ καὶ θεοσεβοῦς ἱερέως ἐμψυχώνει τοὺς ἀσθενεῖς, ἐμβάλλει αὐτοῖς τὴν καρτερίαν, ἀνακουφίζει καὶ εὐχαριστεῖ αὐτούς. Διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐπενεργεῖ πάντοτε ἐπ' αὐτῶν, εἴτε τελῶν τὸ ἁγιαστικὸν ἔργον αὐτοῦ, εἴτε ἐπισκεπτόμενος καὶ διδάσκων αὐτούς. Οἱ ἀσθενεῖς ἔχουσιν ἀπόλυτον ἀνάγκην τοῦ ἐλέους καὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ὁ καλὸς ποιμὴν ἐπιτελῶν εὐσυνειδήτως καὶ μετ' ἐνθέου ζήλου τὰ καθήκοντα αὐτοῦ βοηθεῖ εἰς τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν αὐτῶν. Ἐφ' ὅσον μάλιστα, οἱ πάσχοντες νοσηλεύονται ἐν τοῖς νοσοκομείοις ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα, ἔχει ὁ ἱερεὺς ἀρκετὸν καιρὸν, ἵνα διαθέσῃ εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου αὐτοῦ. Αἱ πατρικαὶ τοῦ ἱερέως νοουθεσίαι ἐνσταλάζουσιν εἰς τὰς ψυχὰς βάλσαμον παρηγορίας καὶ ἀνακουφίσεως. Οἱ λόγοι αὐτοῦ καθησυχάζουσι τὴν ψυχὴν, φέρουν εἰς αὐτὴν γαλήνην. Ἐνδείκνυνται λοιπὸν τακτικὰ τούτου ἐπισκέψεις, πρωί-

ναι καὶ ἀπογευματινὰ, πρὸς ἕνα ἕκαστον πάσχοντα, τέλεισι τῆς θ. Λειτουργίας ἐκ περιτροπῆς εἰς τοὺς θαλάμους αὐτῶν, ἐφ' ὅσον, ὡς εἴπομεν, δὲν δύνανται νὰ μεταφέρωνται οἱ ἀσθενεῖς εἰς τὸν ναὸν τοῦ νοσοκομείου. Εἰς τὸ νοσοκομεῖον («Ἀσκληπιεῖον») ἐν Βουλᾷ λ. χ. τοῦτο εἶναι ὅλως ἀδύνατον, ἀφ' οὗ ἐπὶ μῆνας καὶ περισσώτερον διάστημα χρόνου κατάκεινται ἐν ἀκίνησίᾳ πολλοὶ τῶν νοσηλευομένων ἐν αὐτῷ. Ἡ θεία Λειτουργία δύναται νὰ τελεσθῇ καὶ ἐν ὑπαίθρῳ, ἐν καταλλήλῳ πρὸ τῶν θαλάμων τῶν ἀσθενῶν χώρῳ, μετακινουμένων τῶν κλινῶν καὶ μεταφερομένων εἰς τοὺς εὐρεῖς τούτων ἐξώστας πρὸς παρακολούθησιν ταύτης. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπουσιν οἱ θεράποντες ἱατροί, διότι ἐνίοτε, ὁσάκις πρόκειται περὶ καταγμάτων ἢ μετεγχειρητικῶν καταστάσεων, ἢ μεταφορὰ τῶν ἀσθενῶν, ἔστω καὶ μετὰ τῶν κλινῶν αὐτῶν, ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς. Ἡ ἀπὸ ραδιοφώνου ἀναμετάδοσις τῆς θ. Λειτουργίας δὲν ἐπιφέρει οἷα ἢ ἐκ τοῦ συνεγγυς παρακολούθησις ταύτης ἀποτελέσματα, μόνον ὡς πρὸς τὸ Κήρυγμα δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ ραδιοφώνου ἀλλὰ καὶ πάλιν τούτου ἡ ὑπόθεσις θὰ εἶναι διάφορος τοῦ πρὸς χάριν τῶν ἀσθενούντων ἐκαστοτε γινομένου. Εἰς τὸ ἀνωτέρω νοσοκομεῖον ἀπεστῆλοντο ἄλλοτε ὑπὸ τῆς ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐκ περιτροπῆς ἱερεῖς ἐνοριακῶν ναῶν, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς μῆνας τῆς θερινῆς περιόδου, πρὸς τέλεισι τῆς θ. Λειτουργίας, ἱεράς Ἐξομολογήσεως, Κηρύγματος κ. λ. π. Συνέβη δὲ πολλάκις κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ὥραν νὰ τελεσθῶσι δύο καὶ τρεῖς λειτουργίαι εἰς τὰ μεγάλα περὶπτερα αὐτοῦ. Τὸ ἱεραποστολικὸν τοῦτο μέτρον τῆς Ἐκκλησίας ὠφέλησε τότε κατὰ πολὺ. Παρόμοιον μέτρον ἐφηρμόσθη καὶ εἰς ἄλλα νοσοκομεία καὶ κοινωφελῆ ἰδρύματα. Τοῦτο ὅμως ἰσχύει ἐπικουρικῶς εἰς βοήθειαν τῶν ἐν αὐτοῖς ὑπηρετούντων ἱερέων, καθ' ὅτι οὐκ ὀλίγην ποιμαντικὴν ἐργασίαν ἔχουσι νὰ ἐπιτελέσωσιν ἐν ταῖς ἐνορίαις αὐτῶν οἱ ἱερεῖς. Εὐχῆς ἔργον βεβαίως θὰ ἦτο, ἐὰν ἠδυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν εἰδικὸν σῶμα ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς, ὁπότε θὰ εἴχομεν νὰ διαθέσωμεν κληρικούς εἰς νοσοκομεία, ἐργοστάσια κ. λ. π. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τῆς ἀμερίστου ἡμῶν προσοχῆς καὶ πατρικῆς ἀγάπης δέον ὅπως τυγχάνωσι καὶ οὗτοι οἱ ἀνθρώποι, ὡς τέκνα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, κατ' ἐξοχὴν ἐνδείκνυνται ἡ τέλεισι τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀ γ ί ο υ Εὐ χ ε λ α ί ο υ, οὐ μόνον ὁσάκις πρόκειται νὰ μεταλάβωσιν οἱ ἀσθενεῖς τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων ἢ κατὰ τὰς μεγάλας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἑορτάς, ἀλλὰ πάντοτε. Ἐφ' ὅσον πιστεύομεν, ὅτι δι' αὐτοῦ ἐπέρχεται ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τοῖς πιστοῖς καὶ τελεῖται τοῦτο εἰς «ἴασιν ψυχῆς τε καὶ σώματος», ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ὅπως συστήσωμεν τὴν τέλεισιν αὐτοῦ εἰς αὐτούς. Ἴδου λοιπὸν καὶ ἕτερον ἄριστον κατὰ πάντα μέσον ἐπιδράσεως τοῦ ἱερέως ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων¹. Γενικῶς

1. Rev. Joseph S. Ezell, m. a., The biblical Illustrator St. James. London, P. 474 ἔ. Παραθέτων ἐρμηνευτικὰ σγόλια ἐν τοῖς στίχοις 14-15 τοῦ 5 κεφαλαίου τῆς καθολικῆς Ἐπιστολῆς Ἰακώβου ἐξάγει τὴν σημασίαν τῆς προσευ-

ἡ ὑπὲρ τῶν ἐν ἀσθενείαις κατακειμένων γινομένη θερμὴ προσευχὴ δι' οἰουδήποτε τύπου ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, ἐπιδρᾷ πάντοτε ἐπωφελῶς ἐπ' αὐτούς. Τοιαῦται σύντομοι ἱκετήριοι δεήσεις ὑπὲρ ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν τῶν ἀσθενούντων καὶ ἰάσεως αὐτῶν δύναται νὰ γίνωσι καθ' οἰανδήποτε ὥραν τῆς ἡμέρας, κατ' ἐξοχὴν ὅμως τὴν πρωτῆν καὶ τὴν ἐσπέραν. Ἡ παρουσία τοῦ ἱερέως εἰς τὸν θάλαμον τῶν ἀσθενῶν καὶ ἡ μετ' αὐτῶν συμπροσευχὴ τούτου ἐπιφέρει, ἐκτὸς τῆς καρτερίας, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐπ' αὐτούς καὶ ἀνακουφίζει τὰς ψυχὰς αὐτῶν. Ἡ βραδυνὴ λ.χ. προσευχὴ, ὑπὸ τὸ ἡμίφως τῆς ἀνημμένης κανδήλας τῆς εἰκόνας τοῦ θαλάμου γινομένη ἐν ἄκρᾳ σιγῇ καὶ βαθεῖα κατανύξει, ἀποτελεῖ ἄριστον ψυχοθεραπευτικὸν μέσον τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὴν ὑπὲρ τῶν, ὡς ἀνωτέρω, ἀτυχησάντων ἀνθρώπων πρόνοιαν ἡμῶν θὰ περιλάβωμεν ἀσφαλῶς καὶ τοὺς ὑποστάντας τοιαῦτα ἀτυχήματα κληρικούς τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς πνευματικούς ἡμῶν ἀδελφούς, πρὸς οὓς ὀφείλομεν ἀμέριστον πάντοτε τὴν ἀγάπην καὶ τὸ διαφέρον ἡμῶν. Ὑπάρχουσι δὲ τοιοῦτοι, οὐ μόνον λόγῳ γήρατος καταστάντες ἀνίκανοι περὶ τὴν τέλεσιν τῶν ἱερατικῶν αὐτῶν καθηκόντων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων τοῦ βίου ἀτυχημάτων, ὡς λ.χ. σεισμοῦ, κεραυνοῦ, ὀλισθημάτων, ἀσθενειῶν καὶ πολέμου. Εὐκατῶν θὰ ἦτο, ἐὰν ἀπέκτα ἡ Ἐκκλησία γενικὰ διὰ τοὺς κληρικούς νοσοκομεῖα καὶ εἰδικὰ θεραπευτήρια καὶ ἀναρρωτήρια, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ ἐν μακρᾷ τῆς Ἐκκλησίας ὑπηρεσίᾳ παθόντες θὰ εὑρισκον περίθαλψιν καὶ σποργὴν. Περὶ αὐτῶν δύναται νὰ ληφθῇ πρόνοιαν ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι, ἐφ' ὅσον ἤθελε μελετηθῇ καὶ ὀργανωθῇ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν ἡ ἴδρυσις καὶ λειτουργία τούτων.

Ταῦτα ἐν συνόψει δυνάμεθα νὰ ἐπιτελέσωμεν ἐν τῇ εἰδικῇ ταύτῃ ἡμῶν ἀποστολῇ καὶ ὅσα ἄλλα ἡ ἀγαθὴ προαίρεσις καὶ ὁ ζήλος πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν παντὸς θεοσεβοῦς κληρικοῦ ἐπινοεῖ. Εὐχρηθῶμεν, ὅπως ὁ Κύριος ἡμῶν πληθύνῃ τοὺς καλοὺς ἐργάτας τοῦ ἀμπελώνου Αὐτοῦ. Ἐχομεν δὲ δι' ἐλπίδος, ὅτι κατόπιν τῆς αὐξανόμενης ὀσημέραι ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ πνευματικῆς κινήσεως, τῆς ἀναζωπυρήσεως τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, τῆς ἐπεκτάσεως τῆς κατηχητικῆς διακονίας καὶ τῆς ἄλλης, ἐν γένει, ἐκκλησιαστικῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ δράσεως, θὰ πληρωθῶσι τὰ ἐν τῇ ἱεραποστολικῇ τῆς Ἐκκλησίας ἐργασία ὑφιστάμενα κενὰ διὰ προσώπων πιστῶν, εὐσεβῶν καὶ χρηστῶν, ἐμφορουμένων ὑπὸ τοῦ διακαοῦς πόθου, νὰ ὑπηρετήσωσι τοὺς σωτηριώδεις αὐτῆς σκοπούς.

Ἀρχιμ. ΤΙΤΟΣ ΜΑΤΘΑΙΑΚΗΣ

χῆς ὑπὲρ τῶν ἀσθενούντων, τὴν τέλεσιν τοῦ ἀγίου εὐχελαίου, χάριν τῆς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς θεραπείας αὐτῶν καὶ λέγει ὅτι ὑπαινίσσεται ἐνταῦθα ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς πάσχοντας (the prayers of the Church, when making special supplications for the sick). Prayer extending life, prayer for the sick, prayer saving the sick (p. 478). 1) The duty of showing sympathy with the sick. Consider sickness from the Christian point of view. Issue of sin. Divine chastisement. Corrective discipline. 2) The duty of using means for the recovery of sick. 3) The importance of recognising the power of the prayer of faith.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 1955-1956

Διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1955-1956 κατεβλήθη πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια, ὥστε τὸ μὲν σκέλος τῶν Ἐσόδων νὰ μὴ περιλαμβάνη ποσά, ἢ εἰσπραξίς τῶν ὁποίων θὰ καταστή ἀδύνατος, τὸ σκέλος δὲ τῶν Ἐξόδων νὰ περιλαμβάνη πάντα τὰ κονδύλια ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θεωροῦμεν ὡς ἀπαραίτητα διὰ νὰ κατορθώσῃ ὁ Ὀργανισμὸς νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐπιδιωκόμενους καὶ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένους σκοπούς.

Κατὰ τὴν τεχνικὴν αὐτοῦ διάταξιν ἠκολουθήθησαν αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τῆς Γ.Δ.Δ.Λογιστικοῦ (Δ/νσις Νομικῶν προσώπων Δημοσίου Δικαίου) ὁδηγίαι. Ἡ φύσις ὅμως τοῦ Ὀργανισμοῦ ὡς ἀσχολουμένου με πλείστας ὅσας ἠθικοκοινωνικὰς ἐκδηλώσεις, δὲν ἐπιτρέπει μεγάλην γενίκευσιν, ὥστε νὰ περιληφθῶσιν εἰς ἐν Κεφάλαιον σημαντικὰ αὐτοῦ ὁμοειδεῖς ἐπιδιώξεις.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους, ἰδιαίτερος μάλιστα εἰς τὸ σκέλος τῶν Ἐξόδων, ἐγένετο ἡ δέουσα διάκρισις τῶν Κεφαλαίων κατὰ δραστηριότητα, ὥστε νὰ δύναται νὰ σχηματισθῇ πλήρης εἰκὼν τῆς ἐκτάσεως τῆς δράσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ἐξεταζόμενος, ὁ παρῶν Προϋπολογισμὸς δὲν παρουσιάζει ταμειακὸν πλεόνασμα, ὡς οἱ προηγούμενοι, διὰ τοὺς ἐπομένους καθαρῶς τεχνικούς λόγους.

1) Διότι ὁ παρῶν Προϋπολογισμὸς συντάσσεται διὰ πρώτην ἤδη φοράν πρὸ τῆς λήξεως τῆς προηγουμένης τούτου οικονομικῆς χρήσεως καὶ, ἄρα, δὲν εἶναι ἀπὸ τοῦδε γνωστὸν τὸ περίσσευμα ταύτης.

2) Διὰ πρώτην φοράν, ἐπίσης, εἰς τὸν παρόντα Προϋπολογισμὸν ἀναγράφεται «Ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον», πρὸς ἀναπλήρωσιν τυχόν ἀνεπαρκῶν ἢ ἀπροβλέπτων πιστώσεων. Τοῦτο ἀνέρχεται εἰς δρχ. 300.000.

3) Ἀναγράφεται εἰς τὸ Κεφ. 16 ἄρθρ. 1 δαπάνη ἀποπερατώσεως τῶν κτιρίων τῆς Σχολῆς Διακονιστῶν, (ἐν ἧ θὰ συστεγασθῇ, ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ ὁ Οἶκος Φοιτητρίας) ἐκ δρχ. 300.000. Τὸ ποσὸν τοῦτο θέλει καταβληθῇ εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν πρὸ τῆς λήξεως τῆς οἰκον. χρήσεως 1954-55 παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐορτασμοῦ τῆς 1900ῆς ἐπετείου τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀφίξεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἦν θερμῶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν γενναίαν καὶ ἀποτελεσματικὴν ταύτην βοήθειαν καὶ συμπαράστασιν. Δεδομένου ὅμως, ὅτι θὰ προηγηθῶσι διάφοροι διατυπώσεις, ὡς, δημοπρασία, ἐγκρίσις αὐτῆς παρὰ τοῦ Ὑπουργείου κλπ., ἡ ἐναρξίς τῶν ἐργασιῶν θὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ τὸ νέον οἶκον. ἔτος. Παρὰ ταῦτα, εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν ἀπὸ τοῦδε, ὅτι κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ παρόντος οἴκον. ἔτους τὰ εἰς ρευστὸν κεφάλαια ἡμῶν θ' ἀνέλθωσιν εἰς 900.000 δρχ. περίπου κατ' ἐλάχιστον ὄριον, μὴ συνυπολογιζόμενης τῆς προαναφερθείσης ἐκ 300.000 δρχ. δωρεᾶς. Ἐὰν δὲ ληφθῶν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ποσά, ἄτινα περιλαμβάνονται εἰς τὰς ὡς ἄνω δύο τελευταίας περι-

πτώσεις, παρουσιάζεται πλεόνασμα ἐσόδων ἐκ δρχ. 1.500.000 περίπου, τοῦτο δὲ ἐλάχιστα ἀφίσταται τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ Προϋπολογισμῷ ἀναγραφέντος πλεονάσματος ἐκ δρχ. 1.512.693,30.

Α'. ΕΣΟΔΑ

Τακτικὰ Ἔσοδα.

1) **Κοινωνικαὶ εἰσφοραί.** α) Εἰσφορὰ δρχ. 6 ἐπὶ ἐκάστης ἀδείας γάμου καὶ δρχ. 11 ἐπὶ ἐκάστου διαζυγίου (Α.Ν. 976/46 ἄρθρ. 24 §1 καὶ ἀπόφασις 44378/8-7-50 Ὑπουργῶν Ὀρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 131/16-8-50 τ. Β' φ. Ε.Κ.) β) Εἰσφορὰ 1% ἐπὶ παντὸς ἐκτελουμένου ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου (ἄρθρ. 24 Α.Ν. 976/46). Διὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν προϋπολογίζονται ἔσοδα δρχ. 400.000 καὶ διὰ τὴν δευτέραν δρχ. 30.000

2) **Εἰσφορὰ Ἱ. Ναῶν, Μονῶν, Προσκυνημάτων** κλπ. Πᾶσαι αἱ ὡς ἄνω εἰσφοραὶ στηρίζονται εἰς τὸ ἄρθρ. 24 τοῦ Α.Ν. 976/46 «περὶ Ἁπ. Διακονίας». Τόσον αἱ εἰσφοραὶ τοῦ παρόντος ἄρθρου, ὅσον καὶ αἱ τοῦ ἴου, δὲν ἔχουσι γενικὴν ἐφαρμογὴν καθ' ἅπασαν τὴν Ἐπικράτειαν. Δὲν περιλαμβάνονται ἡ Κρήτη καὶ ἡ Δωδεκάνησος, ὡς μὴ ὑπαγόμεναι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τὰ Ἱ. Προσκυνημάτων ἀναγράφονται ἐν ἐλάχιστον ποσὸν ἐκ δρχ. 5.000, δεδομένου ὅτι δὲν συναντῶμεν προθυμίαν διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ποσοστῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ταπεινῶς φρονοῦμεν, ὅτι εἶναι ἄξιον τῆς ἰδιαίτερας προσοχῆς τῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Κ. Συμβουλίου τῆς Ἁπ. Διακ., ὅσον καὶ τῶν κατὰ τόπους ἀρμοδίων Σεβ. Ἱεραρχῶν. Διὰ τὰς ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ εἰσφορὰς προϋπολογίζομεν ποσὸν δρχ. 2.365.002. Σημειωτέον, ὅτι προκειμένου περὶ τῶν εἰσφορῶν τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. καὶ τοῦ Δημοσίου, νομίμως ἐπιβαλλομένων, ἐν τῷ παρόντι προϋπολογισμῷ ἀναγράφεται ἐνδεικτικῶς ἀνά 1 δραχμὴ μόνον, διότι, παρ' ὅλας τὰς καταβληθείσας προσπάθειας ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Α.Ν. 976/46, οὐδὲν εἰσπραχθῆναι μέχρι τοῦδε καθ' ὅλας τὰς προηγηθείσας οἰκον. χρήσεις.

3) **Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον.** Ἀναγράφεται πρόβλεψις ἐσόδων ἐκ δρχ. 966.000. Ἐκ τούτων, α) αἱ 920.000 δρχ. προβλέπονται ἐκ καταβολῆς τροφείων τῶν ἐν αὐτῷ οἰκοτρόφων, μετὰ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἀναλόγου ἐν καιρῷ αὐξήσεως τούτων, β) δρχ. 30.000 ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὴν ἀποτίμησιν τροφίμων δωρηθησομένων παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ σχέσεων μετὰ τῶν Ξένων Ἐκκλησιῶν, γ) δρχ. 10.000 προβλέπονται ἐξ ἐκποίσεως διαφόρων ἀπορριμάτων κλπ. καὶ δ) δρχ. 6.000, ἐξ ἀπολήψεως παρὰ τῆς «Στέγης Ὀρφανοῦ» τῆς ἀξίας τοῦ παρ' αὐτῆς καταναλισκομένου ἠλεκτρικοῦ ρεύματος καὶ καταβαλλομένου παρ' ἡμῶν ὀλοκλήρου, ὡς τὸ ἄρθρον 3 κεφ. 7 τῶν Ἐξόδων.

4) **Οἶκος Φοιτητρίας.** Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ ἔτους 1955 ἐλπίζεται βασιμῶς πλέον, ὅτι θὰ λειτουργήσῃ τὸ πρῶτον ὁ Οἶκος Φοιτητρίας διὰ τῆς εἰσγωγῆς 60 φοιτητριῶν τῶν τριῶν Καθηγητικῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Τὰ ἐκ τῆς λειτουργίας ἔσοδα εἶναι περίπου τῆς αὐτῆς φύσεως πρὸς τὰ τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου, καὶ ὑπὸ τὰς αὐτὰς πάντοτε προϋποθέσεις, προϋπολογίζονται εἰς δρχ. 350.000.

5) **Ἔσοδα ἐκ Βιβλίων, Ἐντύπων** κλπ. (ἄρθρ. 19. Α.Ν. 976/46). Δρχ. 3.450.000. Τὸ ἀναγραφόμενον εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ποσὸν εἶναι ἐλάχιστον, ἐναντι τοῦ προσδοκώμενου νὰ εἰσπραχθῆ ἐν τῇ πραγματικότητι. Προέρχεται δὲ τοῦτο κυρίως ἐκ τῶν κάτωθι: α) Ἐκ τυπογραφικῶν ἐργασιῶν, ἀναγράφεται ποσὸν δρχ. 450.000, ὅπερ προέρχεται ἐκ τῆς ἐκτυπώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν Περιοδικῶν, τῶν ὑπηρεσιακῶν ἐντύπων τῶν Ἱ. Μητροπόλεων κλπ. β) Ἐκ τῆς διαθέσεως βιβλίων τῶν ἐκδόσεών μας κλπ. δρχ. 1.780. γ) Εἰς τὸ ἄρθρ. 7 ἀναγράφεται ποσὸν, δρχ. 1.220, ὅπερ θὰ ἀποδώσῃ ἡ ὑπὸ χωριστὴν οἶκον. διαχείρισιν τελοῦσα ὑπηρεσία τῆς ἐκδόσεως καὶ κυκλοφορίας τῶν Περιοδικῶν τῆς Ἀποστ. Διακονίας, «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι», «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά» καὶ «ἡ Φωνὴ Κυρίου», ὡς ἡ σχετικὴ ἀπόφασις τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς 26/1/55, παρελθούσων τῶν ἀναγκαστικῶν τεχνικῶν δυσχερειῶν τῶν εἰσπράξεων τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἐκδόσεως τῶν Περιοδικῶν.

6) **Ἀποθήκη Χάρτου.** Δρχ. 450.000. Πρόκειται περὶ καθαρῶς λογιστικοῦ ἄρθρου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναγράφεται ἡ ἐξαχθησομένη ποσότης χάρτου καὶ μελάνης ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀποθήκῃ ἀποθεμάτων πρὸς χρησιμοποίησιν διὰ διαφόρους ἐκδοτικὰς ἀνάγκας, περὶ ὧν προβλέπει τὸ κεφ. 4 τῶν Ἐξόδων (ἄρθρ. 5-6).

7) **Πρόσοδοι περιουσίας Ἁπ. Διακονίας.** Εἰς τὰ ἄρθρ. 1-3 ἀναγράφονται τὰ ἔσοδα τοῦ Ἱ. Προσκυνηματος Ἁγίας Βαρβάρας Δαφνίου, ἡ διαχείρισις τοῦ ὁποίου ὑπάγεται εἰς τὴν Ἁπ. Διακονίαν συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1064/1949 δρχ. 387.000.

Τὸ ἄρθρ. 4 προβλέπει τὰ εἰσπραχθησόμενά ἐνοίκια τῶν ἐν Ἀθήναις κτημάτων τοῦ Ἱεροῦ Τάγματος Ἁγίου Παντελεήμονος, δρχ. 5.000. Τὸ δὲ ἄρθρ. 5 τὰ ἐκ τῶν κτημάτων Κύμης, δρχ. 30.000. Προβλέπεται δέ, ὅπως γίνῃ συστηματικὴ ἐκμετάλλευσις αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν, ὅπως διὰ τῶν εἰσοδημάτων συντηρηθῆ τὸ ἐν Κύμῃ Ὀρφανοτροφεῖον. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 6 λαμβάνεται πρόβλεψις ἐντόκου καταθέσεως τῶν διαθεσίμων κεφαλαίων παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος.

8) **Σχολὴ «Ἐργάνη Ἀθηνῶν».** Πρόκειται περὶ τῆς νυκτερινῆς Βιοτεχνικῆς Σχολῆς «Ἐργάνη Ἀθηνῶν» (ἐποπτευομένης, κατὰ τοὺς κειμένους Νόμους, παρὰ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργ. Βιομηχανίας), ἥτις μετεβιβάσθη εἰς τὴν Ἀποστ. Διακονίαν παρὰ τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῆς Προνοίας «Ἡ Ἁγία Βαρβάρα» Πατησίων κατὰ τὸ ἔτος 1951, ὅτε ὑπήχθη τοῦτο εἰς τὴν Ἀποστ. Διακονίαν. Ἡ Σχολὴ αὕτη σημειοῖ ἱκανοποιητικὴν δρᾶσιν, ἐνισχύεται δὲ παντοιοτρόπως παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, διαφόρων Ὀργανισμῶν κλπ. Τὰ προϋπολογιζόμενα ἐνταῦθα Ἔσοδα ἐκ δρχ. 718.200 προβλέπονται ἱκανά, ὅπως καλύψωσιν ἐξ ὀλοκλήρου τὰς δαπάνας τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς. Ἡ ἐν τῷ ἄρθρ. 3 προβλεπομένη ἐπιχορήγησις ἐκ δρχ. 70.000 ἀφορᾷ ἐνίσχυσιν τῆς Σχολῆς ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἁπ. Διακονίας δι' οἰκοδομικὰς ἐργασίας, ἐφ' ὅσον ἤθελον ἐξευρεθῆ ἐξ ἄλλης πηγῆς τὰ ὑπόλοιπα χρήματα καὶ ἤθελον γίνεαι ἑναρξίς τῶν σχετικῶν ἐργασιῶν.

9) **Βιοτεχνικὸν Ἐργαστήριον.** Πρόκειται περὶ τοῦ μέχρι τῆς 7-3-55 λειτουργήσαντος ἐν Πάτμῳ Βιοτε-

χνικού Έργαστηρίου, ἕπερ ἀποφάσει τοῦ Κ. Συμβουλίου μετεφέρθη εἰς Ἀθήνας καὶ ἕπερ προτείνεται, ὅπως τιμηθῇ διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς Ἀθηναίας Ὀσίας Φιλοθέης. Τοῦτο στεγάζεται, ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἐν τινι διαμερίσματι τοῦ κτιρίου τῆς Ἀ' Εργάνης Ἀθηνῶν». Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία θὰ καταβάλῃ καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν χρῆσιν εἰς τὸ Ἔργαστήριον τοῦτο τὸ προεγκριμένον ἤδη ποσὸν τῶν δρχ. 40.000, ὅπως καὶ ὅτε ἐλειτούργει ἐν Πάτμῳ. Ὑπάρχει δὲ μεγάλη ἐλπίς, ὅτι συντόμως θὰ καταστῇ αὐταρκὲς τοῦτο, τόσον διὰ τῶν διδάκτρων τῶν μαθητῶν, ὅσον καὶ διὰ τῆς ἐκποίησης τῶν ἐν αὐτῷ κατασκευαζομένων ἐργοχειρῶν, ἐξ ὧν προβλέπεται εἰσπραξις δρχ. 75.000 ἐν ὄλῳ.

Ἐκτακτὰ Ἔσοδα¹.

Τὰ κεφάλαια τῆς ομάδος ταύτης δὲν χρῆζουσιν ἰδιαίτερας ἐπεξηγήσεως.

Β'. ΕΞΟΔΑ

Τακτικὰ Ἔξοδα.

1) **Ἔξοδα διοικήσεως καὶ λειτουργίας**, (ἄρθρ. 9. 11. 20. 21. 26. 27. 28. 29. Α. Ν. 976/46). Δρχ. 745.000. Ἐνταῦθα, ἐπὶ πλεόν τῶν καὶ κατὰ τὴν παρελθούσαν χρῆσιν γενομένων δαπανῶν, προβλέπεται αὐξήσις τῶν ἐξόδων α) διὰ τὰς ἐν τῷ μεταξύ σημειωθείσας αὐξήσεις καὶ ὑπερτιμήσεις καὶ β) διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν παρὰ ταῖς διαφόρους ὑπηρεσίας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας κενῶν ὀργανικῶν θέσεων, ἀπαραίτητων διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τούτων.

2) **Ἔξοδα λειτουργίας Διευθύνσεων Ἀποστ. Διακονίας** (ἄρθρ. 12-19 Α. Ν. 976/46). Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο περιλαμβάνονται αἱ ἀπαραίτητοι δαπάναι διὰ τὴν κατὰ τὴν ὑπ' ὄψιν οἰκονομικὴν χρῆσιν ἀρτιωτέραν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπὸ τῶν διαφόρων Διευθύνσεων τῆς Ἀπ. Διακονίας καταρτισθέντων εἰδικῶν προγραμμάτων εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν αὐτῶν. Σύνολον δρχ. 267.000.

3) **Δαπάναι διαχειρίσεως**. Διὰ τῶν ἄρθρ. 1-2 προβλέπεται ἡ καταβολὴ τῆς νομίμου προμηθείας εἰς τοὺς διαχειριζομένους τὰ ἔνσημα ὑπαλλήλους τῶν Ἱ. Μητροπόλεων (δρχ. 12.000), ὡς καὶ ἡ καταβολὴ ποσοστῶν εἰς τὰ Τοπικὰ Τ. Α. Κ. Ε. τῶν Ἱ. Μητροπόλεων διὰ τὴν εἰσπραξίν τῶν ὑπὸ τῶν Ἱ. Ναῶν τῶν ἐπαρχιῶν καταβαλλομένων ποσῶν (δρχ. 50.000). Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 προβλέπεται ἡ καταβολὴ ἀποζημιώσεως εἰς δύο ἐπιθεωρητὰς τοῦ Τ. Α. Κ. Ε., οἵτινες ἐλέγχουσι τὴν ἀπόδοσιν καὶ τῶν πρὸς τὴν Ἀποστ. Διακονίαν ὀφειλομένων ἐσόδων (δρχ. 10.000). Διὰ τὰς περιπτώσεις τῶν ὡς ἄνω ἄρθρων 1-2 καὶ 5 ἔχει λάβει σχετικὴν ἀπόφασιν τὸ Κ. Συμβούλιον τῆς Ἀποστ. Διακονίας. Τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ κεφαλαίου τούτου δὲν χρῆζουσιν ἐπεξηγήσεως².

4) **Ἔξοδα δι' ἐκδοσιν ἐντύπων** κ. λ. π. (ἄρθρ. 19,

1. Καθυστερούμενα τροφεῖα Θεολογ. Οἰκοτροφείου δρχ. 200.000. Ὁφειλαὶ εἰς Τυπογραφεῖον δρχ. 150.000. Ἐξ ἀναγκαστ. προσκυρώσεως οἰκοπέδου Ἀγ. Βαρβάρας Δαφνίου δρχ. 12.000. Δωρεὰ ἐξωτερικοῦ δρχ. 200.000. Δωρεὰ ἐσωτερικοῦ δρχ. 10.000. Ἐκ πωλήσεως ἀχρήστου ὕλικου τυπογρ. δρχ. 1 : Σύνολον 572.001.

2. Μισθοὶ προσωπικοῦ κ. λ. π. ἔξοδα Ἀγ. Βαρβάρας Δα-

28 Α. Ν. 976/46). Δρχ. 2.975.000. Εἰς τὸ παρὸν Κεφάλαιον παρουσιάζονται τὰ πάσης φύσεως ἔξοδα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν κεφ. 5 τῶν ἐσόδων προαναγραφομένων τυπογραφικῶν ἐργασιῶν, χάριν τῶν ὁποίων λειτουργεῖ, ὡς γνωστὸν, παρ' ἡμῶν τὸ ἀπὸ τοῦ 1951 ἰδρυθὲν ἴδιον Τυπογραφεῖον μετὰ Βιβλιοδετείου. Τὸ πλεῖστον, ἐπομένως, τῶν δαπανῶν τοῦ Κεφαλαίου τούτου ἀφορᾷ τὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τοῦ Τυπογραφείου καὶ τοῦ παρ' αὐτῷ Βιβλιοδετείου. Τὸ ἐν ἄρθρῳ 1 ἀναγραφόμενον ποσὸν ἐκ δρχ. 945.000 ἀφορᾷ τοὺς μισθοὺς καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐν τῷ Τυπογραφεῖῳ καὶ τῷ Βιβλιοδετεῖῳ ἐργαζομένων εἰς ῥυθμὸν ὑπερ-απασχολήσεως, κατὰ τὸ πλεῖστον, ἐπιβαλλομένης ὑπὸ τοῦ ὄγκου καὶ τῆς εἰδικῆς φύσεως τῶν ἐργασιῶν μας καὶ ἐκ τῆς ἀνάγκης τῆς ὅσον τὸ δυνατόν ταχυτέρας καὶ ἐγκαιροτέρας διεκπεραιώσεως τούτων. Ἐννοεῖται, ὅτι καταβάλλεται καὶ θὰ καταβληθῇ πᾶσα δυνατὴ προσπάθεια διὰ τὴν, ὅσον ἐνεστιν, ἐξασφάλισιν τῶν δυνατῶν καὶ ἐν προκειμένῳ οἰκονομιῶν.

Τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 ἀφορῶσι τὰ λοιπὰ ἔξοδα τῆς λειτουργίας καὶ συντήρησεως τοῦ Τυπογραφείου. Τὸ ἄρθρον 5 ἀφορᾷ κυρίως τὰ ἐκ τῆς ἀποθήκης ἐξαγόμενα ὕλικα (ὄρα κεφ. 6 Πρ/σμοῦ Ἔσόδων, ὡς σχετικὴ μνεῖα ἐν τῇ παρούσῃ ἐκθέσει) πρὸς τὸ Τυπογραφεῖον διὰ διαφόρους τυπογραφικὰς ἐργασίας. Τὸ ἄρθρ. 6 περιλαμβάνει, ἐπίσης, ποσότητάς τινας τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ὡς καὶ ποσότητας χάρτου αἵτινες ἤθελον ἀγορασθῆ ἄπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ἐμπορίου. Περὶ τοῦ ἄρθρου 9 γίνεται σχετικὴ μνεῖα εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ κεφ. 5 τῶν Ἔσόδων, ἀφορᾷ δὲ τοῦτο λογιστικὴν τακτοποίησιν τῶν δαπανῶν τῆς διαχειρίσεως τῶν Περιουσιῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Διὰ τοῦ ἄρθρου 10, τέλος, προβλέπεται ἡ κατασκευὴ μητρῶν στερεοτυπίας διὰ μελλοντικὴν ἀνατύπωσιν ὀρισμένων βιβλίων, ὡς αἱ σχετικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Κ. Συμβουλίου.

5) **Ἀποθήκη Χάρτου**. Δρχ. 450.000. Ὡς ἀναγράφεται ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ τοῦ πίνακος τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἡ δαπάνη αὕτη ἀφορᾷ τὴν δημιουργίαν ἀποθεμάτων χάρτου, μελάνης κ. λ. π.

6) **Ἔξοδα ἀποστολῶν εἰς Ἐξωτερικὸν** κ. λ. π. (ἄρθρ. 19 ἐδ. 2 Α. Ν. 976/46). Δρχ. 40.000. Ταῦτα σαφῶς κατονομάζονται ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ τοῦ πίνακος τοῦ Προϋπολογισμοῦ¹.

7) **Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον**. Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ προβλέπονται τὰ ἐν γένει ἀπαραίτητα ἔξοδα λειτουργίας τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου ἐκ δρχ. 1.132.001, σαφῶς δὲ κατονομάζονται ἐν τοῖς σχετικοῖς ἄρθροις τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

8) **Οἶκος Φοιτητρίας**. Δρχ. 498.000. Ὡς ἐσημειώθη ἀνωτέρω, ὁ Οἶκος Φοιτητρίας ἐλπίζεται βασίμως, ὅτι θὰ δυναθῇ νὰ λειτουργήσῃ ἐπὶ πρῶτον ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1955-56, δι' 60 φοιτητρίας. Παρ' αὐτῷ δὲ θὰ λειτουργήσῃ καὶ τὸ πρῶτον κλιμακίον τῆς ὑπὸ ἴδρυσιν ἐπίσης Σχολῆς Διακο-

φίου δρχ. 140.000. Ἔξοδα διαχειρίσεως ἐντύπων δρχ. 100.000. Φύλακτρα ἀξιών, ἐμβαστικά, προμήθειαι Τραπεζῶν δρχ. 6.000. Τέλη χαρτοσήμου, φόροι κ. λ. π. δρχ. 20.000.

1. Ὀδοιπορικὰ κ. λ. π. ἔξοδα ὑποτρόφων εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ ἔξοδα ξενίας ξένων ἀποστολῶν.

νισσῶν ἐκ 10 φοιτητριῶν. Τὰ ἄρθρα 1-5 προβλέπουν διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Οἴκου Φοιτητρίας δρχ. 483.000. Τὰ δὲ ἄρθρα 6-7 ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐξόδα τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς Διακονισσῶν ἐκ δρχ. 15.000. Ἡ τροφοδοσία τῶν φοιτητριῶν τῆς τελευταίας συμπεριλαμβάνεται εἰς τὸ ἄρθρ. 2 μετὰ τῶν ἐξόδων τροφοδοσίας τῶν τοῦ Οἴκου Φοιτητρίας.

9) **Ἐπιχορηγήσεις.** Διὰ τοῦ ἄρθρου 1 προβλέπονται καὶ διὰ τὴν παροῦσαν χρῆσιν δρχ. 700.000 δι' ἐπιχορηγήσιν πρὸς τὰ Τοπικὰ Συμβούλια τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ποσοστοῦ 40% ἐπὶ τῶν ὑφ' ἐκάστης Ἱ. Μητροπόλεως πραγματοποιουμένων ἐσόδων ἐκ τοῦ 3% τῶν προσόδων τῶν Ἱ. Ναῶν, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς προμηθείας 3% πρὸς τὰ Τοπικὰ Τ.Α.Κ.Ε., ὡς ἀνωτέρω ἐξετέθη (ἄρθρον 6 Α.Ν. 976/46, ὡς καὶ ἀπόφασις τοῦ Κ. Συμβ. τῆς 16-5-55). Διὰ τοῦ ἄρθρου 2 προβλέπονται δρχ. 50.000 δι' οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς προσπάθειας πρὸς ἴδρυσιν αἰθουσῶν Ἀποστολικῆς Διακονίας εἰς διαφόρους Ἱ. Μητροπόλεις. Περὶ τῆς ἐκ 40.000 δρχ. ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἄρθρου 3 ἐγένετο λόγος εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ ἄρθρ. 8 τῶν Ἐσόδων.

10) **Ὁρφανοτροφεῖον Κῦμης.** Ἀναγράφονται δρχ. 340.000 δι' ἐξόδα λειτουργίας τοῦ Ὁρφανοτροφείου, προβλεπομένης αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τροφίμων αὐτοῦ, καὶ δρχ. 75.000 διὰ τὴν γεωργικὴν ἀξιοποίησιν τῶν περὶ αὐτὸ καλλιεργησίμων ἐκτάσεων.

11) **Ἐξόδα Διαχειρίσεως Βιοτεχνικοῦ Ἐργαστηρίου.** Εἰς τὰ 5 ἄρθρα τοῦ κεφαλαίου τούτου προβλέπονται τὰ ἐν γένει ἐξόδα λειτουργίας τοῦ ἐκ Πάτμου μεταφερθέντος ἐνταῦθα καὶ παρὰ τὴν Νυκτερινὴν Βιοτεχνικὴν Σχολὴν «Ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ» λειτουργούντος Βιοτεχνικοῦ Ἐργαστηρίου δρχ. 115.000 ἐν ὅλῳ.

12) **Ἀγοραὶ ἐντύπων,** πρὸς μεταπώλησιν, δρχ. 50.000.

13) **Ἐξόδα λειτουργίας Σχολῆς «Ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ».** Ἡ Σχολὴ «Ἐργάνη Ἀθηνᾶ» ἔχει δύναμιν 190 περίπου μαθητῶν. Διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησιν αὐτῆς προϋπολογίζονται δρχ. 235.000 (ἄρθρα 1,2,4,5,). Τὸ ἄρθρον 3 ἀφορᾷ καταβολὴν δρχ. 68.200 εἰς ἀπόρους καὶ ἐπιμελεῖς μαθητὰς ἐπιχορηγήσεων τινῶν ἐκ δωρεῶν κλπ., περὶ ὧν γίνεται λόγος εἰς τὸ ἄρθρον 2 κεφ. 8 τῶν Ἐσόδων. Διὰ τοῦ ἄρθρου 6 λαμβάνεται πρόβλεψις μελλοντικῶν οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν ἀξίας δρχ. 415.000 διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ κτιρίου τῆς Σχολῆς. Συμπεριλαμβάνεται δὲ ἐνταῦθα καὶ ἡ ἐξ 70.000 δρχ. ἐπιχορήγησις τοῦ ταμείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἐφ' ὅσον, ὡς προελέχθη, ἤθελεν ἐξευρεθῆ τὸ διὰ ταύτας ἀναγκαίους ὑπόλοιπον χρηματικὸν ποσὸν (κεφ. 16, ἄρθρ. 10 τῶν Ἐσόδων).

14) **Ἱεραποστολικὴ Ἀδελφότης.** Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἀναγράφεται συμβολικὴ πίστωσις 1 δρχ. μετὰ τὴν πρόβλεψιν νὰ συμπληρωθῇ αὕτη ἐκ τοῦ τακτικοῦ Ἀποθεματικοῦ Κεφαλαίου, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου, δι' οὗ θεσπίζεται ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἡ σύστασις τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Α.Ν. 976/46 προβλεπομένου αἰδίου σώματος ἐξ ἀγάμων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν θεολόγων εἰδικευμένων περὶ τὰ ἱεραποστολικά ἔργα καὶ ἀφιερωμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας).

Ἡ Εἰς Μῆλον Ἐκδρομὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς

Ἄμα τῇ λήξει τῶν μαθημάτων, περὶ τὰ μέσα τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐπραγματοποίησε διήμερον θαλασσίαν ἐκδρομὴν, τῇ ἡγεσίᾳ τοῦ Κοσμητοροῦ κ. Λ. Φιλίππιδου καὶ τῶν Καθηγητῶν αὐτῆς κ. κ. Π. Τρεμπέλα, Ἱ. Καρμίρη, Β. Ἰωαννίδου καὶ Κων. Μπόνη, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐν τῇ νήσῳ Μήλῳ σφωζομένων Κατακομβῶν. Τῇ ἀληθείᾳ, ἡ μετὰ τὴν συνεχήν ἐκ τῶν μαθημάτων καταπύνησιν Καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν πραγματοποιήσιν τῆς ἐκδρομῆς ταύτης ὑπῆρξε λίαν ὠφέλιμος ἀπὸ πάσης ἐπόψεως καὶ πρὸς πνευματικὴν ὄλων ἀναψυχὴν. Τὴν ἐκδρομὴν ταύτην, τῆς ὁποίας μετέσχον ὁ τε Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Πολυτεχνείου Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ὁρλάνδος καὶ ὁ κ. Θ. Σπεράντζας, τ. Βασιλικὸς Ἐπίτροπος παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ἐτίμησεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητρο-

15) **Ἀποθεματικὸν Κεφάλαιον.** Τὸ ἐκ 200.000 δραχμῶν προϋπολογιζόμενον ποσὸν διὰ τακτικῶν Ἀποθεματικῶν ἀφορᾷ πρόβλεψιν ἀναπλήρωσεως ἀνεπαρκῶν τυχόν πιστώσεων, ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος Προϋπολογισμοῦ, τὸ δὲ ἔκτακτον Ἀποθεματικὸν ἐκ δρχ. 100.000 ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων δαπανῶν, μὴ δυναμένων ἀπὸ τοῦδε νὰ προβλεφθῶσιν ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ.

16) **Δαπάναι κατασκευῶν.** Διὰ τῆς πιστώσεως τοῦ ἄρθρ. 1, ἐκ δρχ. 300.000, προβλέπεται ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ ὑπογείου, ἰσογείου, καὶ α' ὀρόφου τῆς ἐν Ἁγία Βαρβάρα Δαφνίου Σχολῆς Διακονισσῶν ἐν ἣ θὰ στεγασθῇ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους καὶ ὁ Οἶκος Φοιτητρίας. Τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ κεφαλαίου τούτου (δρχ. 325.000) δὲν χρήζουσιν ἰδιαιτέρας ἐπεξηγήσεως.

Ἐκτακτα Ἐξόδα.

17) **Ἀγοραὶ διάφοροι.** Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἀναγράφονται αἱ ἀπαιτούμενα πιστώσεις διὰ τὰ ἐπιπλα καὶ τὴν οἰκοσκευὴν, ἐν γένει, τοῦ ὑπὸ ἴδρυσιν Οἴκου Φοιτητρίας ἐκ δρχ. 200.000. Καὶ διὰ τὴν συμπλήρωσιν ἀναγκῶν τινῶν εἰς ἐπιπλα καὶ σκεῦη τῶν κεντρικῶν Γραφείων καὶ τῶν λοιπῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ δρχ. 95.002.

18) **Δάνειον παρὰ τῇ Τράπεζῃ τῆς Ἑλλάδος.** Ἀναγράφεται ποσὸν δρχ. 90.000 διὰ τὴν καταβολὴν τῶν νομίμων δόσεων καὶ τόκων πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἐναντι ἀποσβέσεως τοῦ χορηγηθέντος ἡμῖν δανείου πρὸς ἀγορὰν τῆς μονοτυπικῆς μηχανῆς.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ

Τὸ σύνολον τῶν Ἐσόδων ἀνέρχεται εἰς δρχ. 9.843.204 τῶν δὲ Ἐξόδων εἰς δρχ. 9.543.204. Τὸ ἐκ δρχ. 300.000 προκύπτον ὑπόλοιπον ἀποτελεῖ τὸ τακτικὸν καὶ ἔκτακτον Ἀποθεματικόν, πρὸς κάλυψιν, ὡς ἐλέχθη τῶν τυχόν ἀνεπαρκῶν πιστώσεων καὶ ἀπροβλεπτῶν ἀναγκῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 18ῃ Ἰουνίου 1955

Ὁ Γεν. Διευθυντὴς

Ὁ Προϊστάμενος

κ. ἀ. α.

τῶν Οἴκων. Ὑπηρεσιῶν

Ἐ. Γ. ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ Πρωτ. Γ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ

1. Ἐπισκευαὶ τοῦ κεντρ. κτιρίου τῆς Ἀπ. Διακονίας, τοῦ Ναοῦ Ἁγ. Βαρβάρας Δαφνίου κλπ., νέα μηχανήματα τυπογραφείου, περίφραξις οἰκοπέδων, βιβλιοθήκαι κλπ.

πολίτης Σύρου, Τήνου κ.λ.π. Κος Φιλάρετος, εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου ὑπάγεται καὶ ἡ νῆσος Μῆλος.

Τῆ 11η Ἰουνίου ἡμέρα Σαββάτου καὶ ὥρα 8 μ.μ., ἐπιβιβασθέντες τοῦ ἀτμοπλοίου «Ἰόνιον», κατηνυθόμεθα πρὸς τὸν προορισμὸν τοῦ ταξιδίου μας. Ἄμα τῆ δύσει τοῦ ἡλίου, τὸ ἀτμόπλοιο ἐξήρχετο τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς, διασχίζον τὰ ὕδατα τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου καὶ δίδον ἡμῖν εὐκαιρίας δοξολογίας καὶ ὕμνου τοῦ ἐν σοφίᾳ τὰ πάντα δημιουργήσαντος Θεοῦ. Ἡ γαλήνιος θάλασσα μετὰ τὴν ζεῖδωρον αὔραν τῆς, αἱ ἀκταὶ τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ περίξ ὄρη τῆς, αἱ νῆσοι τοῦ Σαρωνικοῦ πρὸς δυσμὰς καὶ αἱ ἐκείθεν τοῦ ὀρίζοντος ὄροσειραὶ τῆς Πελοποννήσου, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἐναέστρου οὐρανοῦ, καθίσταν ὑποβλητικὴν τὴν περίξ φύσιν. Ὁ δὲ μετὰ τὸ δειλινὸν τῆς ἡμέρας ἐκείνης κατανυκτικὸς ἐπὶ τῷ ἀτμοπλοίου Ἐσπερινός, τελεσθεὶς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. κ. Ἰωάννου Ράμφου, χοροστατοῦντος τοῦ Σ. Μητροπολίτου Σύρου καὶ συμπαλλόντων καθηγητῶν καὶ φοιτητῶν, ὠδήγηε εἰς θεοῦ ὄραματισμούς καὶ ἀληθῆ τῶν ψυχῶν ἀνάτασιν. Δὲν παρήλαε χρόνος πολὺς καὶ τὸ σεληνόφως διεχέετο ἐπὶ τῆς περίξ φύσεως καὶ τῶν ἐν βαθείᾳ κατανύζει προσεχόμενων προσώπων μας. Εἰς τὴν ρυθμικὴν δὲ φωνὴν τῶν θαλασσίων κυμάτων καὶ τῶν ἄλλων μεγαλείων τῆς φύσεως προσετίθετο ἡ γλυκεῖα μελωδία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, τῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ Κυρίου ἐκπαιδευμένων εἰς τὸν Νόμον Αὐτοῦ. «Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα Σου Κύριε!..».

Μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ ἐν θαλάσῃ Ἐσπερινοῦ, ἠκούσαμεν σχετικὴν περὶ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τῶν Κατακομβῶν τῆς Μήλου ὁμιλίαν τοῦ κ. Θ. Σπεράντζα, ὅστις μὲ περισσὴν γλαφυρότητα καὶ χάριν παρέσχε πολυτίμους εἰδήσεις περὶ αὐτῶν, προετοιμάσας ἡμᾶς καταλλήλως εἰς τὴν γνωριμίαν των.

Τὴν ἐπομένῃ, ὄρθρου βαθέος ἐγερθέντες, ἐτελέσαμεν ἐν πλῶ τὸν Ὀρθρον τῆς Κυριακῆς, παραπλέοντες τὴν Κίμωλον καὶ τὴν Μῆλον, ὑπὸ τὴν ζωογόνον αὔραν τοῦ Αἰγαίου, καὶ περὶ τὴν 8ην πρωϊνῆν, φθάσαμεν εἰς τὴν Μῆλον, ἀπεβιβάσθημεν ἐν μέσῳ τῶν χαρμοσύνων ἐκδηλώσεων τῶν κατοίκων αὐτῆς, κατελθόντων εἰς τὴν γραφικὴν προκυμαίαν εἰς προϋπάντησίν μας. Κατόπιν παρηκολούθησαμεν τὴν Θ. Λειτουργίαν, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου τελεσθεῖσαν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῶ τοῦ Ἀδάμαντος, μετ' αὐτὴν δὲ καὶ μετὰ τὴν λήψιν τῶν προσφερθέντων ὑπὸ τῆς Κοινότητος ἀναμυκτικῶν, ἐπισκέφθημεν τὰς Κατακόμβας, εἰς ἀπόστασιν τετάρτου τῆς ὥρας, δι' αὐτοκινήτου, ἐκ τῆς κωμοπόλεως Τρυπητῆς. Ἀπὸ τινος σημείου, διηνύσαμεν ἄλλοι μὲν δι' ἡμίονου, ἄλλοι δὲ πεζῇ τὸν δύσβατον δρόμον τὸν ἄγοντα πρὸς αὐτάς. Ὅταν ἐφθάσαμεν πρὸ τῶν Κατακομβῶν, βαθεῖα σιγὴ ἐπεκράτησεν εἰς τὰς ομάδας ἡμῶν, αἰσθανομένων τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου. Εἰς ἀρκετὸν βάθος ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς κείνται οἱ τάφοι τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ σφαγιασθέντων πνευματοφόρων μαρτύρων τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἱστορικὸς πράγματι ὁ τόπος οὗτος, ὅστις διέσωσε λείψανα μαρτυρησάντων χριστιανῶν τῆς ἐποχῆς τῶν μεγάλων διωγμῶν τῆς πίστεως. Βεβαίωται διὰ τῶν Κατακομβῶν τῆς Μήλου, ὅτι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, οὕτω καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐν πολλοῖς τόποις αὐτῆς ἐμαρτύρησαν χριστιανοί, πλήρεις πίστεως καὶ αὐταπαρητήσεως, ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ. Εὐλαβεῖς λοιπὸν προσκυνηταὶ τοῦ αἵματοβαφοῦς τούτου τόπου, εἰσερχόμεθα ἐντὸς τοῦ χριστιανικοῦ αὐτοῦ κοιμητηρίου. Σκότος βαθὺ ἐπικρατεῖ ἐν αὐτῷ καὶ μόνον τῇ βοηθείᾳ ἀνημμένων λαμπάδων ἔδυνήθημεν νὰ εἰσελθῶμεν εἰς αὐτό. Οἱ στενοὶ καὶ ἐπιμήκεις διάδρομοι περιλαμβάνουν ὀλόκληρον σειρὰν τάφων μαρτύρων, τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν ἐκατέρωθεν τῶν διαδρόμων ἐπιφανειῶν. Ἐν μέσῳ τοιούτου, λίαν ὑποβλητικῶς, περιβάλλοντος ἐσπᾶλη δέσις καὶ ἀνεγνώσθη εἰδικὴ περικοπὴ τοῦ Προφήτου Ἰεζεκιήλ (Λζ' 1-15) ὑπὸ τοῦ Αἰδεσιμολ. κ. Ἰωάν. Ράμφου, τοῦ εἰδικῶς ἀσχοληθέντος περὶ τὴν ἔρευναν τῶν Κατακομβῶν τῆς Μήλου. Μεθ' ὃ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου, διὰ πατρικῆς προσλαλιᾶς, ἀνεκοίνωσε τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ, ὅπως ἀνεγείρῃ ὑπὲρ τὰς Κατακόμβας ναὸν τῶν Ἁγίων Πάντων. Ἐπικολούθησεν ἀντιφώνησις τοῦ Κοσμητόρου κ. Φιλιππίδου, εἶτα δὲ ὁ Καθηγητῆς κ. Τρεμπέλας ἀνέπτυξε γενικῶς τὸ θέμα περὶ Κατακομβῶν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ πρὸς τὴν Θεοτόκον τιμῆ.

Ἡ ἐναγχος πανηγυρισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας λαμπρὰ εορτῆ τῆς ἐνδόξου Κοιμήσεως τῆς Μητρὸς τοῦ Κυρίου ἀπετέλεσε, καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, μίαν ἐπὶ πλέον ἀφορμὴν ἐκδηλώσεως τῶν πλημμυροῦντων τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τὴν καρδίαν ἰδιαιτάτων ὅλως πρὸς τὴν Ἀειπάρθενον Θεοτόκον συναισθημάτων εὐλαβοῦς τιμῆς καὶ ἀγάπης. Διότι τὴν Παναγίαν Μητέρα τοῦ Σωτῆρος, ὡς ἰδίαν Μητέρα συναισθάνονται οἱ ἀρρήκτως κρατοῦντες τὰς παραδόσεις τῶν Ἀποστόλων, παρ' οἷς ὅλως ἐξέχουσαν θέσιν εὐλαβοῦς στοργῆς καὶ τιμῆς κατεῖχεν ἡ «Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ» (Πράξ. α' 14). Καὶ λίαν εὐλόγως, ἀφ' οὗ ὁ Υἱὸς αὐτῆς, οὐ μόνον ἠθέλησεν, ἵνα ὁ «μαθητῆς δὲν ἠγάπα» ἔχη αὐτὴν ὡς ἰδίαν «μητέρα», τοῦτο δὲ ὑπῆρξεν ἡ ἐσχάτη Αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ παραγγελία (Ἰωάν. ιθ' 27), ἀλλὰ καὶ «οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς καλεῖν» τοὺς δι' Αὐτοῦ «ἀγιαζομένους» (Ἐβρ. β' 11), τοὺς εἰς Αὐτὸν πιστευόντας, πρὸς οὓς «ἔδωκεν ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι» (Ἰωάν. α' 12). Αὐτὸς δὲ ὁ Πατὴρ, κατὰ τὸν οὐρανοβάμονα Ἀπόστολον, «προώρισε» τούτους «συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ Υἱοῦ Αὐτοῦ εἰς τὸ εἶναι Αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς» (Ρωμ. η' 29). Καὶ δὲν ἀντίκειται, ἄρα, τῇ τῷ Θεῷ μόνῳ ὀφειλομένῃ λατρευτικῇ προσκύνῃσει — οὐδ' ἐξισοῦται πρὸς ταύτην — ἡ πρὸς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον «ἐξαιρέτως» ἀποδοδομένη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τιμῆ, ὡς τινες, παρερμηνεύσαντες τὸ πνεῦμά καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς τιμῆς ταύτης, ἀδίκως καὶ ἀβασίμως ἰσχυρίσθησαν. Ἀλλὰ, τοῦναντίον, καὶ ἀποτελεῖ χρέος, ὑπ' αὐτῆς τῆς πρὸς τὸν Σωτῆρα ἀγάπης ἐπιβαλλόμενον, ἡ τοιαύτη τῆς Παναγίας Μητρὸς Αὐτοῦ ἐξαιρέτως ἐν τῇ χριστιανικῇ εὐλαβείᾳ θέσις. Ἐπὶ πλέον δέ, καὶ ἐποικοδομητικωτάτων θρησκευτικῶν βιωμάτων πρόξενοι γίνονται αἱ εἰς ἐκδηλώσει τῆς πρὸς τὴν Θεοτόκον ἐκκλησιαστικαὶ εορταὶ καὶ ἀκολουθίαι, ὡς τεκμαίρεται καὶ ἐκ μόνου τοῦ διερμηνεύοντος τὰ βιώματα ταῦτα ἀσυγκρίτου ὕψολογικοῦ πλοῦτου τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, μεταξὺ τῶν θησαυρισμάτων τῆς ὁποίας διαλάμπει καὶ ἡ ἐπὶ τῇ Κοιμήσει ἱερὰ ἄσματογραφία.

Ἀλλαγὴ κλίματος;

Ἐλέχθη, ὅτι ὠρισμένοι καιρικαὶ ἀνωμαλῖαι, αἱ ὁποῖαι τείνουσι νὰ ἐμφανίσωσιν ὡς ἀλλοιούμενον τὸ κλίμα τῆς ὕδρογειοῦ, εἶναι πιθανὸν νὰ ὀφείλωνται εἰς

Μετὰ τὰς δεήσεις καὶ τὰς ὁμιλίας, ἀπήλθομεν καὶ ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν κωμόπολιν τῆς νήσου. Ἐκεῖ δὲ εὐγενεῖς κάτοικοι μᾶς ἐδεξιώθησαν ἐν τῷ δημοτικῷ σχολεῖῳ καὶ πάλιν μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. Τὴν μεσημβριαν αἱ Ἀρχαὶ τῆς Νήσου παρέθεσαν εἰς ἡμᾶς γεῦμα, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἠγέρθησαν προτάσεις, μεθ' ἧς ὠμίλησαν ὁ κ. Θ. Σπεράντζας, ὁ Κοσμητὼρ τῆς Σχολῆς μας κ. Λ. Φιλιππίδης, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου καὶ ὁ συνάδελφος μας φοιτητῆς κ. Δ. Ἀντωνίου. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν πολλῶν χαρμοσύνων ἐκδηλώσεων τοῦ λαοῦ τῆς Μήλου ἐπεβιβάσθημεν τοῦ ἀτμοπλοίου, ἐπιστρέψαντες εἰς Πειραιᾶ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Κ. ΚΑΡΑΝΤΖΑΛΗΣ

Τελεόγραφος τῆς Θεολογίας

τὰς χάριν πειραματισμοῦ ἐπὶ τῶν καταστρεπτικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς πυρηνικῆς ἐνεργείας πολλαπλασιασθείσας πῶς ἀπό τινος «ἀτομικᾶς» ἐκρήξεις. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν φαίνεται ν' ἀποτελεῖ εἰσέτι πεποιθῆσιν τῶν ἐγκύριως περὶ τὸ ζήτημα ἀσχολουμένων, ἢ ἐντύπωσις μὲν ἐκ τῆς προόδου τῶν, περὶ ὧν ὁ λόγος, πειραμάτων ἐπὶ τῶν δυνάμεων τοῦ δλέθρου ἐπέφερον, ὡς φαίνεται, ἀξιόλογόν τινα ἀλλαγὴν τοῦ ψυχολογικοῦ κλίματος, ἀπότοκος τῆς ὁποίας πιστεύεται ὅτι εἶναι καὶ ἡ προϋοῦσα αἰξίσις τῶν εἰρηνοφίλων διαθέσεων τῶν «μεγάλων» τῆς γῆς, ἢ ἀρξάμενη μὲν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος ἔτους, καταλήξασα δὲ εἰς τὰς δύο, κατ' αὐτὰς μόλις συνελθούσας, περιλαλήτους Διασκέψεις τῆς Γενεύης.

Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι δὲν εὐρίσκονται ἐν τῷ δικαίῳ οἱ ἕνεκα, προφανῶς, τῆς προηγηθείσης πικροτάτης πείρας, λίαν δυσπίστως ἔχοντες πρὸς τὰς εἰρηνοφίλους διαβεβαιώσεις καὶ μὴ ἐλπίζοντες τὴν ἐν τῇ πραγματικότητι ἀξιοποίησίν των. Καὶ ἄς ἐχρηθῶμεν, ὅπως ὁ Θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης εὐδοκῆσῃ, ἐν τῇ Παντοδυναμίᾳ Του, νὰ ἐξουδετερώσῃ πᾶσαν, τυχόν, ἀντιθέτως βουλομένην καὶ ἐνεργοῦσαν ἀνθρωπίνην δύναμιν, καὶ νὰ καταστήσῃ πραγματικότητα τὸ ὄνειρον τῶν καθημαγμένων εἰσέτι λαῶν. Νὰ καταστῇ δὲ δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθῇ ἢ εἰς χεῖρας τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης τῆς σήμερον τεραστία δύναμις ὄχι εἰς «καθαίρεσιν» ἀλλὰ εἰς «οἰκοδομήν», ὡς ἐπηγγέλησαν ἀμφότεραι αἱ μετὰ τσοῦτου ἐνθουσιασμοῦ παγκοσμίως χαριετισθείσαι ἐλπιδοφόροι αὐταὶ διεθνεῖς Διασκέψεις. Δὲν ἔχομεν δὲ λόγους, ἡμεῖς τοῦλάχιστον, ἵν' ἀμφιβάλλωμεν περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν τοιούτων ἐλπίδων, διότι πιστεύομεν, ὅτι, δὲν ἐπέστη εἰσέτι ὁ καιρὸς τῆς «συντελείας τοῦ αἰῶνος», ὥστε νὰ ἐπιτραπῇ ὑπὸ τῆς διακυβερνήσεως τὸν κόσμον θείας Προνοίας ἢ ὀλοκληρωτικῆς καταστροφῆς, ἢ ἐν περιπτώσει «ἀτομικοῦ» πολέμου προβλέπουσιν ὡς βεβαίαν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα σοφοί.

Ἄκαταμάχητος δύναμις.

Εἶναι ὁμοῦ ἀνάγκη καὶ νὰ λεχθῇ ἀπαξ ἔτι, ὅτι, ἂν οἱ «μεγάλοι» ἀπεφάσιον πράγματι τὴν κατάπαυσιν τοῦ «ψυχροῦ» πολέμου, ἵνα χωρήσωσιν, ὡς ἐλπίζεται, καὶ εἰς τὴν ὀριστικὴν πρόληψιν τῆς ἐκ τοῦ «θερμοῦ» πολέμου παγκοσμίου συμφορᾶς, τοῦτο δὲν εἶναι ἀπλῶς τῆς ἰδικῆς των ἐμπνεύσεως ἔργον, ἀλλ' ἀποτέλεσμα τοῦ πανανθρώπινου καμάτου ἐκ τῶν συνεπειῶν τοῦ μίσους καὶ τοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ. Καὶ ἄρα, ἂν οἱ ἰθύνοντες τὰς τύχας τῶν λαῶν ἐπιθυμῶσι νὰ εἶναι πράγματι φορεῖς τῆς κοινῆς τούτων συνειδήσεως, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συναισθάνωνται τὰς βαρυντάτας εὐθύνας διὰ τὴν, τυχόν, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι παραμέλησιν τῆς παγκοσμίου πρὸς τὴν εἰρηνικὴν τῶν ἐθνῶν συμβίωσιν καὶ συνεργασίαν ἔφρασιν τῆς ἐπιθυμοῦσης νὰ ἐπιζήσῃ καὶ ὄχι ν' αὐτοκτονήσῃ ἀνθρωπότητος. Διότι τὸ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ρεῦμα ὀσημέραι ὀγκοῦται ἀνὰ τὸν κόσμον, τοῦθ' ὅπερ ἀποδεικνύει καὶ αὐτὴ ἡ νιοθέτησις του παρὰ τῶν μέχρι πρό τινας ἐγνωσμένων ὁπαδῶν τῆς διαίρεσεως καὶ τοῦ μίσους. Ἡ τοιαύτη δὲ νιοθέτησις, καὶ ἂν ἔτι εἶναι ὑποκριτικὴ—ὡς τινες ὑποπτεύουσι—καὶ πάλιν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τῆς ἀκατα-

μαχίτου δυνάμεως τοῦ πνεύματος τῆς ἀγάπης, ἣτις ἀναγκάζει καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἐχθρούς της νὰ ἐμφανίζωνται ὑπὸ τὸ προσωπεῖόν της εἰς ἓνα κόσμον, ὅστις—γνωρίζουσι τοῦτο καλῶς—ἀδυνατεῖ πλέον νὰ τοὺς ἀνεχθῇ ἄλλως.

Τὸ χριστιανικὸν μας καθήκον.

Εἰς οὐδὲν λοιπὸν ὠφελεῖ τὴν ὑπόθεσιν ἢ—εἴτε εἰς βάρος τῆς μιᾶς εἴτε εἰς βάρος τῆς ἄλλης πλευρᾶς—διατύπωσις καὶ διασπορὰ σκέψεων καχυποψίας, ὡς πρὸς τὴν εἰλικρινεῖαν τῶν φιλειρηνικῶν ἐκδηλώσεων. Πᾶν τοῦναντίον, μάλιστα συμφέρον μέγιστον ἔχει ὁ κόσμος, νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν ἐκδηλουμένης σήμερον κοινῆς πρὸς τὴν εἰρήνην ροπῆς. Διὰ τὸν χριστιανικὸν δὲ κόσμον, τὸν ἀπὸ πεποιθήσεως νοσταλγοῦντα τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, πρέπει ἢ κοινῇ αὐτῆ ροπῆς, ὅπωςδῆποτε ἐρμηνευομένη, ν' ἀποτελεῖ πραγματικὴν ἱκανοποίησιν, διότι ὅπωςδῆποτε ἀποτελεῖ νίκην τῶν πεποιθήσεων του τὸ γεγονός, ὅτι γίνονται ἀκούσιοι ὑποστηρικταὶ των καὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες, ἄλλως, οὐδεμίαν σχέσιν θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἔχωσι πρὸς αὐτάς! Ἄλλὰ διὰ τὸν χριστιανικὸν αὐτὸν κόσμον προβάλλει τώρα, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, ἀκέραιον καὶ ἐπιτακτικὸν τὸ καθήκον, νὰ εἶναι οὐ μόνον κατὰ θεωρίαν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πράξει, ἀληθῶς χριστιανικός.

Διπλῆ ἠθικὴ!

Μετὰ βαθυτάτης πικρίας παρατηροῦμεν τὴν συνηχουμένην ὄλως ἀδικον καὶ ἀνακόλουθον τακτικὴν τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν Καιρῶν» τοῦ Λονδίνου ἐπὶ τοῦ ἀπασχολοῦντος τὴν παγκόσμιον κοινὴν γνώμην Κυπριακοῦ ζητήματος. Ἐν ᾧ ἐξακολουθητικῶς συνιστῶσιν εἰς τὴν Βρετανικὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ παραιτηθῇ τῶν ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς μεγαλονήσου «δικαιωμάτων» της, καταφέρονται ὁμιλίως κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ λαοῦ της προσπάθειάς της. Καὶ κατηγοροῦσι τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας ταύτης καὶ τοὺς ἄλλους λειτουργούς της, ὡς περὶ ἀλλότρια, τάχα, ἀσχολουμένους!

Δύνανται, λοιπὸν, οἱ περὶ τοὺς «Ἐκκλησι. Καιροὺς» Ἄγγλοι κληρικοὶ νὰ ἐπεμβαίνωσιν εἰς τὸ ζήτημα τῆς αὐτοδιαθέσεως ἐνὸς πεπολιτισμένου καὶ φιλελευθέρου λαοῦ, διὰ νὰ συστήσωσι τὴν ἀσέβειαν πρὸς τὸ ἀνθρώπινον τοῦτο δικαίωμα, χάριν τοῦ ὁποίου τὰ τέκνα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἔχουσιν ἐπανελλημμένως τὸ αἷμά των! Καὶ δὲν ἐκτρέπονται αὐτοὶ τοῦ πνευματικοῦ των ἔργου, ταῦτα πράττοντες! Δὲν ἐπιτρέπουσιν ὁμοῦ εἰς τοὺς πνευματικὸς ἡγέτας αὐτοῦ τοῦ καταδυναστευομένου λαοῦ νὰ προκινδυνεύωσιν ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν καταπατουμένων ἐλευθεριῶν τοῦ ποιμνίου των!...

Ἄλλὰ πολὺν περίεργος, τῷ ὄντι, καὶ ἀλλόκοτος ἠθικὴ—αὐτόχρημα διπλῆ ἠθικὴ!—ἐπιχειρεῖται νὰ καθιερωθῇ, ἐν μέσῳ εἰκοστῷ μετὰ Χριστὸν αἰῶνι, παρὰ τῶν περὶ τὴν ἔγκριτον ἐκκλησιαστικὴν ἐφημερίδα Ἄγγλων λειτουργῶν τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ, προφανῶς, ἀπαιτεῖ τοῦτο τὸ ἀγγλικὸν imperium!...

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Τῆ 3ῃ παρελθ. μηνὸς ἐτελέσθη ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν ἡ εἰς Μητροπολίτην Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως χειροτονία τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Εὐσταθίου Εὐσταθοπούλου, συνιερολογούντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν, Πατρῶν κ. Θεοκλήτου, Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Μεθοδίου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Χριστοφύρου, καὶ Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγ. Ὄρους κ. Κυπριανοῦ καὶ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ρωγῶν κ. Διονυσίου.

Τὸ γεγονός τοῦτο ἀνηγγέθη τῷ εὐαγεῖ Κλήρῳ καὶ τῷ εὐσεβεῖ Λαῷ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1690)819 καὶ ὑπὸ χρονολογίας 4-7-955 Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου, κατὰ τὰ κεκανονισμένα.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Ὁ ἀπὸ τῆς 1ῆς παρελθ. μηνὸς ἀναλαβὼν τὰ καθήκοντα αὐτοῦ νέος Διευθυντῆς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ. Σ. Κόλλιας, μεταβάς τὴν 19ην ἰδίῳ εἰς Βόλον, ἐπισκέφθη τὴν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Παραρτήματος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ὀργανωθεῖσαν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ξενίας Κατασκηνώσῃ τῶν Κατηχητῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καὶ ἀκολούθως μετέσχε Συνεδρίου τῶν Ἐφημερίων Κατηχητῶν τῆς περιφέρειᾶς Ἀλμυροῦ, συγκληθέντος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἰωακείμ, ὅστις καὶ προήδρευσε τούτου.

Τῆς, ὡς ἀνωτέρω, Κατασκηνώσεως τῶν Κατηχητῶν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δημητριάδος, λειτουργήσας κατὰ τὸ δεύτερον 15ῆ ἡμέρον τοῦ παρελθόντος μηνὸς, μετέσχε τῇ αἰτήσῃ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, τετραμελῆς ὁμάς μελῶν τοῦ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας «Συνδέσμου Ἑλληνίδων Θεολόγων», τεθεῖσα εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Δ)σεως Ἐρησκ. Διαφωτίσεως καὶ Τύπου. Ἡ ὁμάς αὕτη, κατὰ τὰς ἐκείθεν πληροφορίες, προσήνεγκεν ἄξιολόγους ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἐποικοδομητικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν πρόγραμμα τῆς Κατασκηνώσεως.

Μερίμνη τοῦ παρὰ τῇ Δ)σει Ἐρησκ. Διαφωτίσεως καὶ Τύπου «Γραφείου Διακονίας τῶν ἐν Φυλακαῖς», ἤρξατο ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐφαρμοζόμενον τὸ εἰδικὸν διὰ τὰς θερινὰς Κατασκηνώσεις τῶν Ἀναμορφωτικῶν Καταστημάτων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πρόγραμμα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Παραστατῶν μετὰ τῶν ὁμάδων τῶν Συμπαραστατῶν καὶ Συμπαραστατῶν αὐτῶν, ἀποτελουμένων, ὡς γνωστὸν, ἐκ μελῶν τοῦ «Συνδέσμου Ἑλληνίδων Θεολόγων» καὶ τῆς «Ἐνώσεως ἀποφοίτων τοῦ Θεολογ. Οἰκτροφείου τῆς Ἀποστολ. Διακονίας». Χρῆ ἐκκλήσθ. Παραστατῶν τῶν ἐν λόγῳ Ἰδρυμάτων ἐκτελοῦσιν ἀπὸ τοῦ παρελθ. ἔτους οἱ Αἰδεσιμολ. Προσβύτεροι κ. κ. Κωνστ. Ἀνδρουλάκης, Ἰω. Βλοντάκης καὶ Γεώργ. Κρητικός.

Ἐτέθη εἰς κυκλοφορίαν ἡ ἀρτι ἐκδοθεῖσα ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καινὴ Διαθήκη (κείμενον τοῦ Οἴκου ἐν Παιτρ. Πατριαρχείῳ).

Ἐκυκλοφόρησεν, ὡσαύτως, ὁ τέταρτος τόμος τῆς «Βιβλιοθήκης Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων», περιέχων τοὺς Ἀπολογητὰς Ἰουστίνου (μέρος β'), Τατιανῶν, Μελίτων Σάρδεων καὶ Ἀθηναγόρου.

Ἐπίσης ἐκυκλοφόρησεν ἐπανεκδοθέντα τὰ ἐξῆς βιβλία τῆς σειρᾶς τῆς «Βιβλιοθήκης τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας»: 1) Mgr Tihamer Toth. (μετάφρ. Ἰω. Παναγιωτίδου), «Χριστιανικὴ πίστις καὶ ἐπιστήμη», ἐκδοσις τρίτη. 2) Τοῦ αὐτοῦ, «Οἱ νέοι καὶ τὸ ἀλκοὸλ», ἐκδοσις δευτέρα. 3) Τοῦ αὐτοῦ, «Φύλαξε τὸν θησαυρὸ σου», ἐκδοσις δευτέρα.

Ἐκυκλοφόρησεν τὰ ὑπ' ἀριθμ. 43-44 (Ἰουλίου—Αὐγούστου 1955) τεύχη τῶν Περιοδικῶν «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» καὶ «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά», καθὼς καὶ τὰ διὰ τοὺς μῆνας Αὐγούστου καὶ Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. φύλλα τῆς ἐβδομαδιαίας «Φωνῆς Κυρίου».

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσε, τῆ 15ῃ τοῦ παρόντος μηνὸς, τὴν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ πανηγυρίζοντι Καθεδρικῷ Ναῷ τῶν Ἀθηνῶν.

—Ἡ Α. Μακαριότης προσέτη τῆς ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ

τῶν Ἀθηνῶν τελεσεθῆσιν, τῆ 25ῃ παρελθ. μηνός, κηδεῖας τοῦ Γεωργίου Μαντζαβίνου, πρώην Διοικητοῦ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

—Ἡ Α. Μακαριότης τῆ μὲν 23ῃ παρ. μηνός ἀπεχειρέτησεν ἐν τῷ Ξενοδοχείῳ τῆς «Μεγ. Βρετανίας» τὸν εἰς τὴν ἔδραν αὐτοῦ ἐπανακάμπτοντα Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου κ. Μακάριον, τῆ δὲ 26ῃ συνεργάσθη ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἐρησκ. ματῶν καὶ Ἐθν. Παιδείας μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Γεροκαλοπούλου.

—Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη, τῆ 28ῃ παρελθ. μηνός, τὰς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐπισκεψαμένας τὰς Ἀθήνας Διδασκαλίσσας, πρὸς ἃς τῆ 30ῃ παρέθηκε γεῦμα ἐν τῇ ἐν Σαλαμίνι Ἱερᾷ Μονῇ Φανερωμένης, συμπαρακαθημένων μετὰ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ τε Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος κ. Ἰακώβου καὶ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ρωγῶν κ. Διονυσίου.

—Ἡ Α. Μακαριότης προήδρευσε συνεδρίων τοῦ Κεντρ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. τῆ 20ῃ παρελθ. μηνός καὶ τῆ 24,4ῃ καὶ 10ῃ τοῦ παρόντος. Τῆ δὲ 22ᾳ τοῦ παρελθ. μηνός προήδρευσε συνεδρία τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐκτελεστῶν τοῦ Τοιστείου Κληροδοτήματος.

—Ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη τὸν Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ κ. Παπαληγούραν, τὸν Νομάρχην Ἀττικῆς κ. Βεντούρη, τὸν Βουλευτὴν Φθιώτιδος κ. Μακρόπουλον, τὸν Ἀνώτερον Διοικ. Χωροφυλακῆς Ἰωαννίνων κ. Μαντούβαλον κ. ἄ.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐλήθησαν ἐκ Μεσολογγίου αἱ ὑπ' ἀριθμ. 918)43 τῆς 15-6-955 καὶ 1315)44 τῆς 2.8.955 Ἐγκύκλιοι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἱεροθέου πρὸς τὸ πληρωμα τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ. Ἐκ τούτων ἡ πρώτη ἀναφέρειται εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν διακόσμησιν τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ εἰς τὴν ἐν αὐτοῖς τηρητέαν τάξιν κατὰ τὴν θείαν λατρείαν. Ἡ δευτέρα ἀφορᾷ τὰς παρανόμους συμβιβώσεις, καθ' ὧν, ἐν περιπτώσει ἀμετανοήτου ἔμμοινης, ἀπειλεῖται ὑπὸ τῆς Α.Σ. ἐξωεκκλησιασμός. Εἰδικώτερον ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ ταύτῃ ἐφιστάται ἡ προσοχὴ τῶν Ἐφημερίων πρὸς ἀνάλογον διαφύλαξιν τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ παρέχονται σχετικὰ ὁδηγία πρὸς αὐτοὺς.

Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος

Κατ' ἐπίσημον ἔκθεσιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἰωακείμ, ἐλειτουργήσαν κατὰ τὸ ἔτος 1954-55 ἐν Βόλῳ καὶ ἐν ἄλλοις κέντροις τῆς Ἐπαρχίας 82 ἐν συνόλῳ ὁμάδες συμμετέτης τῆς Ἁγίας Γραφῆς (δέκα ἐπὶ πλέον τῶν τοῦ παρελθόντος ἔτους), τελοῦσαι ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν τῶν Ἱερέων καὶ περιλαμβανούσαι 4129 μέλη ἀμφοτέρων τῶν φύλων, χωριστὰ ἐργαζομένων. Εἰργάσθησαν δ' ἐπὶ τῇ βάσει βοηθημάτων παρασκευαζομένων ὑπὸ τοῦ Ἱεροκλήρου Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Δοσιθέου Ἀδριανοπούλου, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁδηγιῶν τῆς Α.Σ.

Κατηχητικὰ Σχολεῖα ὄλων τῶν τύπων ἐλειτουργήσαν 131 ἐν ὄλῳ, ἐφοίτησαν δ' εἰς αὐτὰ τακτικῶς 8027 μαθηταὶ ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἰδιαιτέρως ἐξαιρεται ὑπὸ τῆς Α.Σ. ἡ πρόθυμος καὶ ἀποτελεσματικὴ συμβολὴ τῶν Γυμνασιαρχῶν τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως καὶ δλοκλήρου σχεδὸν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου. Ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ προηγούμενα, ἡ κατηχητικὴ δρᾶσις τοῦ λήξαντος σχολ. ἔτους ἐμφανίζεται αἰσθητῶς ηὔξημένη.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Κατ' ἄ πληροφоруόμεθα ἐκ Καρδίτσης, κατὰ τὸ λήξαν σχολ. ἔτος 1954-55 ἐλειτουργήσαν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ 174 Κατηχητικὰ Σχολεῖα ὄλων τῶν τύπων, εἰς ἃ ἐφοίτησαν 10.017 μαθητὰ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ἐδίδαξαν δ' ἐν αὐτοῖς 110 Ἱερεῖς, 10 Κατηχητὰ Γυμνασίου, 8 Δημοδιδάσκαλοι, 21 Διδασκάλισσαι καὶ 10 ἀπόφοιτοι τοῦ Γυμνασίου, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Σωκράτους Ἀναζιλιῆ καὶ τῆ ἀμερίστῳ συμπαραστάσει τῶν τε Γυμνασιαρχῶν καὶ τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῶν Δημ. Σχολείων. Πρὸς ἀπαντας τούτους ἐξε-

φράσθησαν αἱ εὐχαριστίαι τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Κυρίλλου.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Κύριλλος, ἐν ὄψει τῆς ἀρίστης ἐφετεινῆς συγκομιδῆς, ἀπέλυσε ἐγκύκλιον πρὸς τὸν Κλῆρον καὶ τὸν Λαὸν τῆς Ἐπαρχίας, καλῶν πάντας, ὅπως συνεισφέρωσιν εἰς εἶδος διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἐκ τῶν καταστρεπτικῶν σεισμῶν τοῦ παρελθ. ἔτους ἐρειπωθέντων 200 Ναῶν. Συνέστησε δὲ εἰδικὰς πρὸς τοῦτο ἐπιτροπὰς παρ' ἐκάστη Ἑνορίᾳ.

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐν τῷ κατ' αὐτὰς ληφέντι τεύχει τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» δημοσιεύεται πλήρης περιγραφή τῶν κατὰ τὴν γενομένην τῇ 28ῃ παρελθόντος Μαΐου ἀνακηρύξιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Παύλου Α' εἰς ἐπίτιμον Διδάκτορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ἐκ τούτων πληροφοροῦμεθα, ὅτι τῇ μεσημβρίᾳ τῆς αὐτῆς ἡμέρας παρετέθη πρὸς τιμὴν τῶν Α.Α.Μ.Μ. τῶν Βασιλέων καὶ τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου γεῦμα ἐν τῇ Μητροπόλει ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ Α.Σ. προσεφώνησε τοὺς Βασιλεῖς, ὧν ἐξῆρε τὰς ἀρετὰς καὶ «τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, πρὸς τὰ ἱερά γράμματα καὶ πρὸς πᾶν ὁ, τι προάγει τὴν ἐν Χριστῷ ἀναγέννησιν τῆς Χώρας καὶ τοῦ Λαοῦ».

—Ἐπίσης, ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς πληροφοροῦμεθα, ὅτι τὸν εἰς Θεσσαλονικὴν ἀφικόμενον τῇ 17ῃ τοῦ παρελθ. Μαΐου Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Ἐθνάρχην Κύπρου κ. Μακάριον ὑπέδεχθη εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων, ὅστις, ὡς Πρόεδρος τῆς τοπικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἑνωσὴν τῆς Κύπρου, εἶχε προαναγγεῖλει καταλλήλως τὸ γεγονός πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς πόλεως. Μετὰ δὲ τὴν ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου τελεσθεῖσαν ἐνώπιον ἀπείρου πλήθους δοξολογίαν καὶ τὴν δέσιν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος, ἡ Α. Σ. προσεφώνησεν ἐνθουσιωδῶς τὴν Α. Μακαριότητα. Οὗτος δ' ἀκολούθως ὁμιλήσας πρὸς τὸν λαὸν τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἀφ' οὗ ἐτόνισε τὴν πίστιν τοῦ εἰς τὴν ἐπικράτησιν τοῦ δικαίου τὸν Κυπρίων, ἀπένευε πρὸς αὐτὸν «τὰς εὐλογίας τῆς πάντοτε στρατευομένης Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ τὴν ἐκφράσιν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ».

—Καθ' ἃ ἀναγράφει ἐπίσης ὁ «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων ἐτέλεσεν, ἐπὶ παρουσίᾳ τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης καὶ τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου, τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐν Σίνδῳ ἀγροτικῆς Παιδοπόλεως τοῦ Ἐράνου τῆς Βασιλίσσης, τὸν ἐπὶ τῇ θεμελιώσει τῆς ἐν Ὁρειοκάστρῳ Παιδοπόλεως Ἁγίασμον καὶ τὰ ἐγκαίνια τῶν δύο ἐν Θεσσαλονικῇ ἐντευκτηρίων τῶν Προσκόπων.

—Ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς πληροφοροῦμεθα, ὅτι ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ ἐν Θεσσαλονικῇ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιολογικοῦ Φροντιστηρίου ἐτελέσθη ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Ἁγ. Θεοδώρας εὐχαριστήριος θεία Λειτουργία, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος, ὅστις, ὁμιλήσας ἐπικαίρως, ἀπηύθυνε καταλλήλως πρὸς τοὺς Ἱεροσπουδαστὰς παραινέσεις καὶ νοουθεσίας.

—Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας, ἐρωτᾶσθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μεγαλοπρεπῶς ἡ μνήμη τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Θεσσαλονικῶν ἁγίου Ἀποστόλου Παύλου. Τῆς τε πανηγυρικῆς θ. Λειτουργίας τῆς ἑορτῆς ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Ἀχειροποιήτου καὶ τοῦ Μεγάλου Ἐσπερινοῦ, μεθ' ὃν ἐγένετο καὶ ἡ λιτάνευσις τῆς ἱερᾶς εἰκόνης τοῦ Ἀποστόλου, προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων. Τὸν πανηγυρικὸν εἶπεν ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἰω. Καλογήρου. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ δὲ τοῦ ἑορτασμοῦ τούτου ὁμίλησαν ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἐταιρίας Μακεδονικῶν Σπουδῶν τῇ μὲν 25ῃ Ἰουνίου ἐ. ἔ. ὁ θεολόγος καθηγητὴς τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου τοῦ Πανεπιστημίου Θεολογικῆς κ. Θεοδ. Καστανᾶς, ἐπὶ τοῦ θέματος «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἡ Προσευχή», τῇ δὲ ἐπομένῃ ὁ Καθηγητὴς τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ αὐτοῦ Παν/μίου κ. Μάρκο Σιώτης, ἐπὶ τοῦ θέματος, «Ἡ συναίσθησις τῆς εὐθύνης κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον».

Θεολογικὴ Σχολή. Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 11-6-55 ἀνεκηρύχθη διδάκτωρ τῆς Θεολογίας ὁ κ. Ἰωάννης Φραγκοῦλας, ἐγκριθείσης τῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Χριστιανικὰ μνημεῖα τῆς νήσου Σκιάθου» ἐναίσιμου αὐτοῦ διατριβῆς.

Ἱερά Μητρόπολις Κύπρου

Ἀναγινώσκωμεν ἐν τῇ «Ὁρθοδόξῳ Ἐπιστάσει», ὅτι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Βαρνάβας κατὰ τοὺς παρελθ. μῆνας Ἰουνίου καὶ Ἰουλίου περιώδευσεν ἀνὰ πλείστα χωρία τῆς Ἐπαρχίας, ἐτέλεσεν ἐν αὐτοῖς τὴν θ. Λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον, ἀπηύθυνεν ἰδιαιτέρας νοουθεσίας πρὸς τοὺς νέους καὶ τὰ παιδιά καὶ ἐπέλυσε διάφορα ζητήματα τῆς ἀρμοδιότητος αὐτοῦ

—Ἐκ τῆς αὐτῆς πηγῆς πληροφοροῦμεθα, ὅτι, πρωτοβουλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Βαρνάβα, καθιερώθησαν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους βραβεῖα διὰ τοὺς ἐν εἰδικῷ διαγωνισμῷ ἀριστεύοντας μαθητὰς τῶν Γυμνασίων Περίας, ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, πλὴν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου, ἠθλοθέτησαν βραβεῖα καὶ πάντες οἱ ἐν Κατερίνῃ ἐπιστημονικοὶ Σύλλογοι, προθύμως ἀποδεξάμενοι σχετικὴν πρότασιν τῆς Α.Σ.

—Τῇ 16ῃ παρελθ. μηνός, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης προήδρευσε τῆς δευτέρας διὰ τὸ ἔτος τοῦτο Συνάξεως τῶν Ἐφημερίων τῆς Ἐπαρχίας, ἐν ἣ ἐξητάσθησαν διάφορα σχετικὰ πρὸς τὸ ἐν γένει ἔργον τοῦ Ἐφημερίου ζητήματα καὶ ἐδόθησαν αἱ δεύουσαι ὁδηγίαι.

—Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Βαρνάβας ἀνέλαβε τὴν ἡγεσίαν τῆς διὰ τὴν ὑδρευσιν τῆς πόλεως Κατερίνης συσταθείσης ἐπιτροπῆς, ἥτις ἤρξατο ἤδη τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

—Συνεχίζονται αἱ διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ὁρανοτροφείου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως προαιρετικαὶ εἰσφοραί, αἵτινες ἀνήλθον ἤδη εἰς 98.568 δρχ.

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Καθ' ἃ ἀναγράφει ἡ «Διδαχή», τῇ 26ῃ Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἐτελέσθησαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Πύλῳ, δαπάναις τῶν ἐν Ἀμερικῇ Μεσσηνίων καὶ τοῦ Ἑλλη. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ἀνεγερθέντος νέου Νοσοκομείου. Τὸν Ἁγίασμον ἐτέλεσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Χρυσόστομος, ὅστις, ὁμιλήσας μετὰ τὴν ἱερὰν ἀκολουθίαν, ἐξῆρε τὴν σημασίαν τοῦ ἐπιτελεσθέντος ἔργου καὶ ἐπήνεσε δεόντως τοὺς συντελεστὰς αὐτοῦ. Παρήσαν ὁ Ὑπουργὸς Β. Ἑλλάδος κ. Γ. Κοσμᾶς, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλλη. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Κ. Γεωργακόπουλος, αἱ τοπικαὶ Ἀρχαὶ καὶ πλῆθος λαοῦ.

—Ἐπίσης, ἐκ τῆς αὐτῆς «Διδαχῆς» πληροφοροῦμεθα, ὅτι τῇ 3ῃ παρελθ. μηνός ἀπενεμήθησαν τὰ πτυχία εἰς τοὺς ἐκ τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Καλαμῶν ἀποφοιτήσαντας, ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ, ἐν τέλει τῆς ὁποίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Χρυσόστομος, ἐξάρας τὸ γεγονός, ἀπηύθυνε πατρικὰς ὑποθήκας πρὸς τοὺς νέους πτυχιούχους.

—Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας, οἱ 15 ὑπότροφοι τῆς Ἱ. Μητροπόλεως φοιτηταὶ τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου εἰς κηρυκτικὴν ἀνά τὴν Ἐπαρχίαν περιοδείαν, ὡς ἐγένετο καὶ κατὰ τὸ διάστημα τῶν θερινῶν διακοπῶν τοῦ παρελθ. ἔτους, λαβόντες παρὰ τῆς Α.Σ. τὰς διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν τοῦτο ἀπαιτούμενας ὁδηγίας ἐν εἰδικῇ συγκεντρώσει. Τῆς εὐκαιρίας δὲ τῆς συγκεντρώσεως ταύτης ἐπωφεληθέντες, οὗτοι ἐξέφρασαν τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἱεράρχου τῶν εἰδικώτερον, διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς παρεχομένην πατρικὴν προστασίαν καὶ ἐνίσχυσιν.

—Ἐκ τῆς «Διδαχῆς», ἐπίσης, πληροφοροῦμεθα, ὅτι κατὰ τὸ ληξάν σχολ. ἔτος ἐλειτούργησαν ἐν ὅλῃ τῇ Ἐπαρχίᾳ 10 Ἀνώτερα, 19 Μέσα καὶ 180 Κατώτερα Κατηχητ. Σχολεῖα, ἐν οἷς ἐδίδεξαν οἱ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ θεολόγοι τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, οἱ Ἐφημέριοι τῶν διαφόρων ἐνοριῶν καὶ οἱ δευτεροετείς Ἱεροσπουδασταὶ τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου.

Ἱερά Μητρόπολις Σερρών

Κατὰ καθυστερήσασαν ἀνταπόκρισιν ἐκ Σερρῶν, ἐτελέσθη αὐτόθι τῇ 12ῃ τοῦ παρελθόντος Μαΐου ἡ τελευταία ἐν τῷ ἐπ' ὄνοματι τῆς ἁγίας Ὁσιομάρτυρος Παρασκευῆς τιμωμένῳ Παρεκκλησίῳ τοῦ Συλλόγου «Ἀναγέννησις» θ. Λειτουργία

του λήξαντος σχολικού έτους. 'Επί τῆς εὐκαιρίας δὲ ταύτης πληροφοροῦμεθα, ὅτι καθ' ὅλον τὸ ἔτος τοῦτο ἀνελλιπῶς ἐκκλησιάζοντο κατὰ πάσαν Κυριακὴν ἐν τῷ ρηθέντι ναυδριῷ αἱ ὑπεροκτακόσιαι μαθήτριαι τοῦ Γυμνασίου θηλέων καὶ τῆς Δημ. Ἐμπορικῆς Σχολῆς μετὰ τοῦ Γυμνασιάρχου καὶ τῶν καθηγητῶν αὐτῶν, ἀκολούθως δ' ἐγίνοντο τὰ κατηχητικὰ μαθήματα ἐν τε τῷ ναυδριῷ καὶ ἐν τῇ παρακειμένη εὐρυτάτῃ αἰθούσῃ τοῦ Σὺλλόγου.

—Ὡσαύτως, τῇ 3ῃ παρελθ. μηνὸς ἐτελέσθη ἡ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων ἑορτὴ τῆς Νυκτερ. Δημοτικῆς Σχολῆς ἀπύρων ἐργαζομένων παιδῶν τοῦ αὐτοῦ Σὺλλόγου, ἐν ἣ ἀπενεμήθησαν αὐτοῖς τὰ ἐνδεικτικὰ καὶ τὰ πτυχία, καθὼς καὶ τὰ βραβεῖα τῶν ἀριστευσάντων. Ὁ Σὺλλογος τελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Κωνσταντίνου, τῆς πνευματικῆς φροντίδος τοῦ ὁποίου τυγχάνει ἔργον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ

Παραιτηθέντος τοῦ Σχολάρχου τῆς Θ. Σχολῆς Χάλκης Σεβ. Μητροπολίτου Ἰκονίου κ. Ἰακώβου, διωρίσθη ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν αὐτῆς Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μάξιμος Ρεπανέλης.

—'Εν τῷ «'Αποστόλῳ Ἄνδρέα» δημοσιεύεται ἡ ἐπομένη Ἀνακοίνωσις:

Ἡ Ἱερά Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης, χάριτι θεῆς, εἰσέρχομένη μετ' ὀλίγον εἰς τὸ νέον σχολικὸν ἔτος 1955-1956, καλεῖ νέους μαθητὰς ὡς τροφίμους αὐτῆς, διὰ τὰς τρεῖς τάξεις τοῦ Γυμνασιακοῦ τμήματος αὐτῆς, καὶ τοῦ Θεολογικοῦ μόνον διὰ τὴν Α' τάξιν. Ὅθεν προσκαλεῖ καὶ δέχεται, κατόπιν ἐξετάσεων, νέους ἐκ τε τῶν ἐνταῦθα ἐκπαιδευτηρίων καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, διὰ μὲν τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασιακοῦ Τμήματος, ἀποφοίτους Γ' Γυμνασιακῆς τάξεως ἐξατάξιου Γυμνασίου, διὰ τὰς λοιπὰς τάξεις τοῦ ἰδίου Τμήματος, ἀποφοίτους ἀντιστοίχων Γυμνασιακῶν τάξεων· διὰ δὲ τὴν Α' τάξιν Θεολογίας, ἀποφοίτους Γυμνασίου. Οἱ βουλούμενοι προτρέπονται, ὅπως ὑποβάλωσιν ἐγκαιρῶς τὰς αἰτήσεις αὐτῶν εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἐφορίας, ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς. Διευθυντῆς τῆς Θεολογ. Σχολῆς τῆς Βοστώνης διωρίσθη ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἐλαίας, κ. Ἀθηναγόρας.

—Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συμπληροῦται δεκαετία ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως (1945) τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἁγ. Βασιλείου, ἣτις σκοπεῖ τὴν μόρφωσιν διδασκαλισσῶν πρὸς διαπαιδαγώγησιν καὶ διδασκαλίαν τῆς ἐν Ἀμερικῇ νέας γενεᾶς. Κατὰ τὴν παρελθούσαν δεκαετίαν ἐξήλθον ἐκ τῆς Ἀκαδημίας 77 διδασκάλισσαι, ἔτυχον δὲ περιθάλψεως καὶ μορφώσεως ἐν αὐτῇ 491 νεάνιδες καὶ ἐφοίτησαν 107 Κατηχητρία.

—Τὸ Ὑπουργεῖον Ἀμύνης τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς δι' ἰδιαιτέρου διατάγματος ἀνεγνώρισεν ἐπισήμως τὴν Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ὡς μίαν τῶν τεσσάρων Θρησκευτικῶν Ὁμολογιῶν τῆς χώρας, οἱ δὲ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις θὰ δύνανται εἰς τὸ ἐξῆς νὰ φέρουν κεχαραγμένα ἐπὶ τῶν πινακίδων ταυτότητος αὐτῶν τὰ διακριτικὰ γράμματα Ε. Ο. ἢτοι Eastern Orthodox. Τὸ πρόβλημα τοῦτο ἀπῆσχόλησε τοὺς ἐν Ἀμερικῇ ἀποδήμιους Ὀρθόδοξους ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἦτο δὲ μαρτυρικὴ ἡ θέσις τῶν κατατασσομένων εἰς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις, διότι ὑποχρεωτικῶς ἔπρεπε νὰ δεχθῶν διακριτικὰ ψήφια ἄλλης θρησκευτικῆς ἀποχρώσεως. Τὸν ἀγῶνα πρὸς ἀναγνώρισιν ἀνέλαβεν ὀλόκληρος ἡ Ὀρθόδοξία τῆς Ἀμερικῆς, τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ κατευθύνσει τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς. Εἰς 75.000 ὑπολογίζονται τὰ τηλεγραφήματα καὶ αἱ ἐπιστολαί, αἵτινες ἐστάλησαν εἰς Οὐασινγκτῶνα πρὸς τοὺς διαφόρους Γερουσιαστὰς καὶ Βουλευτὰς ὑπὲρ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου. Βαθυτάτην χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν ἀνέκφραστον προὔξενεν ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ὑπουργείου Ἀμύνης τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης κ. Χριστοφόρος, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρωσίας κ. Ἀλεξίου, μετέβη τῇ 16ῃ

παραλθόντος μηνὸς εἰς Μόσχαν, ἐπ' εὐκαιρίας τῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγ. Σεργίου ἑορτῶν, ἐπανέκαμψε δ' εἰς Ἀλεξάνδρειαν τῇ 5ῃ τοῦ παρόντος μηνός.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Καθ' ἃ μεταδίδεται ἐκ Μόσχας, τὸ Προεδρεῖον τοῦ Ἀνωτάτου Σοβιέτ ἀπένευε τὸ παράσημον τῆς ἐργατικῆς ἐρυθρᾶς σημαίας εἰς τὸν Μητροπολίτην Νικόλαον Κρουτίσκου, «διὰ τὴν μακρὰν πατριωτικὴν του δρᾶσιν καὶ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν του εἰς τὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς εἰρήνης διὰ τῆς ἐκπροσωπήσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς ὅλα τὰ συνέδρια τῶν ὁπαδῶν τῆς εἰρήνης».

—Ἀποστολὴ ἐκ κληρικῶν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἔχουσα ἐπικεφαλῆς τὸν Μητροπολίτην Μίνσκ Πιτιρίμ ἐπεσκέφθη ἐσχάτως τὴν Ἀγγλίαν, ἐνθα, κατὰ τὰς πληροφορίες τοῦ ἀγγλικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τύπου, διεξήγαγε προκαταρκτικὰ συνομιλίαι μετ' ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς μυστηριακῆς ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν. Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίες, αἱ συζητήσεις αὗται θὰ συνεχισθῶσι τὸ προσεχὲς ἔτος, ὅποτε ἀποστολὴ ἐξ Ἀγγλων κληρικῶν θὰ ἀντεπισκεφθῇ τὴν Μόσχαν.

—Κατὰ δημοσιογραφικὰς πληροφορίες, ἡ Σοβ. Κυβέρνησις ἀπέδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοὺς ἐν Μόσχᾳ ἱστορικοὺς ναοὺς τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαὴλ καὶ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου πρὸς λατρευτικὴν χρῆσιν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Βελιγραδίου, ὁ Μακ. Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Βικέντιος, προσκληθεὶς εἰς Μόσχαν ὑπὸ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ρωσίας κ. Ἀλεξίου διὰ τρεῖς ἑβδομάδας, ἵνα γνωρίσῃ ἐκ τοῦ ἑγγύς τὴν ζωὴν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἀπήντησεν εὐχαριστῶν καὶ ἐκφράζων τὴν χαρὰν αὐτοῦ διὰ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην τῆς σταθεροποιήσεως τῶν παραδεδομένων ἀδελφικῶν δεσμῶν μεταξύ τῶν δύο ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ λυπούμενος, διότι κατὰ τὸ παρὸν ἔτος δὲν θὰ δυνηθῇ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν πρόκλησιν ταύτην, ἔνεκα τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου τῶν Ἀρχιερέων τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας.

ΡΩΜΑΪΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐκ τῆς «Ρωμαῖος Παρατηρητῆς» τῆς 23ης παρελθ. μηνὸς διαφθεύει ἐπισήμως πληροφορίαν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὴν ἐφημερίδα «Μητρόπολις» τῆς Ἀμβέρσης τὴν 13ην τοῦ αὐτοῦ, καθ' ἣν ἡ Ἁγία Ἐδρα ἐξεδήλωσεν ἐπιθυμίαν, ὅπως ἀποκαταστήθῃ διπλωματικὰς σχέσεις μετὰ τῆς Ἑλλάδος. «Ἡ ὡς ἄνω εἶδησις, λέγει ἡ ἀνακοίνωσις, στερεῖται πάσης βάσεως».

—Τὴν 31ην παρελθ. μηνὸς συνεπληρώθησαν τετρακόσια ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ μοναχικοῦ τάγματος τῶν Ἰησοῦιτῶν. Τὸ γεγονός ἐωρτάσθη λαμπρῶς εἰς ὀλόκληρον τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν.

—Κατὰ δημοσιογραφικὰς πληροφορίες, ἐν τῷ ἐν Ρίῳ Ἰαννείῳ ἐσχάτως συνελθόντι 36ῳ Διεθνεί Συνέδριῳ τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἐτελέσθη ἡ θεία Λειτουργία καὶ κατὰ τὸ βυζαντινὸν τελετουργικὸν ὑπὲρ τῆς πέραν τοῦ «παραπετάσματος» Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

—Ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἱεραρχία τῆς Βραζιλίας ἐν Συνόδῳ κατεδίκασε τὸν Πνευματισμὸν καὶ, ἀπαγορεύσασα πᾶσαν συμμετοχὴν τῶν πιστῶν εἰς τὴν πνευματιστικὴν κίνησιν, ἀπέκλεισε τὸν μυστηρίων πάντας τοὺς πνευματιστὰς, οὓς ἐκήρυξεν ἀφρετικούς.

—Ἐν Δουβλίῳ τῆς Ἱρλανδίας συνῆλθε κατ' αὐτὰς διεθνῆς Συνέδριον τοῦ Κινηματογράφου, ὁργανωθὲν ὑπὸ τοῦ Διεθνoῦς Καθολικοῦ Γραφείου Κινηματογράφου.

—Κατὰ τελευταίαν στατιστικὴν, οἱ ἀνὰ τὸν κόσμον Ρωμαιοκαθολικοὶ ἀριθμοῦνται εἰς 450 ἑκατομμύρια, οἱ δὲ ἱερεῖς εἰς 360.000.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον κατὰ τριμηνίαν. Τόμος κς'.

Τεύχος α' (Ἰανουάριος - Μάρτιος 1955). Περιεχό-

μενα: Γεωργ. Α. Σωτηρίου Ἀκαδημαϊκοῦ, Καθ. Παν)-
μιου, Ἡ χριστιανικὴ καὶ βυζαντινὴ εἰκονογραφία. Νεκταρίου
Κεφαλά, ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἀποστόλου Μάρκου, ἐπιμελεία Ἀρχιμ. Τίτου Ματθαίου. Εὐλογίου Κουρίλα
Μητροπολίτου Κορυθαῖς, Ἱστορίαι καὶ ἀνέκδοτα τοῦ Ἁγίου
Ἰσίδωρου. Εὐαγγ. Δ. Θεοδώρου, Ἡ «χειροτονία» ἢ «χειροθε-
σία» τῶν Διακονισσῶν. Prof. J. Meyendorff. L'origine
de la controverse Palamite. Ἑπ. Χρυσανθοπούλου, Τὰ
βιβλία τῶν θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Alexis Kni-
aseff, La théodicée la Job. Λεων. Ι. Φιλιππίδου, Κα-
θηγητοῦ τοῦ Παν)μιου, Ἡ προσευχὴ ἐξ ἐπόψεως θρησκευ-
τολογικῆς. Λεων. Ι. Φιλιππίδου καὶ Γ. Κονιδάρη, Κρι-
τικὸν καὶ βιβλιογραφικὸν Δελτίον. Ἰ. Καρμύρη, Βιβλιογραφικ-
ὸν Δελτίον. S. D. L. Summary in English.

Τεύχ. β' (Ἀπρίλιος - Ἰούνιος 1955, Περιεχόμενα:
Α. Φιλιππίδου, Ἡ προσευχὴ, Ε. Κουρίλα, Μητροπολίτου
Κορυθαῖς, Ἱστορίαι καὶ ἀνέκδοτα τοῦ Ἁγίου Ἰσίδωρου, Γ. Κον-
ιδάρη, Καθ. τοῦ Παν)μιου Ἀθηνῶν, Ἡ Καθολικὴ Ἐκκλη-
σία καὶ οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι. Α. Θεοδώρου, Χριστολογικὴ δι-
δασκαλία Λεοντίου τοῦ Βυζαντίου. Τ. Φιλιππίδου, Τὰ ἐγ-
κλήματα κατὰ τῆς Θρησκείας. Archim. P. Caranicolias,
A note on Anastasius of Sinai. Δ. Βαγιακάνου, Συντά-
κτου τοῦ ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Ἡ
ἐν Ἰθάμῃ μονὴ τοῦ Βουλκάνου. Th. Maertens, Les tenden-
ces du mouvement liturgique en occident. Ε. Χρυσαν-
θοπούλου, Τὰ βιβλία τῶν θαυμάτων τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.
Α. Φιλιππίδου, P. W. Schmidt. Π. Μπρατσιώτου καὶ
Γ. Κονιδάρη, Κριτικὸν καὶ βιβλιογραφικὸν δελτίον. S. D. L.,
Summary in English.

Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Καινὴ Διαθήκη, κατὰ τὴν ἔκδοσιν
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἐν Ἀθήναις 1955 (σχ.
16ον, σελ. α' - ιγ' + 624, μετ' εἰκόνων).

Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκ-
κλησιαστικῶν Συγγραφέων, τόμος τέταρτος.
Ἰουστίνος (μέρος β')—Τατιανὸς—Μελίτων—Ἀθηναγόρας.
Ἐκδοσις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος. Ἀθῆναι 1955 (σελ. 400).

Τὰ πεπραγμένα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μυτιλή-
νης κατὰ τὸν Ἑλληνοϊταλικὸν πόλεμον (28 Ὀκτωβρίου
1940 - 4 Μαΐου 1941) καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Γερμανο-
κρατίας (4 Μαΐου 1941 - 9 Σεπτεμβρίου 1944). Ἐκδοσις β'.
Μυτιλήνη 1955 (σελ. 68).

Ἀμίλια Σ. Ἀλιβιζάτου, Καθηγητοῦ τοῦ Κανονικοῦ Δι-
καιου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν, Ἡ Συνείδησις τῆς
Ἐκκλησίας. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος
τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς» τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐν
Ἀθήναις 1954 (σελ. 40).

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία. Σειρὰ
μαθημάτων περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, δο-
θέντων εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Ἰνστιτού-
τον τοῦ Σικάγου, κατ' Ἀπρίλιον 1953 καὶ Ἰούλιον 1954. Ἀνά-
τυπον ἐκ τῆς «Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογικῆς
Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν». Ἐν Ἀθήναις 1955
(σελ. 144).

Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «Ζωή», Τὸ Ψαλτήριον
μετὰ συντόμου ἐρμηνείας ὑπὸ Π. Ν. Τρεμπέλα. Ἀθῆναι 1955
(σελ. 624).

Σοφίας Κοτεντάκη, Προέδρου τοῦ «Συνδέσμου Ἑλλη-
νίδων Θεολόγων», Ἡ ἐν τῷ χριστιανικῷ ἔργῳ θέσις τῆς
γυναίκος, καὶ δὴ τῆς συγχρόνου θεολόγου. Προγραμματικὴ
ὁμιλία, λεχθεῖσα κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Κοσμητοροῦ τῆς Θεολογ.
Σχολῆς τοῦ Παν)μιου Ἀθηνῶν Λεωνίδου Ἰω. Φιλιππίδου,
τακτικοῦ Καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας τῶν θρησκευμάτων, πα-
ρουσίας τοῦ Συνδέσμου ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Ἀπαρνασοῦ»,
τῇ 14ῃ Μαΐου 1955. Ἀθῆναι 1955 (σελ. 24).

Γ. Π. Σωτηρίου, θεολόγου Καθηγητοῦ (Ἱεροκλήρυκος τῆς
Ἱεράς Μητροπόλεως Μυτιλήνης), Ὁ Νεομάρτυς ἅγιος Θεό-
δωρος ὁ Βυζάντιος, πολιοῦχος Μυτιλήνης: Μαρτύριον—Ἀκο-
λουθία—Βίβλος—Σχετικὰ πρὸς τὸ μαρτύριον ζητήματα. Μυ-
τιλήνη 1955 (σελ. 56).

= Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α =

Ἱερά Μητρόπολις Αἰτωλοακαρνανίας.

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων
πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Ματσου-
κίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεώργιος, προσκαλοῦμεν τοὺς βου-
λομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Α.Ν. 2200)40,
«περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ
16 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 586)1941 Ν.Δ)τος «περὶ τροποποιήσεως
καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α.Ν. 2200)1940», ὀριζόμενα προσόντα,
ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλω-
σιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ Πιστοποιητικά.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 22ᾳ Ἰουλίου 1955

† Ὁ Αἰτωλοακαρνανίας Ἱερόθεος.

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 46, 47 καὶ 48
Νόμου 2200)40, ὡς καὶ τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ Ν.Δ. 415)47 «Περὶ
ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους
νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ἔφημεριακὰς θέσεις, 1) Κοιμήσεως
Θεοτόκου Μακρυνίτης 2) Ἁγίου Δημητρίου Πουρίου καὶ
3) Ἁγίου Νικολάου Κερασιᾶς, ὅπως ἐντὸς προθεσμίας μη-
νὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν
τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ προμνησθέντος Νόμου προβλεπόμε-
να πιστοποιητικὰ πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Βόλῳ τῇ 26ῃ Ἰουλίου 1955

† Ὁ Δημητριάδος Ἰωακείμ.

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 46, 47
καὶ 48 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)40, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ
Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρω-
σιν τῆς κενῆς ἔφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ζωοδό-
χου Πηγῆς Μαγούλας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχον-
τας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάλη-
ψιν τῆς ἐν λόγῳ θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύ-
σεως τοῦ παρόντος εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας
«Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικὰ των, προ-
κειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑπο-
ψηφίων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 18ῃ Αὐγούστου 1955

† Ὁ Ἡλείας Γερμανός.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 46, 47 καὶ
48 τοῦ Α. Ν. 2200)1940, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων»
καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς
ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτό-
κου Ἐλαιῶνος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ
ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς
ἐν λόγῳ θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως
τοῦ παρόντος, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικὰ των,
προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς
υποψηφίων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 18ῃ Αὐγούστου 1955

† Ὁ Ἡλείας Γερμανός.

Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Α. Ν. 2200)40 ἄρ-
θρον 46 § 2-3 καὶ Α. Ν. 807)45 ἄρθρον 2, «περὶ Ἱερῶν
Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχον-
τας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα (Πτυχίον Θεολογίας,
βίον ἀμειπτον), ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέ-
σιν Ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστό-
μου Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ
τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν
ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν
εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κε-
νῆς ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονικίῳ τῇ 9ῃ Αὐγούστου 1955

† Ὁ Θεσσαλονικῆς Παναγελήμων.

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47, παράγρ. 2 ἔδαφ. 2 τοῦ Α. Ν. 2200)40, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ἑφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Ἱεροῦ Ναοῦ Ὑγαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ Θεσσαλονίκης, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακλήρυσιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἑφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῇ 10ῃ Αὐγούστου 1955

† Ὁ Θεσσαλονικῆς Παντελεήμων.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Μηδενὸς ὑποψηφίου ἐμφανισθέντος διὰ τὴν κατάληψιν τῆς χηρευούσης θέσεως τοῦ ἑφημερίου τοῦ ἐν Ἀργοστολίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας, κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 1.247 καὶ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1955 προκηρξέως ἡμῶν δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 13 τῆς 1ῆς Ἰουλίου 1955 φύλλου τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὴν ἑφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικά προσόντα τῆς ἀμέσως κατωτέρας κατηγορίας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρξέως εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ Α. Ν. 2200)1940, «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ ἑφημερίων», ὡς οὗτος μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη, ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 9ῃ Αὐγούστου 1955

† Ὁ Κεφαλληνίας Ἱερόθεος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Λήμνου

Χηρευούσης τῆς ἐνορίας Τσάσης, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικά προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Ν. 2200)40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν.

Ἐν Κάστρω τῇ 4ῃ Ἰουλίου 1955

† Ὁ Λήμνου Διονύσιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1192 Προκηρξέως αὐτῆς, συνωδὰ τῷ ἀρθρῳ 26 τοῦ Α. Νόμου 2200)1940, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλευμένους, ὅπως μέχρι τῆς 1ῆς Σ)βρίου ἔ.ἔ. ὑποβάλλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Βασσαρά Οἰνούτσου.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1955

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Διονύσιος.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1191 Προκηρξέως αὐτῆς, συνωδὰ τῷ ἀρθρῳ 26 τοῦ ἀναγκ. Νόμου 2200)1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλεῖ τοὺς βουλευμένους ὅπως μέχρι τῆς 1ῆς Σ)βρίου ἔ.ἔ. ὑποβάλλωσιν αἰτήσεις ὑποψηφιότητος μετὰ τῶν νομίμων πιστοποιητικῶν, πρὸς συμμετοχὴν διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς χηρευούσης θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ Χρυσᾶς Θεραπνῶν.

Ἐν Σπάρτῃ τῇ 1ῃ Αὐγούστου 1955

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Διονύσιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Προκειμένου νὰ πληρωθῶσιν αἱ κεναὶ θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν ἐνοριακῶν Ναῶν, Ἁγία Παρασκευὴ Ἄνω Χώρας—Ναυπακτίας καὶ Ἁγίος Δημήτριος Τροβάτου—Εὐρυτανίας, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις αὐτάς, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς

δημοσιεύσεως τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ναυπακτῷ τῇ 23ῃ Ἰουλίου 1955

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστοφόρος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς ὀργανικῆς θέσεως τοῦ ἐν Πόρῳ Τροιζηνίας Ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ ἱερωθῶσι καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 Παράγρ. 1 ἔδαφ. Β' τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200)40, «περὶ Ἱ. ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 1 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 536)45 καὶ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 8 τοῦ Ν.Δ. 415)47, ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 15ῃ Ἰουλίου 1955

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προσκαλεῖ τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου Δρακοσπηλιάς καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 47 τοῦ Α. Ν. 2200)40, «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Α. Ν. 807)1945, ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α. Ν. 2200)40 προβλεπόμενα πιστοποιητικά μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως τῶν.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 14ῃ Ἰουλίου 1955

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Φωκίδος

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 46 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2200)40 Α. Ν., «περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ κεκτημένους τὰ τε κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ἑφημεριακὰς θέσεις τῶν ἐνοριῶν, 1) Ἁγίου Γεωργίου—Σωταίνης, 2) Ἁγίου Νικολάου—Βουνηχώρου καὶ 3) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἀβρόρου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ περιοδικῷ «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα προσόντα δικαιολογητικά.

Ἐν Ἀμφίσσῃ τῇ 30ῃ Ἰουλίου 1955

† Ὁ Φωκίδος Ἀθανάσιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Έχοντες υπ' όψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τῆς ἐνορίας Ἁγίου Γεωργίου Βούνων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν Ἱ. Κανόνων προβλεπόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Χαλκίδι τῇ 5ῃ Αὐγούστου 1955

† Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος.

„ΕΚΚΛΗΣΙΑ„
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ
† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
† Ὁ Νευρολοπίου καὶ Ζιχνῶν ΑΓΘΑΓΓΕΛΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου—Ἀκαδημαϊκός
ΑΡΧΙΕΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ
Πρωτοπρεσβύτερος—Κατηχητής

Ἐπιτελεσθέντος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἰαίου 1.